

211

el butlletí

de l'agrupació excursionista
de granollers

gener - desembre 2011

Aquest 2011 ha estat el darrer dels 4 anys del mandat de l'actual junta. Ha estat un període difícil atesa l'actual situació de crisi, que segurament ens ha afectat a tots d'alguna manera o una altre. Nosaltres hem seguit treballant per mantenir les activitats que normalment fem, fins i tot diríem que hi hem posat més entusiasme i imaginació. Ha estat complicat, però pensem que ens hem sortit prou bé. A part, hem hagut de dedicar recursos, tant de gestió com econòmics, per a l'adequació a diferents normes de compliment obligatori com la llei de protecció de dades d'àmbit europeu i estatal, la nova llei de les entitats esportives d'àmbit català, els permisos de primera ocupació i d'activitat d'àmbit local. Ens aquestes línies volem destacar com a fets importants durant aquests 4 anys:

- El final de les obres.
- La construcció del rocòdrom amb diferents subvencions d'entitats públiques i privades.
- La realització de la campanya del rajol amb un balanç prou positiu per a l'entitat.
- Els canvis al web per fer-lo més operatiu i arribar a més gent.
- La consolidació de diferents activitats: els cursos d'iniciació, que són la columna vertebral de l'entitat, la Matagalls-Granollers, l'excursió popular de Granollers, la caminada nocturna solidària, les activitats de la festa major i del PIN. En aquests moments no tenim consolidats: el concurs fotogràfic, per possibles problemes de finançament i la primavera de cinema de muntanya, per la manca de públic en les projeccions, tot i que estem treballant per mantenir-los i fer-los viables.

La nova junta, des del nostre punt de vista, té diferents reptes que hauria d'afrontar:

- La creació d'una escola de muntanya per coordinar tots els cursos d'iniciació que organitzen les diferents seccions,
- La regularització i promoció del rocòdrom.
- La recuperació de la secció infantil - juvenil.
- La creació d'una nova secció de pares i fills/filles excursionistes.
- La consolidació de les activitats en perill.
- La millora en la gestió de l'entitat amb la compra d'un nou programa de gestió de socis.
- L'elaboració d'un pla rigorós per controlar les despeses.
- La adequació a les diferents normatives de les quals fins ara no hem pogut fer l'adequació necessària per complir-ne els requisits.

Aquest reptes que es presenten de cara al futur poden determinar la salut de la nostra entitat. Tenim 83 anys d'antiguitat, però no podem viure del passat. Per anar endavant haurem de seguir adaptant-nos, cada vegada la societat és més competitiva i legalista. Hem de ser optimistes, estem en una bona situació, però cal estar alerta i prendre decisions amb valentia, esperem que entre tots ho puguem fer correctament.

Desitgem a la futura junta de l'Agrupació el millor de cara al proper mandat, que com sabeu serà de 6 anys, a causa del canvi de normativa dels clubs esportius de Catalunya.

Molts ànims a tothom!!

Editorial	286
Noticiari	287
Activitats	294
Col·laboracions	298
- A peu pel Sàhara dels Tuaregs	298
- Esquí de Muntanya: Alta Ruta Imperial	300
- Sierra de Gredos	302
- Una travessa per les muntanyes del Bolcar	304
- Kilimanjaro, Pole Pole	307
- Mossèn Jaume Oliveras, ascensió al pic oriental dels Encantats	310
- 35è Aplec Excursionista dels Països Catalans. l'Alguer	312
- Walter Bonatti	313
- Addis Ababa	315
Secció d'Espeleologia - GIEG	316
Secció d'escalada SEDEG	320
Secció de Muntanya	323
Matinals	333
Els Ginesters	339
Biblioteca	341
Muntanyes de paper	342
Retall de premsa	343

Portada: Aresta du Blanc, en direcció a l'espatlla del Zinalrothorn. Foto: Francesc Sánchez.

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE GRANOLLERS
C/ Corró, 10 - Tel. 93 860 01 47
Apartat de correus 207 - 08400 Granollers
E-mail: aegra@telefonica.net - www.aeg.cat

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ I ACTIVITATS
FUNDAT L'ANY 1931
GENER - DESEMBRE 2011 - VOLUM VIII - Núm 211
I PREMI AMADOR GARRELL I ALSINA DE PERIODISME

Publicació per als socis i per a les entitats excursionistes.

L'Agrupació Excursionista de Granollers està associada a les Federacions següents:

- D'Entitats Excursionistes de Catalunya.
- Catalana d'Espeleologia.
- Catalana de Camping i Caravaning.

El finançament d'aquest butlletí és a càrrec del capítol de Butlletí del pressupost general d'aquesta Agrupació. La seva distribució és gratuïta.

Els articles publicats expressen l'opinió dels seus autors, no forçosament la de l'AEG.

Dipòsit legal: B-34662-2008

Coordinació: Alfons García, Teresa Jofre, Maure Luís, Teresa Madrid, Xavier Moya i Joan Mundet.

Correcció: Teresa Jofre i Teresa Madrid.

Impressió: Minerva Mollet S.L.

En conveni:

AJUNTAMENT DE
GRANOLLERS

Assemblea General de Socis - 28 de gener

El President informa l'Assemblea de la situació de les llicències del local, que en el cas de la Llicència Ambiental comportarà una sèrie de mesures amb la conseqüent despesa, que caldrà estudiar bé i pactar amb l'Ajuntament.

També s'informa de la subvenció obtinguda del Consell General de Joventut, a cobrar durant el 2011.

De cara als projectes, es fa esment de la possibilitat de tornar a engegar la secció infantil amb uns monitors d'Escoltes Catalans; també es presenta la proposta d'aprofitar la Marxa Popular per a reivindicar els camins afectats per l'existència de la carretera C-17.

Sembla ser que caldrà modificar els estatuts per tal de complir amb la nova normativa de les Entitats Esportives, així com preparar una sèrie d'altres burocràtiques i formulismes legals per tal de poder organitzar activitats a l'aire lliure. Tot plegat s'haurà d'anar perfilant durant l'any.

També cal anar pensant en el canvi de Junta, que correspondria al gener de 2012, tot i que de moment s'està pendent d'un formulisme per part del Consell General de l'Esport.

Aprovats la gestió i els comptes del 2010, i el pressupost i les quotes per al 2011, i es dona la sessió per tancada.

Teresa Ventura

42a. Renovació de la Flama a Montserrat

El propassat diumenge 20 de febrer de 2011 va tenir lloc a Montserrat la cloenda dels actes de la 42a. renovació de la Flama de la Llengua Catalana que se celebra des de l'any 1968 cada mes de febrer.

Enguany l'organització corresponia al Centre Excursionista de Terrassa que l'ha inclòs dins els actes del centenari de l'entitat.

A dos quarts d'onze del matí arribava puntualment la Flama a Montserrat on fou rebuda pel pare Abat Josep M. Soler i entrada a la basílica per a la missa conventual. Acabada la celebració religiosa i ja a l'atri del monestir es féu l'acte simbòlic d'encendre la llàntia que resta encesa tot l'any com a testimoni permanent del compromís del moviment excursionista vers la llengua i la cultura del nostre país.

El pare Abat donà les gràcies a l'entitat organitzadora i mostrà la voluntat de continuar treballant per la llengua i la cultura catalana *"que són l'expressió més clara de la sobirania del nostre país tot i no tenir estat propi. Al llarg d'aquests 42 anys hi ha hagut moments que podia semblar que aquest acte deixaria de ser reivindicatiu per esdevenir sols folklòric. No ens podem desanimar, el mestre Fabra va trobar la llengua molt més malmesa que com l'hem rebut nosaltres. Des de Montserrat Santa Maria vetlla perquè aquests desitjos siguin possibles"*.

Arribada de la Flama a la Plaça del Monestir. Foto: Josep Castells

Com agraïment d'aquesta voluntat del pare Abat en nom de la comunitat, el Centre Excursionista de Terrassa li feu entrega d'una placa commemorativa.

Tot seguit, a la sala d'actes del monestir seguiren els parlaments, en primer lloc de Francesc Muntada president del Centre Excursionista de Terrassa *"La majoria d'entitats excursionistes, fem activitats que a priori semblen allunyades de l'excursionisme, perquè el nostre no és un país normal. Gràcies als excursionistes no s'han perdut molts dels coneixements i patrimoni del nostre bagatge cultural. Ens sentim vinculats al país i a la llengua. Els nostres Centres Excursionistes varen ser punts de resistència en la defensa del català. Avui ens reunim per fer un acte*

simbòlic d'encesa d'una llàntia, és un gest simbòlic que encara cal fer perquè ningú legisla a favor de la llengua i cultura del país, més aviat al contrari. Cal encendre flames, però també prendre el timó del nostre destí, i això només depèn de nosaltres”.

Els representats del Centre Excursionista de Castelló que faran l'any vinent l'acte de la renovació de la Flama, van dir-nos: “*Que l'any 1968 al campament Excursionista fet al Penyagolosa ja vam dedicar-lo al mestre Pompeu Fabra. A més l'any vinent es commemora el 80è aniversari de les Normes de Castelló, que van trobar el compromís d'adaptar les normes fabrianes a les particularitats del valencià i foren acceptades per les més importants institucions culturals del País Valencià*”.

Jordi Merino, president de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya. “*Durant les èpoques més difícils, l'excursionisme es va comprometre en la defensa de la llengua, i les entitats ho han mantingut com una constant, especialment en períodes adversos mantenint des de 1968 aquest pelegrinatge de cada any a Montserrat. És un acte de servitud a Catalunya i en nom de la Federació vull agrair al Centre Excursionista de Terrassa haver assumit la seva organització, així com felicitar-vos en ocasió del vostre centenari*”.

Vicenç Villatoro, escriptor, periodista i president de l'Institut Ramon Llull, comentà “*que en aquell acte hi havia una reflexió compartida, un sentit i una necessitat, allò era un acte ritual, i a més volia dir que aquella tasca de defensa de la llengua era un acte col·lectiu. Què ens informa? En primer lloc que el Centre Excursionista de Terrassa celebra 100 anys. Portem uns anys fent i celebrant centenaris, per tant hi ha un projecte de país. També ens informa de continuïtat, el catalanisme és un riu que no s'atura. La Flama és foc, però no un foc d'encenalls. També hi ha la llengua. Recordo haver anat a Croàcia i haver-los explicat que ens identifiquem com a catalans perquè parlem català no per ètnia ni religió. Aquí ens sabem catalans perquè tenim la llengua*

com a centre de la nostra identitat. La llengua és el pal de paller de la cultura i això ha estat fonamental per el catalanisme. Aquest fet té un plus afegit, ja que a l'haver escollit la llengua com a eix vertebrador de la personalitat ens fa oberts i accessibles. Permet que tothom hi entri i s'hi integri. Si els Villatoro, els Sánchez o els Martí-nez no ens hi haguéssim apuntat, seríem poquets com una tribu d'indis del Farwest. Pierre Vilar es preguntava: Els catalans són catalans perquè parlen català o al revés? Jo crec que hi ha una mica de les dues coses. La llengua és l'ànima de la nació, però la veritable ànima és la voluntat de voler-la parlar. Aquest és el camí”.

Després dels parlaments un recital de cant Coral a càrrec del cor Montserrat de Terrassa posà cloenda als actes de la Renovació de la Flama d'enguany.

Al marge dels actes del programa es féu una concentració per protestar contra el tancament de les emissions de TV3 al País Valencià i com a mostra de solidaritat amb Acció Cultural del País Valencià. Per iniciativa de l'associació juvenil El Garbell d'Igualada un centenar de persones es van aplegar davant del monestir portant una pancarta on deia “no deixem que apaguin la flama de la llengua. Volem TV3 al País Valencià”.

Josep Castells i Gironès

La protesta al tancament de TV3 al País Valencià. Foto: Josep Castells

Diada social

Una vegada més l'Agrupació va celebrar la Diada Social, dedicada a homenatjar socis amb vinculació de llarga durada i a lliurar la Placa d'Honor de l'Entitat, distinció destinada a reconèixer persones o institucions d'àmbit local o comarcal que hagin destacat per la seva dedicació a l'Agrupació, el món excursionista o a la difusió de valors cívics i culturals.

En aquest cas concret, es va lliurar la insígnia de plata als socis Josep Tàsies Guiu, Joan Arenas Miquel, Jordi

Iglésias Mallol, Daniel Maldonado Marin, Manel Balmas Martin, Isabel Llamas Toledo i Xavier Moya Medrano, en homenatge pels seus vint-i-cinc anys de fidelitat.

Pel que fa a la Placa d'Honor, el guardó va recaure en la persona de Francesc Roma Casanovas; soci de la casa amb més de vint-i-cinc anys d'antiguitat, s'hi va iniciar en el camp de l'espeleologia i amb posterioritat va practicar escalada i barranquisme. Entre excursió i excursió, va anar avançant en estudis de geografia

i d'història per acabar esdevenint un dels millors coneixedors del país en relació al fet excursionista; la seva reconeguda participació en multitud d'actes i la ja prolífica bibliografia sorgida del seu saber així ho permeten pensar.

Aprofundint en la figura i obra d'en Francesc Roma, segueix un escrit de la periodista i editora Carme Badia Puig, que va ser qui en va fer la glossa de presentació en l'acte de lliurament de la Placa d'Honor, el passat 29 d'abril de 2011. Així mateix, es poden consultar molts dels seus treballs a la web www.francescroma.net.

Joan Miralles

De dreta a esquerra Daniel Maldonado, Francesc Roma, Manel Balmas, Joan Arenes, Xavier Moya i el fill d'en Jordi Iglésias. Foto: Maure Luís.

Francesc Roma, Placa d'Honor 2011

L'AEG va donar la Placa d'honor del 2011 a Francesc Roma (Sant Martí de Centelles, 1963) per la seva "contribució a la tasca d'investigació en el món de l'excursionisme". Però Francesc Roma l'excursionisme no només l'ha investigat, sinó que l'ha practicat des de jovenet, quan s'hi va enganxar empès pel "cuc de l'aventura", com diu ell mateix. Avui, historiador, sociòleg i geògraf, triple doctor i autor d'una vintena de llibres, és segurament la persona que sap més d'excursionisme a Catalunya.

De mèrits per rebre la Placa d'honor no n'hi falten, doncs, però comencem pels que afecten la mateixa Agrupació. Des del 1985 n'és membre oficial. Va començar fent espeleologia i després escalada i muntanya. Ha escrit, amb Francesc Sánchez, la història de l'entitat: *L'Agrupació Excursionista de Granollers (1928-2003)*. També ha publicat *Els orígens de l'excursionisme a Granollers (1877-1936)*. I va ser el creador del premi de literatura excursionista Francesc

Maspons i Labrós, a més de secretari del jurat en la mitja dotzena d'edicions que va tenir.

Més enllà de l'excursionisme comarcal, és de referència la seva obra *Història social de l'excursionisme català*, en dos volums, titulats "El franquisme" i "Dels orígens a 1936". També ha escrit *Apunts d'història de l'espeleologia a Catalunya* i la biografia de dos excursionistes. I no com a historiador sinó com a excursionista, ha publicat *El Monseny. 50 itineraris a peu i Montserrat. Les 32 millors excursions i vies ferrades*, i, juntament amb els seus dos fills, Martí i Bernat, *Excursions fàcils per Osona*.

Però el camp de recerca de Francesc Roma depassa el fet excursionista. La recerca acadèmica més ambiciosa l'ha centrat en la muntanya en general, el paisatge i la interrelació entre natura i cultura, manifestada per exemple en el llegendari popular. Hem dit que és tres vegades doctor. Doncs diguem amb quines tres tesis ha obtingut, en l'espai de només deu anys, aquests títols. Diguem-ho nosaltres perquè ell, d'"humilitat militant" i erudició discretíssima, potser no ho diria.

Es doctorà primer l'any 2000 en Geografia Humana per la Universitat Autònoma de Barcelona amb una tesi que va publicar després titulada *El paradís indíctible. La representació de Montserrat durant l'edat moderna*. El segon doctorat també en Geografia el va obtenir a França, a l'École d'Hautes Études en Sciences Sociales de París, amb un treball que va donar el llibre *Els Pirineus maleïts. Natura, cultura i economia moral en les societats dites tradicionals*. Totes dues tesis en realitat formen una única recerca so-

En Carles García lliura a Francesc Roma la Placa d'Honor de l'Agrupació Excursionista de Granollers 2011. Foto: Maure Luís

bre com s'han construït simbòlicament els paisatges de muntanya catalans en l'edat moderna. La tercera tesi, del 2010, l'ha fet a la Universitat Ramon Llull en Ciències de l'Activitat física i l'Esport. Es titula *Sobre l'excursionisme 2.0*, i aborda la realitat excursionista actual, construïda més des de la virtualitat que des dels centres excursionistes.

Entre la seva bibliografia ens ve de gust esmentar l'esplèndida biografia que va escriure de Salvador Llobet amb la col·laboració de seva dona, Montse Perramon. Es titula *Salvador Llobet i Reverter: la geografia, entre ciència i passió*. Com se sap, el geògraf i excursionista granollerí també va ser distingit amb la Placa d'honor de l'AEG, el 1985. Curiosament, Francesc Roma i Salvador Llobet, amb tot el que els uneix, no es van arribar a conèixer mai.

Qui vulgui conèixer més la passió de Francesc Roma per la muntanya que busqui el seu bloc. Hi trobarà, per exemple, una reflexió en forma de "crida per re-

pensar l'excursionisme científic". A través de la seva web se li poden conèixer altres interessos, com les petjades, "una geografia mítica poc estudiada" que ell fa més de vint anys que estudia.

Tot el que hem dit pot donar una idea de fins a quin punt "res del que és humà és aliè" a Francesc Roma. El seu gust pel saber, per l'avenç de la ciència i per difondre'l és una cosa fora del comú. Des de molt jove ja va optar per "treballar poc i estudiar molt", que ha acabat sent treballar molt i estudiar molt. Per força, perquè no ha rebut mai cap beca. Ha anat per lliure, i s'ha mantingut sempre crític amb la universitat entesa com a monopoli del coneixement.

L'AEG pot estar orgullosa de ser qui ha fet la primera, i no cal dir merescudíssima, distinció honorífica a Francesc Roma.

Carme Badia

(Text a partir de la presentació feta el 29 d'abril del 2011)

3a. Caminada Nocturna Solidària

Divendres 17 de juny va tenir lloc la 3a Caminada Nocturna que organitzen Mans Unides i l'Agrupació Excursionista de Granollers, aplanada del dia 10 per causa de la pluja.

Els participants van sortir de la plaça de l'Església en direcció al carrer Josep Umbert, serra de Llevant, parc de La Torreta, can Granota, Miranda d'en Punes, pla del Ramassar, Font Verda i arribada a la plaça de les Hortes. La nit va ser agradable i convidava a la caminada.

La inscripció prèvia serveix per recaptar fons en benefici del Projecte Bolívia de Mans Unides; a la sortida a 2/4 de 10 del vespre es lliurava el mapa del recorregut amb els tiquets pel petit rressopó preparat per l'arribada amb música, danses, i sorteig al final pels participants.

Sortida de la Plaça de l'Església. Foto: Maure Luís.

Col·laboren en l'activitat l'editorial Alpina, l'Ajuntament de Granollers, Bengar, Sidorme, Forn Tres Torres, FEEC.

10a. Fira del Llibre de Muntanya - L'Esquirol, 1 i 2 d'octubre

Per tercera vegada en la seva història, la Fira del Llibre de Muntanya s'ha celebrat a L'Esquirol amb l'organització dels Amics dels Cingles de Collsacabra i el Servei de Promoció Econòmica del Collsacabra i la col·laboració de diverses entitats, empreses i institucions. En aquesta ocasió la presidència d'honor ha recaigut en la persona de la senyora Roser Quera Simon, en homenatge a la de tots coneguda i ja gairebé centenària Llibreria Quera, que el 2011 ha estat guardonada amb el Premi Nacional de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

L'acte d'obertura, a part de parlaments que reflectien satisfacció pel ja llarg recorregut del certamen, il·lusió per afrontar nous reptes i neguit per la repercussió que l'actual situació socioeconòmica pugui tenir en la Fira, ha acabat essent un sentit homenatge i mostra de reconeixement al senyor Ernest Gutiérrez Pagès, pal de paller del grup organitzador des de l'inici de les fires.

En aquesta edició, aprofitant que l'ONU ha declarat el 2011 "Any Internacional dels Boscos", el centre

d'interés de la Fira ha girat en torn d'aquesta temàtica, amb el desenvolupament de diversos actes:

- **"El paper dels boscos en la química verda"**, conferència a càrrec de la Dra. Neus Puy Marimon, investigadora de l'*Instituto de Carboquímica del Consejo Superior de Investigaciones Científicas*.
- **"Diverses cares dels boscos, el bosc polièdric"**, taula rodona moderada pel periodista Jordi Vilarrodà i amb la participació de: Dr. Jordi Bartrolí Molins, catedràtic de Química i degà de la Facultat de Ciències de la UAB, Sr. Joan Rovira Ciuró, enginyer de Forest i membre de la Junta de Govern del Consorci Forestal de Catalunya, Dr. Eduard Plana Bach, enginyer de Forest del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i president de l'Associació d'Amics dels Boscos de Muntanya, i Dr. Santi Sabaté Jorba, professor del departament d'Ecologia de la UB i investigador del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals.

També dintre del marc dels actes acadèmics, però amb caire més excursionista, hi hagué:

- Conferència **"Literatura muntanyenca de ficció"**, a càrrec de Joan Cervera Batariu, expresident del Club Excursionista de Gràcia, President d'Honor de la 9ª Fira i President d'Honor de Mountain Wilderness Catalunya.
- Projectió **"La seguretat a la muntanya"**, de Xavier Casillanis, que actualment es pot visualitzar a internet: <http://vimeo.com/23978303>
- Projectió i conferència **"Vertical live"**, a càrrec de Robert Jasper, alpinista de renom amb nombroses activitats d'alta dificultat.
- Projectió i conferència **"Suïssa, any d'aniversaris"**, a càrrec de Víctor Riverola, en commemoració del centenari del cremallera de la Jungfrau i dels 150 i 200 anys de les primeres ascensions al Weisshorn i a la Jungfrau.
- Taula de debat **"La porta oberta al futur: necessitat d'un congrés d'entitats i esports de muntanya?"**, moderada per Francesc Sanahuja (president del CEG), amb la participació de representants federatius i d'entitats, comunicadors i estudiosos
- Xerrada **"Història i elaboració de les ressenyes d'escalada"**, a cura d'Armand Ballart.
- Projectió i conferència **"Escalada d'autoprotecció"**, a càrrec d'Unai Mendia.

Pel que fa a la presentació de llibres, de la mà d'autors i editors, els visitants interessats van poder assistir a les dels següents títols:

Gramínies. Conèixer-les i distingir-les, de Montserrat Mitjans. Cossetània Edicions.

Moment de l'acte d'obertura en què Ernest Gutierrez rep el reconeixement pels seus anys de dedicació a la Fira. Foto: Joan Miralles.

Els camins de l'Alba: Muntanyes de Prades, de Joan Carles Borrego. Editorial Alpina.

Los caminos de Alba: Moncayo, de Joan Carles Borrego. Editorial Alpina.

Guia de plantes per a nois i noies, de Ramon Pascual. Cossetània Edicions.

Patrimoni rural i pedra seca, de Joan M. Vives Teixidó. Cossetània Edicions.

Mapa de la Vall de la Vansa, de Salvador Sala i Albert Castells. MontEditorial.

Guies Alpina: Carlit-Bollosa, d'Alfons Brosel. Editorial Alpina.

Guies Alpina: Valle de Benasque, de Joan Carles Borrego. Editorial Alpina.

Excursions a l'interior de la terra. 22 itineraris espeleològics, de Ferran Alexandri. Publicacions Abadía de Montserrat.

Pinreus. 50 excursions als llacs més emblemàtics, de Jordi Longàs. Cossetània Edicions.

20 excursions a peu pel voltant de Barcelona (En transport públic), de Rafa López. Cossetània Edicions.

Vies Ferrades, recorreguts i passos equipats (Volum I: Comarques de Barcelona i Girona. Volum II: Comarques de Lleida i Tarragona i Aragó Oriental), de Pep Mayolas i Miquel Soro. Editorial Alpina.

Dietari de treball de camp a la Segarra, de Joan Cervera i Albert Manent. Rafael Dalmau, Editor.

Conèixer els bolets, de Jaume Sañé. Cossetània Edicions.

Platges de la Costa Brava. De Blanes a Palamós, de Pako Crestas. Cossetània Edicions.

El parlar de Cerdanya. Gramàtica, diccionari cerdà, dites populars, de Manel Figuera, Anna Montané, Agnès Figuera, Enric Quílez i Salvador Vigo. Edicions Salòria.

Mapa Puigsacalm-Bellmunt, de Joan López. Editorial Alpina.

Petita flora de la Cerdanya i del Parc natural Cadí-Moixeró, de Míia Botey, Oriol Mercadal i Enric Quílez. Edicions Salòria.

A pagès, de Núria Carles i Marcel·lí Pascual. Edicions Salòria.

Excursions per la història de Catalunya. 19 itineraris a peu, de Gener Aymamí. Cossetània Edicions.

Rapinyaires de Catalunya. Conèixer-los i observar-los, de Màrius Domingo. Cossetània Edicions.

Com ja ve essent tradicional, variades activitats formatives, esportives i de lleure complementen el programa, celebrant-se a l'entorn del recinte de la Fira: rocòdrom instal·lat per la FEEC, tallers de prehistòria, tallers de seguretat a càrrec dels bombers de la Generalitat, concurs fotogràfic, cursa d'orientació organitzada per la Unió Excursionista de Vic i puntuable per a la copa catalana i curses de la FCOC, colles geganteres de l'Esquirol i Taveret, mercat d'artistes i artesans, ...

Les quatre interessants exposicions que es ressenya a continuació van poder ser visitades; la primera instal·lada a la pròpia carpa de conferències, la segona a la carpa central de la Fira i les altres dues en una sala de la rectoria:

- **"Vint-i-cinc anys fent el cim!"**, muntada pel Servei General d'Informació de Muntanya i dedicada a la presència de catalans a l'Everest.

- **"Ressenyes originals d'escalada"**, amb nombrosos dibuixos d'Armand Ballart que permetien resseguir la seva llarga trajectòria en aquest camp.

- **"Material antic d'escalada i alpinisme"**, aplegat per Antonio García Picazo, que permetia prendre consciència de la vertiginosa evolució soferta pels mitjans auxiliars de l'escalada tot contemplat elements històrics de les ascensions senyeres a les muntanyes catalanes durant la major part del segle XX.

Detall d'una de les parades especialitzades en llibre vell. Foto: Joan Miralles

- **"Rafael Dalmau, Editor"** que, a base de grans plafons molt ben documentats, mostrava la tasca editorial portada a terme des del seu inici per aquesta empresa de gestió familiar que treballa per la divulgació del coneixement en els camps de la història, l'antropologia, la geografia i l'excursionisme.

Una novetat d'aquest any ha estat la convocatòria del 1er Concurs Literari de relats curts "Històries de Muntanya", establint el 23 d'abril de 2012 com a data límit de lliurament d'originals les bases del qual es poden consultar a la pàgina web de la Fira www.firallibremuntanya.net.

No se m'ocorre altra manera de cloure aquest escrit que recomanar, una vegada més, que estigueu atents a l'anunci de convocatòria de la propera Fira que, si es segueix el torn establert fins ara, s'hauria de celebrar a Rupit. Si hi assistiu podreu triar i remenar a les moltes parades de llibres nous i vells, mapes, revistes, ..., i amb una mica de sort, fins i tot podreu sortir agraciats amb una motxilla plena de llibres.

Joan Miralles

9è. Cicle Audiovisual de Muntanya i Viatge d'Aventura

Durant el mes de novembre en Roger Mestres de la botiga de muntanya CAMP-IV organitza un interessant cicle audiovisual de muntanya i viatge d'aventura en el qual, suposo per la manera de ser i de fer del Roger, si arreplega un molt bon ambient d'escaladors, gent de muntanya i d'amics que aprofiten aquesta cita anual per trobar-se i gaudir de pel·lícules i reportatges actuals.

Enguany han sigut tres projeccions de la mà dels seus autors.

La primera, el dijous dia 17 van ser els muntanyencs d'OsonaCo Eduard Sallent (autor de diversos llibres de muntanya) i en Quim Bretxa que és qui va fer la filmació, ens van mostrar la pel·lícula que van filmar durant la seva ascensió al cim de l'Alpamayo a la serralada Blanca del Perú i que porta per títol: *La Conquesta de la Bellesa*. L'Alpamayo, amb una altitud de 5.947 metres i sense ser una muntanya molt alta, podem dir que és de les més boniques del món.

La segona, el dijous 24 a càrrec dels prestigiosos escaladors David Palmada "Pelut" i Josep Maria Esquirol ens presentaven la filmació: *Baffin "Sensacions" 1.800 metres A4, c4, 6è+, M6 60°*

Perquè hi ha persones capaces de renunciar a les comoditats quotidianes per internar-se durant setmanes, en una terra hostil, remota i desèrtica, i obrir vies en parets verges amb cims mai trepitjats per l'home? No coneixem la resposta però si la història d'aquests singulars escaladors. Tres setmanes a la paret d'una muntanya verge del cercle polar Àrtic, una via de 1.800 metres. Tempestes, soledat i un fred de mil dimonis.

Va cloure el cicle un petit curtmetratge fet amb blockdigital d'un viatge al cor de *Fontainebleau*, situat a uns

55 quilòmetres al nord de París, possiblement una de les millors zones de Boulder del món només apta pels malalts del bloc. Porta per títol: *Le Cover* per una colla d'amics els qui els agrada escalar pedres grosses, sense corda però amb un matalàs al terra. Hi ha gustos per tot.

Ha estat possible gràcies a: l'organització de la botiga de muntanya CAMP-IV, al patrocini de: MacKey, editorial Alpina, La Gralla i el banc de Sabadell, amb la col·laboració de: l'Agrupació Excursionista de Granollers, els Xics de Granollers, i el Gra i amb conveni amb l'Ajuntament de Granollers

Ha anat molt bé i hi ha hagut molta gent i un bon ambient d'escaladors i muntanyencs.

Arranjament de la Font Pomereta

Ja feia uns anys que la Font Pomereta havia deixat de ser-ho: havent-se embussat totalment el tub de desguàs, havia esdevingut un bassal la única utilitat del qual era la d'abeurador del bestiar, i aquest fet la va anar degradant cada vegada més.

Atès que la construcció d'aquesta font, inaugurada a l'Aplec de Matagalls de 1963 i dedicada al poeta Francesc Casas i Amigó, va anar a càrrec de la nostra Agrupació, es va plantejar la necessitat d'intentar recuperar-la.

Havent obtingut l'autorització de les senyores Anna i Mercè Bofarull, propietàries de la finca, per al dia 2 de juliol es va preparar un equip de treball amb la intenció de refer el desguàs que creua el camí del Brull a Fontsavellar, tot mirant de donar-hi més pendent. Les feines van iniciar-se el dia abans amb la intervenció d'una màquina retroexcavadora que va obrir la rasa per on s'havia de col·locar el nou desguàs, i això va permetre'n la instal·lació com a primera feina del dia. A continuació va tocar sanejar l'antic bassal, refer el camí, netejar l'entorn i consolidar els bancs de pedra.

Una vegada neta la font, es va poder detectar filtracions per esquerdes a la base de la cisterna, que posaren de manifest que un intent d'arranjament portat a terme en la primavera de 1985 no havia

Tasques de reparació de Font Pomereta. Foto: Gemma Tintó.

solucionat convenientment el problema. Per aquest fet, vam pensar que ja podíem anar reservant algun dia de l'any que ve, aprofitant l'època d'estiatge, per endegar feines d'impermeabilització a l'interior de la cisterna.

En l'arranjament hi va col·laborar l'empresa Excavacions Jaume Bigas, de Seva, a qui cal agrair la feina feta. Van participar en aquestes tasques els socis Joan Arenas, Josep Camp, Alfons Garcia, Joan Miralles i Gemma Tintó.

XIV Passejada de Tardor dia 4 de desembre

El 4 de desembre va tenir lloc la XIV passejada de tardor que organitza l'Associació de veïns Sota el Camí Ral, amb sortida a les 9 del local de l'Associació.

L'itinerari de 12,55 Km seguia el Congost fins el

pont de Granollers a Caldes, travessava sota el FFCC, Sant Nicolau, coll de la Manya, l'Esquella, can Cabanyes, i retorn pel passeig Fluvial fins al local de l'Associació, on hi havia esmorzar amb botifarra per als participants.

6è. Concurs fotogràfic “La Muntanya”

A les 8 del vespre del 18 de febrer del 2011 va inaugurar-se l'exposició del 6è. Concurs fotogràfic “La Muntanya” que organitza l'Agrupació Excursionista de Granollers, amb el patrocini de l'Obra Social d'Unnim. Va obrir l'acte el president de l'entitat, Carles García, seguit per uns breus parlaments dels Srs. Hilari Moreno, president de la Federació Catalana d'Espeleologia, i Jordi Merino, president de la FEEC. Tot seguit el secretari del concurs, Maure Luís, va fer lectura del veredict dels guardonats al concurs fotogràfic, que van ser:

A la categoria d'Agrupació Excursionista de Granollers, **Vista d'escalador**, de Montserrat Mas Codina, de Granollers,

A la categoria d'Espeleologia, concedir una menció especials a l'obra **Llac**, de Víctor Ferrer Rico, de Corbera de Llobregat, i concedir el **Premi Jordi Icart de fotografia Espeleològica** a l'obra **“Donde acaban las palabras”**, de Pablo Gómez Gutiérrez, de Ramales de la Victoria (Cantàbria)

A la categoria “La Muntanya”, concedir una Menció Especial a l'obra: **“Nit de tempesta”** d'Ignasi Chies Plassa, de Vallromanes; el tercer premi, a l'obra **“Arriba el sol”** de Teresa Sirera Boleda, de Vallromanes; el segon premi, a l'obra: **“Esquerdes”** de Jordi Oriol Tort, de Santa Perpètua de la Mogoda; i concedir el primer premi a l'obra: **“Tres companys”** d'Ignasi Chies Plassa, de Vallromanes.

Tot seguit van prendre la paraula el Sr Josep-Lluís Bonvilà, delegat de zona d'Unnim i el Sr Josep Mayoral, Alcalde de Granollers.

El Concurs de Fotografia ha estat organitzat per l'Agrupació Excursionista de Granollers, amb el patrocini de l'Obra Social d'Unnim, i la col·laboració del Museu La Tela. El Jurat va estar compost per: Pere Cornellas, Agustí Corominas, Toni Cumella, Pascual Moreno, Toni Pueyo, Jordi Ribó, Núria Serra i, en representació de l'Agrupació

Excursionista de Granollers, en Maure Luís, que actua com a secretari.

L'exposició va restar oberta dilluns i dimecres de 8 a 10 del vespre fins el 20 d'abril, amb la selecció de 48 fotografies del tema Muntanya, 13 del tema Espeleologia, i 10 del tema Agrupació Excursionista, escollides entre el total de 173 fotografies presentades.

L'acte es va cloure amb coca i cava per a tots els assistents.

Maure Luís

D'esquerra a dreta els guardonats: Pablo Gómez, Teresa Sirera, Ignasi Chies, Jordi Oriol i Montserrat Mas. Foto: Maure Luís.

En Carles García, Josep-Lluís Bonvilà, Josep Mayoral, Jordi Merino i Hilari Moreno durant l'acte d'inauguració. Foto: Maure Luís

29a. Excursió Popular de Granollers

El 10 d'abril es va celebrar la 29a. edició de l'Excursió Popular de Granollers, que enguany portava als més de 220 participants per l'itinerari 7 (nord) de la “Guia Granollers i el seu entorn” editada per l'editorial Alpina i l'Agrupació.

L'Agrupació continua la iniciativa, encetada l'any passat, d'exigir la construcció de corredors naturals que permetin pas i trasllat a la fauna i als habitants que resten aïllats per

la construcció de nous eixos viaris de transport, ja siguin carreteres, vies de ferrocarril, canals, etc., que no s'ha previst travessar, i ha convertit les xarxes de transport i comunicació en barreres infranquejables per no haver-ne planificat el creuament en el moment de la construcció.

A la Plaça de La Porxada, a 2/4 de 9 del matí, es va llegir el manifest reclamant passos alternatius als grans vials

que fragmenten el territori, amb el llançament del coet de sortida. L'itinerari portava als participants a travessar el Congost en direcció a la serra de Sant Nicolau, passar sota la via del FFCC Barcelona-La Tour de Querol, i seguir el camí de l'Escanyat per arribar a l'autovia de l'Ametlla. En aquest punt es va fer una aturada d'uns deu minuts per agrupar-nos, estendre la pancarta reclamant "Que no es tallin els camins", i tot seguit tallar l'autovia C-17, instal·lar esglaons per superar la divisòria de l'autovia, desmuntar els esglaons i continuar en direcció a la Vall del Tenes. Després d'aturar-nos a esmorzar al costat del Tenes, a Lliçà d'Amunt, vam continuar per l'ermita de Santa Justa i Santa Rufina, urbanització Turons del Vallès, polígon de can Munguit, travessar de nou l'autovia pel trèvol del polígon Mas Dorca, can Pagès Nou, can Cuana, can Duran a Canovelles, i arribada de nou a la Plaça de la Porxada després dels 17 km de caminada.

Cal remarcar que entre els dos passos inferiors (realment són accessos d'entrada i sortida a l'autovia) no existeix cap corredor, i aquests no preveuen el pas de persones, de bicicletes, ni de fauna (per descomptat), amb el risc d'accident per a aquell qui s'aventura en la travessia. L'Agrupació va organitzar un dispositiu de seguretat integrat per col·laboradors de l'entitat, majoritàriament del grup de Matinals, que van participar en alertar els conductors del desenvolupament de l'excursió, excepte a la C-17, on van estar presents els Mossos d'Esquadra, responsables de la autorització i seguretat de la via, i a la sortida de Granollers i Lliçà d'Amunt, la respectiva Policia Local. L'Agrupació vol manifestar amb aquests actes els dese-

quil·lris i la fragmentació territorial que pateix Granollers i comarca amb infraestructures que no respecten el medi natural ni faciliten el desplaçament de persones sense recursos motoritzats. Tot seguit reproduïm el Manifest de l'Agrupació que resumeix el perquè de la campanya.

Maure Luís

Que no es perdin els camins - Manifest de la 29a Excursió Popular de Granollers any 2011

Des de l'Agrupació Excursionista de Granollers volem manifestar la nostra preocupació pels desequilibris creixents, la manca de comunicacions i la fragmentació territorial que pateix Granollers i bona part de la Comarca, que ens dificulta cada vegada més l'organització de la Excursió Popular.

Com s'ha arribat a aquesta situació? Bàsicament per la gran proliferació urbanística dels darrers anys, el progressiu increment de nous eixos viaris. L'eix Barcelona - Vic, carretera C-17, carretera Sabadell - Granollers, Ronda Sud i Nord, fragmentació del pla de Palou, línies de ferrocarril tradicionals i gran velocitat, entorn de l'AP-7, etc. Tots ells en un procés que ens portarà a un continu urbà fragmentat i compartimentat, que juntament amb les infraestructures associades donen lloc a un efecte barrera que pot portar-nos a l'ofegament.

Cal que tots ens sensibilitzem de les conseqüències negatives que la manca de planificació ha suposat

Moment previ a travessar l'autovia de l'Ametlla. Foto: Jaume Mompарт.

L'excursió al seu pas pel Pla de la Torre. Foto: Jaume Mompарт.

Els participants de l'Excursió Popular travessen l'autovia de l'Ametlla. Foto: Jaume Mompарт.

per al territori. Cal fer pressió a les Institucions per tal que estableixin pautes comunes en el tractament urbanístic més enllà dels límits municipals, que permetin la connectivitat i facilitin la permeabilització dels nous vials. Volem conservar els valors d'identitat que han configurat el paisatge del Vallès. Aquell del qual es deia que "tres turons fan una serra, quatre pins un bosc espès, cinc quarteres massa terra..."

Els paisatges del Vallès revelen una herència notable

fruit de molts segles d'història. És obligació nostra gestionar-la amb seny, preservar-la per a les noves generacions i si pot ser millorar-la.

Aquest any 2011 dintre del recorregut de la 29a Excursió Popular de Granollers està previst travessar pel mig de l'autovia C-17 en acte de protesta, a més tenim la intenció de seguir efectuant més actes de protesta.

La junta de l'Agrupació Excursionista de Granollers

11a. Primavera de Cinema de Muntanya - dies 11 i 13 de maig

Enguany s'ha portat a terme l'onzena edició de la Primavera de Cinema de Muntanya organitzada per l'Agrupació Excursionista, amb el suport de l'Obra Social d'UNNIM i de la Fundació del Festival de Cinema de Muntanya de Torelló, i la col·laboració de l'Ajuntament de Granollers. Com sempre, reportatges interessants de temàtica de muntanya en tots els seus vessants.

El dimecres, dia 11, abans de projectar els reportatges, es va inaugurar la Primavera amb la presència del director del Festival de Cinema de Muntanya de Torelló, en Joan Salarich.

Els films projectats van ser:

TUZGLE

Julien Nadiras i Vladimir Cellier. França, 21' Premi GrandValira Millor Film d'Esports de Muntanya 2010

L'escaladora suïssa Nina Caprez amb 9 companys viatgen a la recerca d'una zona on practicar "boulder" a l'Argentina. El lloc descobert és un altiplà situat a 4.200 metres d'alçada i als peus del volcà Tuzgle. El

documental explica el dia a dia del grup en aquesta inexplorada regió, una descoberta que ha sobrepassat les seves expectatives.

THE ASGARD PROJECT

Alastair Lee. Gran Bretanya, 68'

Gran Premi 2010

La major part de l'any els fiords de l'illa de Baffin estan coberts de neu. Durant l'estiu, la neu es fon i amb 24 hores de llum la zona es converteix en un paradís per als escaladors. Després de tres escalades d'entrenament a Riglos, Brenta i Yosemite, els tres protagonistes principals, Leo Houlding, Sean Leary i Carlos Suarez viatgen a Baffin per escalar la Torre Asgard i llançar-se amb paracaigudes des del cim. Una aventura extrema en un paisatge increïble.

El divendres, dia 13, va presentar la pel·lícula i va acomiadar la Primavera d'enguany el President de l'Entitat, en Carles Garcia i Pérez.

El film projectat va ser:

CAUCASO: TRADUE MARI CON UNA PAJODISCI

Mario Casella. Suïssa, 56'

La serralada del Caucas separa dos continents, Àsia i Europa, i fa de pont entre dos mars: el Caspi i el Mar Negre. Mil quilòmetres de cims amb una alçada mitjana mil metres superior a la dels Alps. Durant la primavera de 2009, Mario Casella i l'amic rus Alexei Shustrov surten de Darbent (Daguestan) per arribar, amb esquís, a Soci (seu de les Olimpíades d'hivern de 2014). Un viatge únic, ric en trobades, desil·lusions i emocions.

Amb el suport de l'Obra Social UNNIM i la fundació del Festival de Cinema de Torelló.

Joan Mundet

Joan Salarich i Carles Garcia en la presentació de la Primavera de Cinema de Muntanya. Foto: Maure Luís

Matagalls - Granollers

Ja anem per la 22ª edició de la Matagalls-Granollers, cosa per la qual hem d'estar molt agraïts als marxadors que ens demostren la seva confiança i fidelitat.

Enguany ens hem lliurat de les eleccions. L'any passat vam coincidir amb les del Parlament de Catalunya, i aquest any teníem una gran por de tornar a ensopagar amb les eleccions generals, però al final hem tingut sort i ens n'hem escapat per una setmana.

En termes generals, hem tingut una marxa "tranquil·la". Hi ha hagut un cert garbuix a l'hora de carregar els autocars, perquè hem volgut canviar el procediment una mica. Per aquest motiu hem hagut de bregar amb un parell d'imprevistos que ens han descontrolat un pèl la situació, i als quals s'ha afegit un xicot que havia passat la nit en companyia d'una ampolla d'alcohol potent, i que a aquelles hores del matí, amb el cap força enterbolit, volia donar instruc-

cions als conductors, i intentava fer amistat amb els nostres col·laboradors, entorpid encara més el procés de pujada als autocars. Finalment, però, tot ha acabat sense més entrebancs, i la marxa ha seguit el seu curs.

Ha estat un dia clar, net i assolellat, amb la qual cosa els participants ho han passat d'allò més bé. Hi ha hagut un nou canvi d'itinerari respecte a l'any passat, ja que un dels propietaris dels terrenys del Pla de la Calma enguany no ens ha autoritzat a circular per la seva finca, i hem hagut de tornar a fer bona part del recorregut pel camí ample. Aquest any, però, comptàvem amb la inestimable col·laboració de companys de l'ADF, que ens han ajudat a controlar les cruïlles que podien ser conflictives, i no hi ha hagut més pèrdues que les de l'anècdota en una caminada on participen 800 persones.

A l'arribada, la sorpresa (prèviament anunciada a la publicitat de la marxa, i al mateix full de ruta) que esperava als marxadors era que, per comptes d'un obsequi més o menys convencional, els regalàvem una capsa de llavors d'herbes aromàtiques de les que creixen als nostres boscos, amb un escrit on els fèiem saber que l'Agrupació faria una donació a la institució del Xiprer de Granollers, de dos euros per

Arribada de la Matagalls a l'Agrupació Excursionista. Foto: Maure Lluís

cadascuna de les inscripcions rebudes, destinant part dels diners de l'obsequi habitual a contribuir a l'ajuda d'aquells que estan en dificultats. Els organitzadors vam creure que era una bona manera de transmetre el missatge que cal seguir fent coses, no ens hem d'aturar mai, però pensant-hi deu minuts sempre s'acaba trobant una manera de donar la mà a qui ho necessita. La majoria de marxadors van manifestar la seva satisfacció per la iniciativa, cosa que ens va accontentar. Finalment, El Xiprer va poder rebre una donació de 1.600 euros.

Teresa Ventura

Activitats al carrer

S'ha acabat l'any encara amb la ressaca de la desmuntada del parc infantil de Nadal de Granollers (PINGRA). Ja fa deu anys que l'AEG col·labora fent un muntatge singular, que s'esdevé clàssic i atraient: rocòdrom, pont tibetà i dues tirolines. Un munt de material que s'ha de muntar i desmuntar amb l'ajuda d'una vintena de socis. En aquests macro muntatges tota feina és ben rebuda.

Durant la festa major es va muntar el circuit d'aven-tura en el parc de Ponent. La novetat va ser l'estrena d'un "zodiac" i un caiac més. En total hi havia tres caiacs, rocòdrom, zodiac, tirolina i pont. Tot un dia intens que va acabar amb el clàssic sopar de festa major a l'agrupació.

La novetat d'enguany ha estat la tirolina que es va muntar en motiu de la festa de l'esport en el municipi de Tagamanent. Activitat organitzada pel centre excursionista Les Guilles on l'AEG hi va col·laborar amb el material. Aquesta vegada va coincidir amb l'aplec de la primavera de Tagamanent, així que el muntatge el varem fer prop del Turo a la masia de ca l'Agustí, amb arrosada popular i pluja.

Tomàs Segarra

La quitxalla, protagonistes del Parc d'Aventura durant la Festa Major. Foto: Maure Lluís

A peu pel Sàhara dels Tuaregs (Tassili) - Algèria (2a. part) D'Iherir a Tananet

L'any passat ja vàrem viatjar a Djanet per fer la primera part d'aquesta magnífica i espectacular travessa (Djanet-Tananet) i vàrem començar a caminar des dels mateixos carrers del poble de Djanet després haver-hi passat el dia de la *festa de la Sebeiba*, que és la festivitat cultural i folklòrica *tuareg* més important de l'any a Djanet, amb la qual vàrem coincidir, de manera casual perquè va pel calendari de la lluna, no pel gregorià nostre (vegeu butlletí anterior nº 210 gener-febrer-2010).

Fa un any vàrem viatjar, en un vol charter, directament a Djanet però aquesta vegada hem fet escala a Alger, la capital algeriana a la qual arribem cap al migdia i, com que l'avió cap a Djanet no surt fins a la nit, aprofitarem per passejar-nos una mica per aquesta interessant ciutat colonial i mediterrània.

A l'endemà al matí ens recullen uns cotxes i fem els 200 quilòmetres al nord-oest que ens separen de la població d'Iherir des d'on començarem la travessa aquesta vegada per acabar, al cap de vuit dies, a Tananet a l'*erg* (zona de dunes de sorra) d'Admer que és on vàrem acabar la travessa l'any passat.

La població *tuareg* d'Iherir està situada en un magnífic oasi conegut per les seves magnífiques *gueltes* (gorgs d'aigua) i és el punt de sortida de la travessa d'enguany. A la tarda donem un tomb pels voltants del poble, bo i admirant la bellesa d'aquest racó perdut en aquest immens desert del Sàhara. Avui dormirem en tradicionals cases *tuareg* en el càmping municipal.

1) Avui anirem, com gairebé tots els dies, direcció sud-est. Primer a través de l'altiplà del Tassili N'Ajjer per després davallar, poc a poc, cap a la seva base. Després d'una parada per esmorzar i per repartir la nostra càrrega en els dromedaris que ens portaran l'equipatge durant tota la travessa, comencem a recórrer les diferents *gueltes* d'Iherir. Sense pressa, en tres hores i mitja, arribem al bonic oasis d'Idaren amb el seu estret i bonic palmerar, el seu pou d'aigua i les tradicionals *zeribas* (cases tuaregs). Veiem en una *zeriba* unes dones teixint. Després d'una parada per dinar a Takiacuet continuem la ruta per un *wadi* (riu) de sorra i pedra on hi destaca un abric rocós, on trobarem les primeres pintures de la travessa. Acampem al *wadi* Timiserag.

2) Com cada matí, després d'esmorzar i de desmuntar les tendes comencem a caminar. Avui i demà deixarem una mica la sorra i els espais més oberts per passar a un paisatge més de muntanya i de pedra. Després de passar uns petits colls i llocs molt engorgats arribem a una cruïlla de camins que s'anomena Tin Agatuei. Aquí ens trobem els dromedaris que han vingut per un altre camí més fàcil per a ells. Unes tres hores després, arribem a Tam-Selselen, a la regió de Tafezez. En aquest bonic indret acampem.

3) Avui caminem, tot el matí, per un gran *oued* (engorjat) ple de tombes preislàmiques. A la tarda comencem a pujar una petita muntanya que ens traurà de l'engorjat i canviarem de paisatge. S'anomena Ayilan i està al principi de l'olla volcànica de Dider. Acampem aquí.

4) Dues hores després de sortir del campament per una explanada amb el terra de graveta arribem al lloc de control de Tin Taghrit, indret amb pedres planes on hi ha una sèrie de gravats rupestres molt espectaculars. Un d'ells apareix en els bitllets de mil dinars algerins. Més endavant canvia radicalment el paisatge. Des de dalt d'un coll se'ns obra un panorama espectacular: *tassilis* (roques) i sorra a dojo. Trobem unes altres roques amb pintures poc abans d'arribar, per més sorra, al lloc d'acampada d'avui a la zona de In Masarrallin.

5) En l'etapa d'avui trobarem més abrics amb pintures

Gueltes d'Iherir. Foto: Joan Mundet

Dunes de l'erg d'Admer. Foto: Joan Mundet

abans d'arribar on hi ha unes acàcies, a l'ombra de les quals aprofitarem per esmorzar. D'aquest indret se'n diu Zerkea. Després el paisatge va canviant i arribem a l'oued de Tin Tululen, on passarem la nit.

6) Avui serà una altra bella jornada al desert. Caminem per indrets en els quals la sorra se segueix barrejant amb la roca formant bonics i capritxosos paisatges. Cap al migdia sortim a una zona més oberta i amb major amplitud de vistes anomenada Ezaquiat. Seguim fins a Igazen, on acamparem.

7) Avui és l'últim dia de la travessa i, com ja he fet altres dies, abans que surti el sol m'enfilo a unes roques que hi ha darrere el campament per veure l'albada en aquest meravellós indret, barreja de pedra i de sorra i des d'on es veu ja al fons el mar de dunes de l'erg d'Admer, que és on acabarem la travessa d'aquest any i on varem acabar l'any passat, sortint de la mateixa població de Djanet. Després d'unes quatre hores de camí arribem a l'Igaz, ja a les explanades i a l'oued d'Isendilene, que és per on vam arribar l'any passat. Ara caminem per zona de dunes de l'erg d'Admer, ja al davant. Finalment arribem al petit bosquet de Tananet, on ens esperen els cotxes que ens portaran a Djanet. Primer però ens desviarem una mica per anar a pujar un parell de dunes i a veure unes altres pintures. Arribem a la remota Djanet, ja coneguda per la majoria dels que formàvem el grup. Una dutxa a l'alberg, una afaitadeta en una barberia local i una passejada pels carrers i pel mercat per, de passada, comprar una mica de menjar que ens caldrà per demà, per a l'excursió que farem a les impressionants cingleres del Jabarem amb la finalitat de veure el meravellós paisatge i moltes pintures rupestres més.

8) Encara és de nit que els tot-terreny ens recullen de l'alberg i ens acosten al peu de l'espectacular cingle-

ra del Jabarem. Aquesta mateixa excursió la varem fer el darrer dia l'any passat (vegeu-ne l'explicació en el butlletí anterior nº 210 gener-febrer- 2010).

Així acabem aquests magnífics i inoblidables dies en aquesta petita part del desert algerià. A la tornada, una altra visita de metge per la *kasba* i pel centre d'Alger el mateix dia que hi va haver un dels primers aldarulls d'enguany en els Països del Magrib, Egipte, etc.

El desert del Tassili és una meravella! Si pots anar d'un lloc a l'altre, a peu, encara que això suposi, evidentment, moure't per una zona més petita, és millor. Si passes per aquests bells indrets, caminant, palpes la fresca del matí i la calor seca del migdia. Pots veure també, pausada i silenciosament, les petjades que deixen a la sorra els ocells, les sargantanes, les serps, els ratolins, el fennec (guineu del desert). Pots veure també les sofertes i resistents roses del desert, bellíssimes plantes amb llurs flors i, a la nit, després de veure pondre's el sol, gaudir d'inoblidables bivacs sota la munió d'estels, després de cada bella jornada.

Varem compartir aquesta travessa: *Brahim (guia tuareg d'Iherir), Hamid Mohamed (guia tuareg de Djanet), els camellers, Mariona Orfila (guia de Banoa), David Rodríguez, Koldo, Gràcia Salas, Gonzalo Rodríguez, Marta, Montse Riesco, Yolanda Sastre, Pep Mundina, Nieves Narellao, Paco Delgado, Isabel Carrillo, Miguel-Àngel Sánchez, Martín Marana i Joan Mundet.*

Bibliografia consultada i gairebé copiada: Fitxa tècnica del Trek "A peu pel Sàhara (des d'Iherir a Tananet) - Algèria".

Joan Mundet Bellavista

Esquí de Muntanya: Alta Ruta Imperial

Aquest any hem tornat a Suïssa, a la regió del Valais. Concretament a la Vall de d'Anniviers. A Zinal comença una de les rutes d'esquí de muntanya més exigents i més alpines de tots els Alps. Ens referim a la Alta Ruta Imperial que porta aquest nom degut a que el seu recorregut va pels voltants dels cims de la Corona Imperial formada per: Weisshorn de 4.506 metres, (4a muntanya més alta d'Europa), Zinalrot-horn de 4.221 metres, l'Obergabelhorn de 4.063 metres, Cervin de 4.477 metres i finalment la Dent Blanche de 4.358 metres.

Dissabte 16 d'abril de 2011: Granollers - Zinal

Dia de viatge fins a Zinal, fem el següent recorregut: Granollers - Geneve - Lausanne - Visp - Sierre - Zinal. Arribem a la tarda, després de trobar el lloc on dormir i sopar, ens dediquem a buscar la millor opció per iniciar la ruta de demà. Tenim diferents alternatives que hem d'estudiar bé ja que ens han comentat que no hi ha gaire neu, depenent de l'elecció que fem segur que ens condiciona l'anada al refugi de Turtmannhütte. Després d'analitzar varies possibilitats ens decidim finalment per l'opció d'anar a St-Luc i aprofitar els remuntadors de la pista d'esquí per passar a la vall de Turtmannal.

Diumenge 17 d'abril de 2011: Zinal - St-Luc - Turtmannhütte 2.519 metres

Es bastant complicat arribar al nostre objectiu d'avui: refugi Turtmannhütte. De Zinal on tenim el nostre allotjament agafem el cotxe fins el poble de St Luc on hi ha l'estació d'esquí alpí, l'aparcuem al lloc destinat a les estades de més d'un dia, paguem uns 20 euros per 6 dies. Agafem diferents aparells mecànics que ens porten a Bella Tola de 3.025 metres. Des d'aquest punt fem un petit descens en direcció SE per després remuntar el coll Borter Pass de 2.838 metres. La pujada al coll és bastant curta. A l'arribada tenim

unes vistes magnífiques, on podem observar part del recorregut dels propers dies. Ara toca un llarg descens, també en direcció SE, fins a Mittl Stafel a 2.266 metres. Seguim en direcció sud fins a Mass Stafel a 2.204 metres. Des d'aquest punt tenim dues opcions, la primera és fer un descens en direcció est fins al fons de la vall i agafar després direcció sud direcció Vorder Senntum per arribar finalment a la presa a 2.174 metres. La segona opció és no perdre alçada i seguir en direcció sud fins a la presa. L'únic inconvenient és que en aquesta alçada no hi ha neu, ens hem de carregar els esquís a l'esquena, ens queda un llarg trajecte fins a la presa. Nosaltres ens decantem per la segona opció, per tant agafem direcció sud. Un vegada a la presa, la passem pel seu costat dret. Veiem el nostre objectiu d'avui a la nostra esquerra a uns 400 metres més a munt, a sobre d'un esperó rocós. Seguim en direcció sud fins el fons de la morrena de la gelera per després anar girant i guanyar alçada en direcció nord fins arribar al refugi. Ha estat una dura jornada, des de Bella Tola hem trigat al voltant de les 7 hores.

Dilluns 18 d'abril de 2011: Turtmannhütte 2.519 metres - Brunegghorn 3.833 metres - Cabane de Tracuit 3.256 metres.

Sortim del refugi en direcció SE. Aviat ens trobem amb una canal de neu anomenada Couloir Barloch, es curta però bastant inclinada. Això fa que l'hàgim de pujar amb grampons i els esquís a l'esquena. És el pas natural per accedir a la gelera Brunegg-Gletscher per poder superar la barrera rocosa de Gassi. Una vegada a dalt de Couloir ens calcem els esquís per seguir en direcció SE i anar remuntant la morrena per accedir al centre de la gelera. Al fons a la nostra esquerra dividim el Brunegghorn. Sobre els 3.100 metres fem un niu de material per poder pujar al cim més descarregats, ja que tornarem a passar per aquest punt per anar la cabane de Tracuit. Seguim remun-

tant la gelera, ara per un gran plató fins a l'última pendent on ens trobem una petita barrera de seracs i esquerdes, tot seguit arribem a l'aresta cimera. Deixem els esquís per posar-nos els grampons, acabem d'arribar al cim. Tenim un dia esplèndid amb unes vistes excepcionals, a l'est veiem els cims de Sass Fee, al SO el Bishorn, el cim de demà. Iniciem el decents pel mateix itinerari fins el niu de material. Tot seguit baixem en direcció oest per anar a buscar la gelera de Turtmann-Gletscher. No podem baixar massa, sobre els 2.900 metres hem de trobar el pas que ens porta a peu de la gelera sota el cim rocós de Stierberg, pas obligat per poder accedir a la Cabane de Tracuit.

Vista des del Borter Pass, amb el Bishorn i el Weisshorn al fons. Foto: Carles Garcia

Seguim baixant fins els 2.800 metres per arribar al peu de la gran barrera de seracs, ens posem les pells per iniciar la pujada per la part de més a la dreta possible en direcció SO. Deixen el seracs a la nostra esquerra, la pujada és espectacular. Finalment arribem al coll de Tracuit, per arribar tot seguit a la cabana a 3.256 metres amb unes magnifiques vistes sobre el recorregut dels propers dies. En total hem trigat unes 7 hores.

Dimarts 19 d'abril de 2011: Cabane de Tracuit 3.256 metres - Ascensió al Bishorn 4.153 metres - Cabane d'Arpitettaz 2.786 metres

Iniciem la nostra activitat amb les primers llums del dia. Agafem direcció est per remuntar la gelera Turtmann Gletscher, hem de vigilar amb les esquerdes. Sobre els 3.500 metres ens anem decantant direcció SE fins al coll que hi ha entre les dues puntes que té el cim. Deixem els esquís just abans de l'últim tram, una espècie de bolet de neu que cal superar amb grampons i piolet. Una vegada a dalt observem encantats l'espectacular cara nord del Weisshorn de 4.506 metres. Iniciem el descens per el mateix itinerari fins al refugi. En total hem estat 4 hores entre la pujada i la baixada.

Aprofitem per menjar una mica i agafar la resta del material. Tot seguit iniciem la marxa cap al refugi d'Arpitettaz. Primer anem en direcció NO per buscar el coll de Tracuit molt a prop del refugi, per fer després uns descenss direcció S-SE d'uns 500 metres, sense perdre més alçada de la imprescindible. Així doncs sobre els 2.700 metres ens posem les pells i iniciem la remuntada per poder travessar la cresta de Milon. El coll de Milon de 2.990 m és el pas natural per poder passar a l'altre vessant de la cresta (Glacier du Weisshorn) on hi ha la cabane, però nosaltres seguint unes petges que ens porten a un coll que hi ha més a munt 3.215 metres per intentar tenir més neu a l'hora de fer el decents de l'altre vessant. Una vegada al nostre coll fem un ràpel d'uns 20 metres. Ara solament ens queda el descens per arribar a la cabane, agafem direcció sud esquivant les zones no nevades fins arribar al nostre destí després d'unes 3:30 hores.

Dimecres 20 d'abril de 2011: Cabane d'Arpitettaz 2.786 metres- Blanc du Moming 3.657 metres - Cabane du Grand Mountet 2.886 metres

Al sortir del refugi hem de prendre direcció sud sense agafar alçada per anar superant les diferents morrenes del Glacier de Weisshorn. Una vegada ja hem entrat al Glacier du Moming que queda a l'est del primer glacial, hem de prendre primer direcció SO per esquivar l'immens mar de seracs i esquerdes fins a peu de paret del Besso, des d'on girem en direcció SE per remuntar els citats seracs. Aquesta pujada és molt espectacular, ens quedem sense paraules per la seva gran bellesa. Tot seguit arribem a un gran

plató sobre els 3.200 m on iniciem una forta pujada girant altra vegada direcció SO per arribar finalment al Dôme del Blanc de Moming a 3.567 metres. Des d'aquest punt acabem d'arribar al cim Blanc de Moming de 3.657 metres, on podem contemplar unes magnifiques vistes de la corona Imperial. Tornem al Dôme, ens posem els grampons, ens carregem els esquís a l'esquena per iniciar, en direcció est, la llarga i estreta aresta Du Blanc que és una espatlla del Zinalrothorn. Gairebé un kilòmetre d'aresta molt i molt aèria. Després d'una bona estona arribem el punt on podem començar a deixar l'aresta per la nostra dreta, és quan acaba la zona rocosa. Busquem un lloc segur per poder-nos calçar els esquís, ara som al Glacier

Bishorn, 4153 m. Foto: Carles Garcia.

du Mountet. Iniciem el descens agafant direcció oest, justament el sentit contrari d'abans, pel costat rocós al peu de l'aresta. Sota el cim Blanc de Moming girem direcció SO buscant la morrena que ens portarà al refugi, sempre al costat de les parets roques de Le Mamunouth. Després de 5 hores d'activitat arribem al refugi meravellats de les intenses vivències d'avui.

Dijous 21 d'abril de 2011: Cabane du Grand Mountet 2.886 metres - Zinal 1.670 metres - Granollers.

Teòricament avui havíem d'anar al cim Mont Durand 3.713 metres Direcció SO remuntant tot el Glacier Durand fins el coll del mateix nom a 3.438 metres per després girar a l'esquerra direcció est per superar la inclinada pendent que porta al cim i tornar a dormir a la Cabane du Grand Mountet. Diferents problemes tècnics i compromisos familiars fan que decidim marxar a Zinal. La baixada a Zinal no és massa complicada, agafem direcció oest per baixar al centre del Glacier de Zinal, fem el descens fins que s'acaba la neu sempre en direcció NO o nord, això passa sobre els 2.000 metres, és quan ens carregem els esquís a l'esquena i seguim per la vall direcció nord fins a l'arribada a Zinal. A l'estació del bus ens espera un taxi que ens porta a St-Luc, per recollir el nostre cotxe, ens canviem i iniciem el viatge de tornada a casa.

Hem trobat tots els refugis oberts amb guarda. L'única incògnita era si la cabane d'Arpiettaz també estaria oberta. Fins a la nostra arribada a la Cabane de Tracuit no ens ho van confirmar.

Cal fer la reserva dels refugis abans d'efectuar la sortida. El cost del refugi en règim de mitja pensió és d'uns 45 euros per persona.

Equip

A part del material necessari per efectuar l'esquí de muntanya caldria portar: Corda, bordier, grampons, piolet i material de seguretat per travessar geleres, també cal preveure el menjar suficient per si hi ha algun refugi sense guarda.

Cartografia i bibliografia

Edicions MPA Val d'Anniviers 1.25000

Carte National Suisse 273-S, 274-S, 283-S, 284-S 1:50000

Carte National Suisse 1307, 1308, 1327, 1328 i 1347 1:25000

Components de la sortida

Durant la Setmana Santa de 2011 vàrem realitzar aquesta sortida: Biel Grau i Josep Viñeta de l'UEC de la vall del Tenes de Lliça de Munt.

Joan Romero del Maresme.

Francesc Sánchez i Carles García de l'Agrupació Excursionista de Granollers.

Text i fotografies: Carles García

Informació a internet

Informació de la ruta	http://www.haute-route-imperiale.ch/
Federació Suïssa de muntanya	http://www.sac-cas.ch/
Meteo Suïssa	http://www.meteoschweiz.admin.ch/
Informació de Zinal	http://www.zinal.ch/fr/Regions/
Informació de St-Luc	http://www.saint-luc.ch/fr/Regions/
Mapes de muntanya Suïssos	http://www.swissgeo.ch
Rutes per carretera	http://www.viamichelin.es/

Refugis

Refugi Turmannhuetten	http://www.turtmannhuetten.ch/
Cabane Tracuit	http://www.tracuit.ch/
Cabane Arpiettaz	http://www.arpiettaz.ch/
Cabane Grand Mountet	http://www.cas-diablerets.ch/mountet.htm

Travessant el glacier du Morning. Foto: Carles García.

Sierra de Gredos - Estiu del 2011

Encetem la 3ª setmana de juliol, dissabte hem de marxar cap al Pirineu a passar uns dies a muntanya com gairebé cada any i el temps, ben estrany, no hi ha manera que es vulgui establitzar i iniciar d'una vegada el període de més o menys bon temps que molts anys s'entaula durant 3, 4 o 5 setmanes i que representa el cor de l'estiu al Pirineu, la millor època per gaudir de l'alta muntanya, sense el fred, sense la neu, amb les muntanyes netes per gaudir de les més belles ascensions i passejades. Passen el fronts de mal temps l'un darrere l'altre, cada dos o tres dies i, sobretot al vessant nord, no hi ha manera que en marxin els núvols, les pluges i les tamborinades. L'estiu no vol acabar d'arribar quan moltes vegades ja

el tenim aquí a finals de juny. Així que dos dies abans de marxar decidim canviar de lloc: aquests fronts no arriben al Sistema Central. Allà sembla que hi fa bo. Anirem a la Sierra de Gredos, assignatura pendent per dos de nosaltres, el Joan i el Daniel Maldonado hi havien fet una campanya un hivern ja fa uns anys. I la decisió resulta encertada: no veurem literalment un núvol en tots els dies que voltem per allà.

La Sierra de Gredos ocupa el que en podríem dir la part central del Sistema Central de la Península Ibèrica i presenta sens dubte l'aspecte més "alpi" de la serralada, sobretot a la zona coneguda com el Circo de Gredos. Muntanyes de granet, dur,

ferm, magnífic, per enfilars'hi escalant o, simplement, grimpant o caminant. Les mides de les muntanyes de seguida es veu que no són les del Pirineu, les dimensions són més modestes, però el seu encant és indiscutible. No és que disposem de gaire dies, però si el temps acompanya - i ha acompanyat -seran suficients per fer una repassada força complerta a aquest arc muntanyós.

Aquestes muntanyes ens recorden les muntanyes del Marroc, de l'Atlas. No pas per les dimensions (l'Atlas és molt més gros) però sí per la sequedat del terreny, les zones de camps conrats que volten els pobles al peu de les muntanyes, l'herba groga i seca, el sol implacable d'un estiu contundent, la penetrant ferum dels ramats d'ovelles i cabres, l'olor de la palla i l'herba seca. Un color grog que ho domina tot excepte les vores dels rius i torrents ben marcats pel seguit de pollancre, verns, nogueres, bosquets de roures i d'altres arbres que resisteixen més o menys els accentuats contrastos del clima d'aquestes valls. Sotabosc punxant, plantes oloroses i molta *capra hispanica* per tot arreu, sobretot a les parts més altes. Valls amples i eixutes, d'aspecte que recorda el Prepirineu Aragonès fins als 1800-1900 m. A aquesta alçada, de cop, apareix l'alta muntanya: torreneres, llacs, tarteres i herba de color verd viu, alguna congesta de neu amagada, i moltes, moltes cabres que gairebé ni fugen a la nostra presència. Aquest paisatge domina per tots els racons de la serralada.

Els dos primers dies els passem a la zona del circ de Cinco Lagunas, un circ meravellós, voltat d'altres parets, que guarda, amagats, cinc petits estanys com cinc precioses maragdes de color turquesa. Aquest circ és al capdamunt d'una llarguíssima vall a la qual s'accedeix des del poble de Navalperal de Tormes on deixem el vehicle. Situats al costat de la 3ª laguna on passarem la nit, el mateix dia de l'aproximació pugem al gran cim de la Cabeza Nevada i seguim la cresta complicada fins a la Portilla del Rey. L'endemà saltem aquest coll de la Portilla del Rey, davallam al Gargantón (un racó absolutament alpi, feréstec, solitari i meravellós que guarda una enorme congesta de neu) i des d'aquí pugem cap al Cuchillar de Ballesteros, la Galana, els Riscos del Gutre i algun altre cim d'aquesta zona central del massís. Unes belles grimpades per encetar aquests dies. Llarguíssim retorn a Navalperal on arribem cansats i afamats.

Els dos dies següents, per refer-nos del cansament, decidim passar-los a la zona de Galayos, situada més a llevant, i amb l'accés més bonic i natural per

Refugi Victory, al circ de Galayos. Foto: Joan Mundet

l'espectacular cara sud de la serra: valls més curtes però molt dretes i trencades. Poc descansam. L'espectacle d'aquesta sortida és l'impressionant conjunt d'agulles, cims, torres i arestes del circ de Galayos. Unes torres de granet enormes, verticals, gegantines: val la pena d'acostar-s'hi. Nosaltres no som escaladors, deixem aquestes agulles per als grimpaires dels peus de gat, i enfilem cap a l'ample cim de la Mira i tot el seguit de cims plans i enormes que formen la carena principal. Arribem, el segon dia, fins a la Peña del Mediodía i davallam des del Puerton del Peón de nou cap al Nogal del Barranco, on tenim el cotxe, per un camí llarg, aspre, complicat i solitari, però molt interessant.

Com que el bon temps continua impertèrrit, els següents dos dies els dediquem al teòric plat més fort: el circ de Gredos. Hi accedim a peu des de Navalperal de Tormes per una llarguíssima i bonica aproximació: des dels ressecs camps del voltant del poble fins a la Laguna Grande que ocupa la zona central del circ. Aquí dalt hi transita força gent que hi accedeix des de la Plataforma de Gredos, camí més curt, amb menys desnivell i de bon fer. Nosaltres hi davallarem ja que també és interessant i s'acosta al vessant nord del cim de la Mira als darreres de Galayos. Des del refugi Elola, situat al bell mig del circ, al costat de la Laguna Grande (on ens acullen molt bé) i que per cert no està gaire ple al vespre, pugem al Morezón i fem una volta per la serra d'aquest nom. A l'endemà pugem l'Almanzor que és el gran senyor de Gredos, el més alt, punxegut, format per un caòtic i enorme amuntegament de blocs de granet, i continuem l'entretinguda carena cap a la Portilla Bermeja, el Cuchillar de Navajas i la Portilla de los Machos fent, l'un darrere l'altre, una colla de cims del més gran interès.

Ja portem 6 dies. Només en resta un. Ens decidim per l'extrem occidental del massís. De nou una llar-

ga i deserta vall per un, a trams, desdibuixat sender que arrenca del petit poble de Navamediana. De nou una vall ampla i seca, de color grog amb les taques verdes dels arbres esclarissats. A Las Hoyue-

Pic Almanzor des del Cuchillar de Navajas. Foto: Joan Mundet.

las s'acaba el tram marcat com a PR i aquí tot just comença l'alta muntanya, en aquest cas d'amples, pelades i eixutes carenes. Moltes cabres com sempre i moltes vaques també al voltant d'on brolla l'aigua. Assolim el cim del Berreco de Bohoyo i les dues puntes del Meapoco, aquest darrer cim abocat ja sobre el preciós circ de 5 Lagunas. Amplies cims d'extensa panoràmica cap a les infinites explanades del nord i el sud de la serralada. I continuem la volta cap la Plaza de Toros, el Calvitero cobert de *piornales* (ginesteres) i davallada de nou a Las Hoyuelas d'on retornem al poble pel mateix camí. Llarg excursió aquesta sense cap mena de complicació per tancar aquesta setmana complerta de les vacances d'estiu.

Hi vàrem anar el Joan Mundet, el Paco Bolsa i el qui signa aquest escrit.

Josep Gargallo

Una travessa per les muntanyes del Bolkar a la serralada del Taurus (Turquia) i l'ascensió a l'Ararat (Kurdistan)

Durant la primera quinzena d'agost hem viatjat a la península d'*Anatòlia* per conèixer i fer una mica de muntanya per dos indrets diferents però ben interessants.

El primer que visitem és el massís del *Bolkar* a la serralada del *Taurus*, Aquesta cadena muntanyosa, de plegament alpi, està situada entre el gran plató de l'*Anatòlia* i la mar *Mediterrània*. Les verdes pastures a l'estiu, la seva accidentada orografia i els seus cims de més de tres mil metres fan que sigui d'un gran interès. El terreny és calcari i s'assembla força als indrets del Pirineu que també ho són. Inclús les alçades són semblants. És molt bonic i solitari. No vàrem trobar-hi a ningú més que els pastors nòmades amb els seus ramats i les seves tendes que ens oferien iogurt, formatge i kèfir. Això després de fer-nos passar a dins les tendes i convidar-nos a fer el te.

El segon és en ple *Kurdistan* en una zona molt militaritzada a prop de la frontera amb *Iran*. Enmig del pla, s'aixequen dos volcans, el *Petit Ararat*, que fa uns 3.700 metres del qual n'està prohibida l'ascensió, i l'*Ararat* (Agri Dag) de 5.137 metres el qual sí que se'n permet l'ascensió, des de fa uns anys, però demanant el permís corresponent als militars turcs. Segons la Bíblia l'arca de Noè va quedar parada a dalt del cim després del diluvi. "Està escrit que el dia 17 del setè mes, l'arca de Noè es va assentar dalt del cim del *Mont Ararat*"

Sortim de *Barcelona* i després de fer una escala a *Istanbul*, volem fins a *Kaissery* al centre de *Turquia* i allà ens trobarem al *Ramsés* que serà el guia que tindrem al *Taurus*. Tot seguit ens traslladem, amb cotxe, fins a la ciutat d'*Ürgüp* en el bell mig de la *Capadòcia*.

Dia 2.- Avui visitem i caminem una mica per alguns dels fantàstics paisatges de la *Capadòcia* que no són altra cosa que el resultat d'un caprici orogènic en la qual ha pres part la poderosa acció dels volcans, la pluja, el vent i, per descomptat, el pas del temps. Passegem per la zona de *Devrent* (vall de la Fantasia) i després per *Kizilvadi* (Vall Roja) i veiem també l'església *Uzumlu* del segle IX. Tornem a *Urgup*.

Dia 3.- Avui fem el viatge cap a les muntanyes del *Bolkar* a la serralada del *Taurus*. Pel camí recollirem a *Yussuf* que serà el guia de l'*Ararat* tot i que també el tindrem al *Taurus* i fem una parada a *Ivriz* per visitar les restes i relleus dels *hitites* (S. IX-XII a.C.). Arribem a *Delimahmutlar* nucli de cases en mig d'una vall plena de cirerers farcits de cireres. És el poble d'on és en Ramses. Just en aquests dies estan en plena feina de la recollida de cireres. Ens n'ofereixen i són boníssimes. *Delimahmutlar*, a prop d'*Eregli* és on començarem els sis dies de travessa per aquestes grans, solitàries i singulars muntanyes. Caminarem una horeta i muntem el primer campament a *Kapuz-*

basi (1.800 metres) en unes feixes plenes de cirerers curulls de cireres ben madures.

Dia 4.- Avui fem una excursió circular per la vall de *Kapuzbasi*, d'anar i tornar al mateix campament. Prenem un camí que segueix el bosc enfilant un llarg engorgat entre els cims *Buyuk Aydos* (3.510 metres) i *Kucuk Aydos* (3.450 metres) per enfilar-nos, a mitja vall, cap a una carena secundària i enfilar-nos a un cim molt panoràmic anomenat *Guverçimik*. Després tornem a baixar al campament de les cireres. Quan hi arribem encara hi ha els pagesos collint cireres i carregant les furgonetes i els tractors.

Dia 5.- Avui enfilem la vall del costat anomenada *Kizilbuzluk* i, quan ja som molt amunt, ens trobem amb una família de nòmades que durant l'estiu pugen aquí a dalt amb els ramats. Els saludem i ens ofereixen te. Estan fent kèfir i iogurt i els en comprem per menjar al vespre. Ens acomiadem d'ells i seguim cap a un coll de la carena. A l'altre cantó i després d'una curta baixada d'uns 50 metres s'arriba al plató de *Tarkesan* (2.850 metres) en el qual acamparem al costat d'un rierol. Abans de baixar del coll ens enfilem a un cim molt panoràmic que hi ha a l'esquerra del coll. Fa uns 2.930 metres. Avui encara no en tenim prou i, després de muntar el campament i de menjar una mica, uns quants, ens enfilem a un cim anomenat *Goeveretepesi* de 3.154 metres a darrera hora de la tarda. Val la pena!. Es veuen uns platós molt grans i, al bell mig, petits puntets de colors que són campaments de nòmades escampats. Baixem amb la posta de sol cap al campament.

Dia 6.- No desmuntem el campament perquè hi tornarem a dormir. Travessem el plató de *Terkasan* i enfilem la pujada al *Kucuk Aydos Inferior* (3.200 metres) el qual veiem des del campament. La pujada cap al cim és un pedregar i no té cap dificultat tècnica. Després tornem al campament.

Dia 7.- Continuem la nostra travessa pel plató d'*Yazigol*, tot seguint una de les rutes principals dels nòmades de la *Mediterrània*. Una altra família de nòmades ens convida a prendre el te. Després pugem el panoràmic pic *Goerere* o *Alagol* (3.240 metres) per la seva cara sud i també el *Ziyaretsi Tepesi* (3.250 metres), i, tot seguit, baixem cap al vessant nord fins que arribem al llac que també té el nom d'*Alagol* (2.800 metres). Un indret fantàstic i d'una gran bellesa. Muntem les tendes a la vora del llac.

Dia 8.- Comencem a pujar per una mena de tartera fins a un plató que encara té neu i fins al mateix cim del *Geyik Tepesi* (3.297 metres) des del qual podem veure en tota la seva extensió la serralada del *Taurus*.

Després d'una estona a dalt gaudint de la panoràmica baixem al llac *Cinigol* (2.750 metres) d'un blau intens format a l'interior d'un cràter volcànic. Seguim baixant fins al llac *Karagol* (2.650 metres.). El llac està ple de plantes. Un altre idíl·lic indret envoltat de parets, en el qual, en principi, havíem d'acampar. Baixem uns dos cents metres més avall per qüestió logística del transport i dormim a *Meidan*. Aquí ja hi arriben cotxes per una pista. És un replà amb bona panoràmica sobre les parets, *Koyunasagi*, que tenim al darrera.

Dia 9.- Abans de tirar avall cap a *Maden*, ens enfilem a un cim que tenim a sobre del campament a l'esquerra, que frega els tres mil metres i que la *Marrisona* es va mirar ahir a la tarda. Pugem fent zigzagues per un fort pendent fins dalt. Realment ha valgut la pena perquè és molt panoràmic. A mesura que anem davallant tornem a trobar més vegetació i també cirerers i gent que recull les cireres com al principi de la travessa. Arribem finalment al poble de *Maden* un dels indrets en els quals s'hi aturaven els antics comerciants de la *Ruta de la Seda* per vendre les seves mercaderies. En el mateix poble trobem, després de preguntar-ho a una senyora molt amable, un senyor que, amb la seva camioneta, ens transporta fins a una piscifactoria que hi ha uns 10 quilòmetres més avall que és a on hem de dormir i sopar avui. El lloc és tot curiós i bonic.

Dia 10.- Molt d'hora al matí ens recullen en un petit autobús i ens porten a l'aeroport d'*Adana* per agafar un avió que ens porti a *Van* ja al *Kurdistan*. Una ciutat al costat del llac *Van* el qual anem vorejant des de fa ja una bona estona. Sortim de l'aeroport i ens traslladem a *Dogubeyazit*, als peus de l'*Ararat*. Hi fem una parada per dinar, revisar el material i comprar el que calgui abans de pujar a l'*Ararat*. Dormim a un hotel a uns 5 quilòmetres direcció a la frontera amb *Iran*.

Dia 11.- Avui comencem l'ascensió, tècnicament fàcil, a aquesta gran muntanya la qual veiem impressionant

Cim del Goerere, Ziyaretsi i Geyik Tepesi.

Segon campament a 4200 m, amb l'Ararat al fons.

des de l'hotel. Un mini bus, durant més o menys una hora, ens trasllada fins a un poblet molt petit de pagesos *kurds* i des d'allí, uns cavalls ens portaran tot el feto fins el primer campament situat a uns 3.200 metres. A diferència de les solitàries muntanyes del *Bolkar* l'*Ararat* està massificat. Hi ha una munió de tendes.

Dia 12.- Desmuntem les tendes i continuem la pujada per un camí polsós caminant poc a poc per aclimatar-nos correctament, fins que arribem a 4.200 metres on instal·lem el segon campament. L'espai és reduït i les tendes en són moltes. Com cada dia tiro un tros amunt per aclimatar-me i al cap d'una mica m'atrapa la *Mariona*. Aquests dies no fa massa bo sobretot a les tardes que és quan s'ennuvola més. Avui a la tarda ha fet una tempesta de llamps i trons impressionant però el cel no ha quedat serè. La veritat és que la cosa pinta força malament per demà. Tenim pocs números de poder pujar i, el permís que tenim, només és per demà. Poques hores abans de sortir cap amunt, des de dins del sac de dormir sentim encara ploure sobre la tenda.

Dia 13.- Arriba l'hora, la una de la nit. Està núvol però no plou. Tothom, en silenci, surt de la tenda i va a menjar quelcom. Gairebé ningú diu res. Quan els qui anirem amunt estem a punt, en *Yussuf*, es posa al davant, com sempre, i amb un pas lent però constant, ens va portant, en fila índia, cap amunt. És de nit però reconec perfectament els llocs que vàrem passar ahir a la tarda amb la *Mariona* i fins on vàrem arribar. Ens embolcalla ja la boira i no veiem res. El fred és viu però anem molt bé darrera del *Yusuf*. De cop comencem a trobar neu. Ja som a la gelera la qual cosa vol dir que ja devem ser a prop dels cinc mil metres i que ja resta poc desnivell. El *Yussuf* va fent unes giragonses per si pot evitar que hàgim de

parar a posar-nos els grampons... De cop una petita clariana i el cim!. Som dalt del *mont Ararat* de 5.137 metres! Llàstima que no veiem res! Tampoc l'arca de Noè! Gràcies que ens aguantem, sense que el vent ens tombi, per fer la foto de grup dalt del cim! La panoràmica ha de ser fantàstica! Diu que es veu, entre moltes altres coses, *Yereban* la capital d'*Armènia*. De fet des de *Yereban* es veu l'*Ararat*. De totes maneres estem molt contents. Sense torbar-nos massa a dalt emprenem la davallada cap al campament 2 i, després de menjar una mica i recollir les tendes, tirem avall cap al campament 1 i, després de descansar-hi una mica i de fer un te, acabem de baixar fins a baix de tot. Déu ni do! però es va per un terreny que fa de bon baixar. Ens recull el mini bus i tornem a l'hotel a prop de *Dogubeyazit*.

Dia 14.- Després d'un bon esmorzar a la terrassa de l'hotel gaudint de la vista de l'*Ararat*, completament serè i sense cap núvol deixem *Dogubeyazit* i tornem cap a *Van* per agafar l'avió que ens portarà a *Istanbul*, l'antiga *Constantinoble*, on hi arribarem al migdia-tarda.

Dies 15 i 16.- Hem tingut, a part de la tarda d'ahir, un dia i mig més per visitar aquesta espectacular i fantàstica ciutat plena de bellesa, exotisme i història. Fantàstic!

Vàrem compartir aquests dies: *Yussuf* (guia del *Taurus* i de l'*Ararat*), *Ramses* (guia del *Taurus*), *Mariona Orfila* (guia de *Banoa*) i nou excursionistes-turistes del País Basc, de Catalunya i d'Astúries.

Joan Mundet Bellavista

Bibliografia consultada: Fitxa tècnica de l'agència *Banoa*

Kilimanjaro, Pole Pole.

Anar al Kilimanjaro no és una decisió que s'improvisa d'un dia per l'altre. En el nostre cas és una idea madurada durant tres anys i amb la decisió en ferm en el darrer any.

Actualment, l'ascensió al Kilimanjaro és un producte de viatge d'aventura, que es pot contractar en origen (al país de cadascú); mentre s'està de vacances de plaer a Tanzània, com una extensió aventurera; o per compte propi, arribant a la porta del parc, i demanant permisos, contractant guies i portejadors, ... etc. allà mateix. Fins i tot a l'entrada al parc es pot llogar tot el material necessari (sacs, anoracs i roba d'abric, ...)

La primera pregunta que et fan a l'agència quan t'interesses per anar al Kilimanjaro, és "heu sortit alguna vegada a muntanya, esteu acostumats a anar de campament i aquesta mena de coses?"

En Johnny, el nostre guia, i l'Ozenis, l'assistent de guia, ens van preguntar cadascun abans de començar a caminar, "heu pujat mai alguna muntanya, vosaltres?"

Degut a aquesta diversitat de públic, segons l'estadística oficial, sembla ser que només el 60% de les persones que intenten el cim hi arriben.

Això no vol pas dir que els que hi anem d'una forma més planificada tinguem cap garantia extra de fer el cim.

Vist tot això, vam creure que, per tenir un mínim de possibilitats, havíem de tenir molta cura d'alguns aspectes a l'hora de tirar el projecte endavant. Si bé portem tota la vida sortint a muntanya, no ens hem dedicat mai a les grans alçades. Els Pirineus en general, alguna escapadeta als Alps (el Montblanc en el cas del Ramon cap allà el 1985), són els nostres escenaris habituals, tot plegat notablement per sota dels 5.895 metres del "Kili".

Ens calia assegurar la nostra condició física, per tal de poder aguantar les jornades seguides amb desnivell considerable, amb l'afegit del factor alçada, que no sabíem com ens afectaria. Això implicava estudiar amb atenció l'itinerari a seguir, per tal que el ritme d'aclimatació ens permetés fer front al maleït mal d'alçada.

També ens havíem d'esforçar per recuperar l'esperit de superació de cansament i dificultats. Amb els anys i l'edat, ens hem anat acostumant a fer muntanya de la manera més còmoda possible, assolint allò que volíem, però mirant de no fer estralls. Ara ens

caldria forçar una mica més. Combinar la incomoditat alimentària (què ens donarien aquella bona gent per menjar durant 7 dies?) amb l'esforç, l'alçada i el contrast tèrmic, que podia ser brutal en molt pocs dies, ens exigiria calma i alguna cosa més que il·lusió o empena.

I evidentment, l'aspecte econòmic. Com a expedicionaris poc experimentats, vam preferir deixar el mínim de coses a l'atzar o la improvisació, per tal de poder-nos concentrar en la muntanya amb el mínim de preocupacions "externes". La llista és inacabable: vols, desplaçaments, allotjaments, permisos, guies, portejadors, cuiner, propines "establertes", ...

Finalment, ens calia confiar en la sort, que sempre va bé tenir-la de cara.

Calibrat tot això, ens vam decidir per la proposta que ens feien a Tarannà Viatges, amb seu a Barcelona i Madrid, i amb persones amb un bon coneixement tant de la muntanya com del país.

Vam valorar que la ruta més adequada per nosaltres era la ruta Machame, una mica més llarga, i amb unes etapes inicials amb més desnivell, però que permet una millor aclimatació en alçada, i sense tanta gent com la ruta més coneguda que és la Marangu. També té l'avantatge que es baixa per una ruta diferent, molt més ràpida.

No hi ha refugis i dormirem en tendes que ens muntaran el portejadors cada dia. En el nostre cas portarem un guia, un cuiner i quatre portejadors que duran la tenda, el menjar i la part més pesada de l'equip. Nosaltres només haurem de carregar la motxilla amb les coses de diari.

I per fi arriba el diumenge 24 de juliol. En Lluís ens porta a l'aeroport, anem amb dues motxilles i dues bosses grans vermelles que pesen uns setze quilos cadascuna.

Paret de Barranco, dirigint-nos a Katanga.

El nostre itinerari es Barcelona-Doha (Qatar), unes set hores. Doha-Nairobi, unes 5 hores i Nairobi-Kilimanjaro Airport a Tanzània una altra hora, amb les corresponents hores d'espera entre vols.

Dilluns dia 25, cap a les 12 de la nit, control policial, carnet de vacunacions, 50\$ de visat, i ja som a Tanzània, on ens esperen un parell de nois amb un paper escrit amb el nostre nom. Ens fem en una furgoneta petita i còmoda, i ens porten a l'hotel.

Dimarts dia 26, esmorçant sota el cobert del jardí, veiem que gairebé tots som aspirants a pujar, o afortunats que ja en tornen. (Aquests estan més morenys, i fan cara de satisfets).

Coneixem el Johnny, el nostre guia. Parla anglès, i força castellà. Fem el primer tastet de merder organitzatiu africà a l'hora de distribuir "els clients" (això serem d'ara endavant) amb els seus guies, i cadascú a la seva furgoneta per anar cap a la porta corresponent del parc.

Una horeta de trajecte, amb parada per comprar picnic per a la primera etapa, i ja som a la porta Machame. Segona visió de l'Àfrica pura en moviment. Una boira baixa força espessa; una quantitat considerable de clients (alguns amb una cara de nervis i angoixa indescriptibles); una quantitat molt més considerable d'africans mercadejant qui contracta qui per a què, qui carrega què, ...; romanes que no paren de pesar bosses, sacs, paquets i embalums de tota mena, forma i condició; ...

L'espectacle és magnífic, fins al moment que en Johnny ens diu que seran tretze persones per nosaltres dos. Negociació suau, "a Barcelona ens havien dit que serien sis!" Estira i arronsa, i finalment ell serà el guia principal, l'Ozenis l'assistent de guia, un cuiner, un cambrer i sis portejadors. De tretze hem baixat a deu.

A quarts d'onze, per fi! comencem a caminar en mig de la selva per un camí ample, molt marcat i ple de gent que arrenca com nosaltres. El Johnny es queda "a fer gestions, ja ens atraparà", l'Ozenis es fa càrrec de nosaltres, i tota la nostra farfalla ha desaparegut, barrejada amb la de dotzenes d'altres clients, damunt dels caps de centenars d'africans que

ens van avançant amb un ritme i unes trampasses impossibles.

El camí comença planer, però a poc a poc es va enfilant. Hem sortit de 1.900 m., i hem d'arribar a 2.950m. Avui anirem tot el dia per dins la selva, amb uns arbres altíssims que no ens deixen veure el cel, i anem sentint crits de mones petites que salten d'una branca a l'altra.

Fem parada per dinar i mengem el picnic que en Johnny ens ha comprat al matí. La teca és bona i variada. A la tarda ens fa un xàfec i arribem al primer campament al voltant de les cinc de la tarda. El primer que hem de fer és anar a signar un llibre de registre, cosa que haurem de fer cada dia quan arribem al campament.

La segona sorpresa ens espera al costat de la nostra tenda de dormir. Hi ha muntada una tenda més gran amb una taula i dues cadires de càmping, que serà la nostra tenda menjador. Damunt la taula, perquè ens servim segons els nostres gustos, pots (de vidre!) de melmelades, confitures, envasos de salses, sal, sucre,... Ens serveixen el menjar a la taula, amb plats de porcellana, gots de vidre, i coberts com cal.

Ara entenem perquè calen tants portejadors. Tenda de dormir, tenda menjador, taula, cadires, les nostres bosses, la teca de tots els dies, els estris de cuinar,

Som a Àfrica. Això ens farà més fàcil i agradable tota l'ascensió, així és que ens ho agafem bé. En Thomas, el nostre cambrer i cuiner, ens porta aigua calenta per rentar-nos, i després un te calent amb crispetes.

Per sopar una bona sopa de primer i després verdures i carn estofada. Això no són els ous, arròs i pollastre que ens havíem mentalitzat per menjar a diari durant tota la setmana!

Li preguntem al Johnny quants som en aquest camp. Diu que uns 120 clients, i uns 600 guies, portejadors, etc. Déu n'hi do!

Abans d'anar a dormir s'aclareix el cel i per un forat enmig de la boira podem veure per primera vegada el cim del Kili.

Dimecres de bon matí en Thomas ens crida a l'hora, ens porta l'aigua calenta per rentar-nos i una mica de te per abans de sortir de la tenda.

Ja se sent molt de xivarri a fora. Uns preparen l'esmorzar, gent que comença a caminar, altres preparen les seves motxilles. Comencem a caminar a quarts de nou sota l'eterna consigna "**pole pole**", "a poc a poc". Això és el que més ens diran aquests dies juntament amb "**Jambo**", que és la seva salutació de tota hora.

Avui pujarem uns mil metres més fins a 3.840 m al Shira Camp. El dia és més net, tot i que queden alguns núvols, i ens torna a ploure una estona, però sense xafogor com ahir. Deixem la selva enrere, ens

Senecis en el camí a Barranco.

enfilem de manera visible, la vegetació va minvant, les plantes ja no són altes i podem veure-hi més lluny.

Arribem al campament de Shira i després de signar al registre ens instal·lem, avui al vespre ja fa fred de debò. Abans de sopar anem a fer una estirada de cames. Hem pujat molt bé i no estem cansats. El sopar torna a ser bo i variat, en Thomas ens cuida bé. A la nit sentim un cert mal de cap, prenem cadascú una aspirina o un gelocatil i desapareixen totes les molèsties.

Dijous al matí, els matolls del campament estan gebrats. Els africans fan la feina a crits, suposem que per fer-se passar el fred. Com que l'aspirina/gelocatil ha funcionat, decidim anar-ne prenent una o dues al dia, segons veiem, per mantenir la bona marxa. Avui pujarem fins a 4.600 m per aclimatar-nos, i dormirem a 3.900 m. Aquest punt més alt és la **"Lava Tower"**, un promontori rocós molt espectacular. El dia és magnífic i tenim molt bones vistes. A mig camí s'incorpora la gent que ve de la ruta Lemosho. A partir d'aquí les dues rutes fan el mateix itinerari. Comença a haver-hi qui fa mala cara per l'efecte de l'alçada. Nosaltres ens sentim molt bé i això ens anima. A la baixada del coll fins al campament de Barranco trobem uns arbres-cactus endèmics del massís del Kilimanjaro, els senecis, d'aspecte molt singular. Travessem un rierol amb aigua. L'aigua és escassa, i els portejadors han de fer una excursió cada tarda amb bidons i garrafes per anar a buscar-la, habitualment lluny del campament.

Divendres no hi ha gairebé desnivell. Pugem i baixem, de Barranco al camp de Katanga. Al final guanyem menys de 300 metres en tot el dia. Anem flanquejant el cim, per sota del que queda de les geleres. Només sortir del camp hi ha una paret sense cap dificultat tècnica, és una grimpada, i s'hi fan embussos perquè els portejadors s'han d'ajudar els uns als altres. Tots porten els paquets damunt del cap, i això no va gaire bé per grimpar. Estarem tot el dia al voltant dels 4.000m. L'etapa no és llarga. Nosaltres ens quedem al camp de la Vall de Katanga. Aquí hi ha força gent que ja continua fins al camp d'alçada de Barafu a 4.600m., per atacar el cim demà. Nosaltres vam preferir escurçar etapa, mantenir-nos a 4.000 m. una mica més, i dosificar els esforços.

Dissabte tenim una altra etapa curta, només hem de pujar els 600m que ens falten fins al camp d'alçada de Barafu. El camí és fàcil i fa molt bon dia. Va havent-hi més gent que es queixa de mal de cap. Ens hem esforçat i concentrat per caminar al ritme del "pole-pole", veritablement lent, però estem començant a comprovar que funciona. Arribem cada tarda al campament, ens rentem, ens abriguem,

El que queda de les neus del Kilimanjaro

prenem el tè i les crispetes, i sortim a estirar les cames una mica més amunt, mitja horeta o així, sense tenir cap mena de sensació d'esforç ni de cansament. El Johnny i l'Ozenis saben fer bé la seva feina, sembla.

El camp de Barafu és com un mercat. Està al damunt d'una aresta ampla que és la que demà agafarem per anar cap al cim. Aquí hi ha moltes tendes, gent que arriba com nosaltres, gent que torna de fer el cim, (o d'intentar-ho), que es prepara per anar avall. Trobem les nostres tendes ja muntades en un cop de puny, i després de dinar fem una migdiada llarga. A la tarda en Johnny ens comenta que demà farà bon dia, que ens veu preparats i que sortirem a les dotze de la nit. Sopem a les sis, anem a dormir a les set, i a les onze ja ens llevem.

Diumenge, el sisè dia, és el dia del cim. Hem pogut dormir una mica malgrat l'alçada, la gent a fora està nerviosa. Alguns ja comencen a pujar, tothom amb el frontal. Sembla que no fa fred, almenys no el que ens esperàvem. A les dotze en punt sortim tots quatre, en Johnny, nosaltres dos, i l'Ozenis tancant la marxa. Avui, el "pole-pole" és encara més lent. El camí és molt dret, tots anem en fila d'un, seguint la fila de llumetes, amb la vista fixa en les botes del de davant. Comencem a sentir molt fred. Quan arribem als 5.000 metres en Johnny treu de la motxilla un termo amb tè calent, mengem fruits secs i alguna barra, i tornem a caminar. De tant en tant, hi ha grups asseguts al costat del camí, alguns amb cara de pomes agres. Són cap a sis hores de mirar enlaire, i veure la fila de llumetes que s'enfila amunt, sense fi. I sentir molt fred.

Comença a trencar-se la foscor, i tots els guies comencen a cridar. Perquè sí, no és pas que li diguin res a ningú, només fan crits. Es va fent clar de pressa, i aleshores veiem per què. Tenim el coll de Stella-Point a la vista, una mica més amunt.

Caminem uns minuts més, tots excitats, i ja hem arribat al cràter! Ja hi som! Just en aquest moment surt el sol, i tots quatre ens abracem. Estem mig morts de fred, però ara sí que sabem que hi arribem. Falta gairebé una hora de pujada suau, per un camí

ample, per la vora del cràter, fins al punt més alt, l'Uhuru Peak, el sostre d'Àfrica!

Ens decanem, bevem i fem una queixalada, i ens posem a caminar. Ara en "repole-pole", no és cosa de fer figa aquí per voler forçar. Es fa de dia ràpidament, i el fred afluixa. Ens creuem amb els que ja van tornant, tothom es saluda, aquí tothom està content.

A la dreta, tenim el cràter, una caldera immensa allà sota, amb alguna clapeta de neu, no hi ha cap bri de vegetació enlloc, des de ja fa hores; al davant, el camí va girant i fa com una mena de talús que no ens deixa veure el cim; a l'esquerra, molt avall, una gelera gran, amb tot de seracs, i un llac a sota, de la neu que es va fonent. Això és tot el que queda de les famoses "Neus del Kilimanjaro". Més enllà, traient el cap per sobre del mar de boira, el Mont Meru, que ens ha vigilat dia a dia des del camp de Barranco.

El sol es comença a aixecar per darrera del Mackenzie, i ens fa fer ganyotes quan el Johnny ens fa les mil fotos sota els pals de l'Uhuru Peak. Hem fet el cim! És un quart de vuit del matí del diumenge 31 de juliol de 2011. Estem tots quatre molt contents, emocionats, satisfets, ...

Ara ja som nosaltres qui anem de tornada, saludant i animant els que continuen amunt cap a l'Uhuru. Un cop a Stella Point altra vegada, comencem el descens, per la ruta que fa unes hores era pujada fosca com la gola d'un llop.

A les 12 del migdia arribem al camp de Barafu, fem una migdiadeta d'un parell d'hores, dinem, i seguim avall com les cabres per la ruta Mweka, sense cap

encant. Només baixada i més baixada. Tornem a retrobar la vegetació, per un camí ample, dret i ple d'arrels. Cap a les sis de la tarda, avui sí, fets mistos, arribem al campament, a 3.100 metres. En total, 1.200 metres de desnivell en alçada, i 2.800 en baixada, en un dia des de les 12 de la nit fins les 6 de la tarda. No ens podem pas queixar. Hem deixat pel camí l'ànima de dues ungles dels peus, que en treure els mitjons presenten un aspecte lamentable, però la satisfacció del que hem aconseguit ho compensa tot.

Un cop sopats i dormits, dilluns al matí estem la mar de contents i satisfets. Després d'esmorzar, els portejadors, guies, i cuiner ens canten i ballen la cançó amb estrofes dedicades. És l'únic dia que hem vist tot el nostre equip plegat, alguns d'ells ni teníem clar si eren portejadors nostres o d'algú altre. Els fem fotos, i els donem les gràcies a tots.

Acabada la festa, marxen amb els paquets gairebé corrent. Tenen ganes d'arribar i anar cap a casa. Nosaltres ens ho agafem amb més tranquil·litat. El camí fins a la porta d'Arusha, on acabarem, és molt bonic. Som altre cop dins la selva, la humitat és altíssima, i el darrer tros de camí està enfangat d'allò més. Se'ns enganxen les botes a terra.

Signem una darrera i definitiva vegada a la porta de sortida, i en Johnny certifica que hem fet l'ascensió. A l'hotel ens fa lliurament del certificat, mentre ens espera una dutxa com cal. Després de set dies, ens ve de gust.

Ramon Bufí – Teresa Ventura
Juliol –agost 2011

Mossèn Jaume Oliveras, ascensió al pic oriental dels Encantats

Enguany s'escau el centenari de la primera ascensió a l'Encantat Petit que feu mossèn Jaume Oliveras l'agost de 1911 i que en certa manera era la continuació lògica de l'ascensió que havia fet l'estiu anterior a l'Encantat Gran, de la qual sembla en guardava un bon record, fins al punt que *"una segona ascensió als Encantats no entrava pas en els meus plans; però malaurat qui té un vici, que si no se'n guarda molt a la primera avinentesa hi torna a caure. Per això quan uns companys em vingueren a trobar per si els hi volia acompanyar no vaig trobar arguments per resistir-me"*. Així ens ho deixà escrit en el butlletí del CEC d'agost de 1912 en la crònica que escriu d'aquella ascensió.

El relat comença descrivint el viatge que fan des de Barcelona, d'on havien sortit en el primer tren fins a Tàrraga i d'allà en cotxe que havia de portar-los fins a Sort aquell mateix dia al vespre. Ens explica quan passen per la collada de Comiols on hi ha l'hostal Folqué amb aigua fresca i una esplèndida vista. Quan arriben a Tremp una grossa gotellada escampa tots els badochs pels qui l'arribada d'un cotxe és l'espectacle de cada dia. Noguera amunt prop de Salàs la tempesta esclata amb tota la força, llamps i trons i molta aigua, que ha deixat xops tots els balladors

de la Festa Major. Poc abans d'arribar a la Pobla de Segur, el rònc pont de fusta ja té un pilar aigües avall, el cotxe no passa i els viatgers més decidits passen corrents abans que el pont també s'esfondri.

Això els obliga a fer nit a la Pobla i seguir l'endemà el viatge a peu cap a Sort i fins a Llavorsí on havien previst passar l'altra nit, havent perdut tot un dia per aquestes contingències.

Hostal el Folqué, a la collada de Comiols. Foto: Fundació Mauri

En aquest punt del relat, mossèn Jaume explica el seu estat d'ànim i de salut com a resum d'aquell accidentat viatge. *"A Llavorsí prou que hi arribàrem, encara que a negra nit; però guanyar el temps perdut no fou pas possible; els companys renunciaven a ficar-se al llit degut a la companyia molesta dels mosquits, i jo que vaig provar-ho, a mitja nit estava tant marejat que ni la camamilla hi pogué fer res. A més a un home que els insectes de Llavorsí han reduït a un*

Mn. Jaume Oliveras. Foto: Fundació Maurí

estat lamentable, feu-lo caminar per aquell tirapits que s'enfila cap a Espot. El resultat va ser que quan vaig arribar-hi, era més de l'altre món que d'aquest. I encara sort que aquella tarda, hi tornà a haver tempesta, i no vaig tenir jo la culpa de no haver pogut fer nit a Sant Maurici com teníem previst. Però bé, la tempesta fou d'estiu i el mareig passatger, així l'endemà al matí tots estàvem a punt d'investir els Encantats".

Mossèn Oliveras amb l'estat d'ànim del tot recuperat, des de l'ermita de Sant Maurici es mira de fit a fit la muntanya, i ell mateix se'n sorprèn, ja que en el punt on l'any anterior, els Encantats havien semblat del tot inaccessibles, ara hi veia fins i tot rutes fàcils, i malgrat que els companys volien fer l'ascensió a l'Encantat Gran, segurs de disposar d'un bon guia, ell buscava l'atractiu del desconegut. Al final es deixaren convèncer pel seu entusiasme, sobretot quan va dir-los que farien una nova conquesta assolint un cim que ben segur no hauria trepitjat mai ningú.

A les vuit del matí travessen el bosc d'avets i pins negres que voregen la muntanya, deixen a la dreta la gran enforcadura central, allà s'acaba la vegetació, la muntanya fa una cornisa i s'alça en diverses canals quina més inaccessible. Fan diversos intents, tots fallits, han anat resseguint la roca cap a migdia, finalment acabades les canals troba un espai de roca inclinat de pedra molt trencadissa i s'hi enfila decidit per tal d'assolir la cresta que fa una balconada sobre l'estany Serull i que li semblava que seria practicable fins al cim. Els seus companys segueixen més al Sud buscant un lloc més accessible, ja que per allà on havia pujat el mossèn no ho veuen clar.

Mossèn Jaume mentrestant segueix pujant, la roca cada cop es redreça més, però poc a poc s'acosta a la cresta, un cop hi arriba treu el cap a la balconada pensant topar-se allà amb els companys, els crida, aleshores els veu més avall, al final de la canal que han seguit. Els diu que sols li falten 50 metres per a guanyar el cim, que desfacin el camí que han fet i pugin on és ell i junts podran seguir fins arribar-hi.

Però no li feren cas, *"Aquells joves ardits havien perdut la fe i l'esperança, i la meua eloqüència tota la seva eficàcia. Van respondre'm que fes jo aquells 50 metres, i que quan arribés al cim, que els avisés que aleshores ja pujarien. Però com els havia d'avisar, si cada cop que creia que assolía el cim, veia que no era més que una dent d'aquella cresta, i ja veia altres dents*

al davant, i començava a desesperar-me. A més totes eren altives i no es deixaven dominar sense lluita". Poc a poc va passant els darrers obstacles fins a guanyar el cim desitjat.

Un cop hi arriba ja veu un pilot de pedres amuntegades que li fan perdre la joia d'aquells moments que ja assaboria el triomf, *"Dimonis de francesos, ja m'han passat al davant. Com hi hauran pujat? Pel camí que he fet jo no pot pas ser".* Tot pensant-hi

regira les pedres i troba la corresponent llaua amb les targetes dels primers "ascensionistes". Aleshores s'adona que s'ha fet el cim en tres ocasions i sempre conduïdes pels mateixos guies. Mossèn Jaume pensa recuperant orgull: *"Ells hi han pujat amb guies molt experts, millor dit, els guies els hi deuen haver pujat: tu en canvi, hi has pujat sol, ningú t'hi ha pujat".* Les coses que fan pensar l'orgull i la vanitat. Cal fer conèixer el nom dels ardits excursionistes estrangers que per vergonya nostra venen a fer cims al nostre país. La primera ascensió fou realitzada per René d'Astorg i Henry Brulle, amb els guies Salles de Gavarnie, el 25 de juliol de 1902, per la vessant de l'Estany Serull.

La vista des del cim domina el cercle muntanyós que envolta la vall de Sant Maurici, essent sobretot resplendent la visió de les muntanyes de Caldes. Però el que ara el preocupa són les grans dificultats que li caldrà tornar a afrontar baixant del cim, fins al punt que decideix buscar un altre camí de baixada més fàcil *"amb l'esperança que Déu el guiarà".*

Aquesta actitud que desaconsella el principi més elemental de la prudència, una mica més i li costa

Els Encantats des de l'estany de sant Maurici. Foto: Fundació Maurí

la vida. Una decisió impròpia d'un muntanyenc de la seva experiència. Mossèn Jaume prengué aquella decisió agosarada perquè en un altra ocasió, uns anys abans la cosa li havia anat molt bé. Fou baixant de l'Aneto en ocasió de la seva primera ascensió l'any 1906. Se'ls havia fet tard i s'adonaren que no podien tornar pel camí de pujada, ja que la nit els hauria sorprès a mig camí. Determinaren provar sort per la cresta de Llosàs ja que tenien la intenció de tornar a Benasc el mateix dia, i l'endemà festa de Sant Jaume celebrar-hi missa.

No havia baixat més de 300 metres per la vessant Nord, que ja es trobà el pas barrat per continuar baixant. La més petita pèrdua d'equilibri el precipitaria daltabaix. *"Encara que no vaig tornar a mirar aquella timba esfereïdora, veia la mort al darrera meu glatint-me i ben arrapat d'ungles allà on podia, somiava que d'un moment a l'altre la mà cedia i jo rossolava avall, quedant esmicolat sobre les roques cantelludes de l'abisme"*.

Superant grans dificultats va aconseguir guanyar de nou el cim, recuperant un raig d'esperança. Després de l'estona passada en aquella tensió d'esperit que quasi li esgota les forces, va pensar no tornar a embolicar-se per llocs desconeguts i baixar pel mateix camí que l'havia dut al cim. Però és clar tampoc és tan fàcil com sembla reconèixer el camí enmig d'aquells enderroc de dents i crestes. Si bé al principi l'anava seguint amb certa facilitat després errà el camí, però ja havia fet tard i no era possible tornar enrere, calia

tirar avall costés el que costés. La corda prou la duia cenyida al cos, però en desconèixer la tècnica i anant sol no li feia cap utilitat. Tornava a veure's perdut. La canal era drete i afinada, les mans anaven tenyint de sang aquelles parets, però no se'n sentia, estant amb l'ai al cor de pensar que algun extraplom li tallés el pas o que li fallés una presa. Per sort no passà ni una cosa ni l'altra i començà a reconèixer el terreny trepitjat al matí. *"Esforços titànics realitzats sols amb l'ajuda de Déu m'havien salvat la vida, i de mon cor sortí un himne d'agraïment mentre reposava una mica, posant-me en marxa de seguida, puix els companys havien baixat poc a poc i m'esperaven en el bosc de pins que ombreja el riu Monestero"*.

Així amb aquesta descripció èpica i heroica consumà l'ascensió a l'Encantat Oriental, tal com diu el propi autor amb un estil sorneguer *"Amb tot i ésser aquesta ascensió tan abundant en peripècies i fondes emocions, tingués, ni abans ni després, cap conseqüència desagradable. Estàvem salvats, i amb els ossos a lloc a l'establiment balneari de Caldes de Boí"*.

La realitat que ha quedat per a la història és que aquell 9 d'agost de 1911 després de 6 hores d'esforç continuat amb la roca, aquell mossèn amb una tècnica autodidacta, intuïtiva i agosarada acabava de realitzar la primera ascensió en solitari, primera per la vessant Est, i primera nacional a l'Encantat Petit.

Josep Castells i Gironès

35è. Aplec Excursionista dels Països Catalans. L'Alguer

El proppassat pont de Tot Sants, entre el 29 d'octubre i l'1 de novembre tingué lloc a la ciutat de l'Alguer a l'illa de Sardenya la 35a. Edició de l'Aplec Excursionista dels Països Catalans organitzat pel Centre Excursionista de l'Alguer (CEA) amb una ampla participació del moviment excursionista de totes les terres de parla catalana.

Tal com va recordar Marco Tedde Síndic de l'Alguer en el parlament del discurs d'obertura de l'Aplec, el Centre Excursionista de l'Alguer en organitzar la trobada va aconseguir aplegar la xifra més important de catalanoparlants que mai aquella ciutat havia acollit. Comptant amb la col·laboració de diverses entitats públiques i privades que amb la seva implicació van contribuir a l'èxit de l'Aplec, entre les quals cal senyalar: el municipi de l'Alguer, Fundació Meta, el Parc de Port Comte, l'Àrea Marina Protegida de Cap de la Caça/Illa Plana, la Marina Militare Italiana, el Grup Forestal de Sardenya, la Sobreintendència Arqueològica de Sassari, la Federació

d'Entitats Excursionistes de Catalunya, que va ser-hi present per mitjà del seu president, Jordi Merino, la Generalitat de Catalunya i altres.

El programa d'activitats fou com en altres Aplecs, extens i variat, per tal de satisfer totes les preferències i tot tipus d'excursions: des de visites a les mines, a les torres de guaita costaneres, excursió a la Punta Caparone, o al Monte Mannu, seguiment del camí dels Pelegrins. L'opció de fer alguna ruta en BTT, excursió al Cap de la Caça o a les àrees protegides de Port Comte, l'Illa Plana i la Foradada. Es pogué visitar alguns dels búnquers disseminats per la costa, que foren construïts durant la II Guerra Mundial.

Cartell de l'Aplec.

A part de les excursions i visites guiades, es pogueren visitar exposicions com la presentada pel C. E. Pedreguer que disposa d'una recopilació dels cartells de tots els 35 Aplecs que fins ara s'han realitzat. O la presentació per primera vegada a Sardenya de fotografies fetes a la fi del vuit-cents per Eduard Toda

i Güell, aleshores cònsol espanyol i excursionista, que fou qui va establir estrets lligams amb la ciutat de l'Alguer, i fou de fet el veritable desvetllador de l'interès per la cultura catalana a Sardenya. Conferències sobre Sardenya, sobre l'excursionisme a Catalunya a partir de la Renaixença.

El programa d'activitats es complementà amb diverses actuacions musicals d'artistes algueresos i de la resta del territori del nord-oest de Sardenya.

El dilluns 31 d'octubre tingué lloc el sopar d'Agermanament i concert amb artistes locals que va aplegar més de 800 persones on es degustà xai ofegat un dels plats de referència a la cuina sarda.

Al llarg de l'Aplec es tingué molt present al coordinador i un dels màxims impulsors d'aquests Aplecs Excursionistes, en Francesc Beato a qui es feu un sentit homenatge per la seva vinculació i la seva empena en favor de l'Aplec de l'Alguer, mort ara fa un any.

El dimarts 1 de novembre es feu l'acte de cloenda amb la plantada d'una alzina als jardins públics de l'Alguer aprop del monument a la unitat de la llengua i utilitzant terra portada d'arreu dels Països Catalans, que serà un record permanent d'aquesta trobada excursionista i el compromís d'enfortir els lligams establerts amb els excursionistes d'arreu de les terres de parla catalana.

Josep Castells i Gironès

Walter Bonatti (Bèrgamo, 12 de juny de 1930 – Roma, 13 de setembre de 2011)

Són moltes les grans figures del món de l'alpinisme que en el decurs dels darrers decennis ens han anat deixant i la pèrdua que ha tingut més ressò ha estat la d'en Walter Bonatti.

Quin deu ser-ne el motiu? Per què la seva mort ha comportat tal allau d'escriptors de reconeixement, tot i pensar que la majoria de gent del món de la muntanya encara no havia nascut quan en Walter Bonatti va "penjar les botes" el 22 de febrer de 1965 al cim del Cerví, després d'haver protagonitzat en solitari la primera ascensió hivernal de la seva cara nord obrint-hi una nova via? Això s'explica pel fet que encarnava valors com el coratge, la llibertat, la fantasia, la tenacitat, el desig d'encarar la muntanya per conèixer els propis límits, l'esperit de superació, avantposar l'home a la tècnica, ..., valors tots ells que, malgrat la seva relativament curta carrera alpinística, va saber difondre fins al final.

Nascut a Bèrgamo el 22 de juny de 1930, aquest home de la plana que ja de jove somniava en terres llunyanes, a partir de 1951 va anar esdevenint una llegenda de l'alpinisme i referent per a successives generacions. Les seves escalades solitàries i hivernals han escrit una bona part de la història de les muntanyes del món i amb ell desapareix el més significat dels símbols d'un alpinisme èpic i romàntic.

Un apunt de la seva visió de la muntanya i la vida el podem entreveure en aquestes manifestacions: *"La muntanya m'ha ensenyat a no fer trampa, a ser honest amb mi mateix i amb el que faig ... És una escola dura, de vegades cruel i tot, però sempre sincera com no ho és sempre l'activitat quotidiana."*

A manera de resum de la seva carrera muntanyenca, i només passant-hi de puntetes, es poden recordar els següents fets:

1948 – Primeres escalades en el massís de la Grigna, prop de Lecco.

1949 – Repetició de vies alpines considerades entre les més dures de l'època: Punta Walker de les Grandes Jorasses i cara oest de l'Agulla Negre de Peuterey.

1951 - Primera de la cara est del Grand Capucin, en companyia de Luciano Ghigo, considerada impossible fins a aquell moment.

1954 - Amb només 23 anys, va ser un dels protagonistes de l'expedició italiana al K2. Malgrat la seva decisiva intervenció per possibilitar que Lino Lacedelli i Aquile Compagnoni aconseguissin el cim, i que li va costar haver de fer bivac a 8100 m amb el "portejador" hunza Mahdi, el relat oficial deixà de banda la seva contribució i va falsejar els fets, essent calumniat públicament de falta de companyonia; no va ser fins a l'any 2007 que el Club Alpí Italià va reconèixer la veracitat de la versió de Bonatti. Aquells fets el van fer dubtar de tot i de tothom i hi va respondre amb l'ascensió en solitari de l'esperó sud-oest del Petit Dru. L'anomenat "Pilier Bonatti" serà considerat com una de les vies senyeres dels

Alps fins que un esfondrament de roca el va fer desaparèixer l'any 2005.

1955 - Esdevé guia de muntanya, però exercirà l'ofici durant poc temps per la incomoditat que li suposava haver de posar preu al fet d'encordar-se.

1956 - Travessa de l'arc alpí italià amb esquís.

1958 - Es decideix a participar en una nova aventura col·lectiva, dintre d'un grupet dirigit per Riccardo Cassin: el que havia de ser l'exitós intent de primera ascensió del Gasherbrum IV (7925 m - Karakorum); el 6 d'agost n'assoleix el cim per la fins ara no repetida aresta nord-est, encordat amb Carlo Mauri. De la dificultat d'aquest cim en por ser una bona mostra que, malgrat tractar-se d'una de les grans muntanyes del món, només ha estat ascendida mitja dotzena de vegades i per tres vies diferents.

1961 - Primera del Nevado Rondoy Norte (5821 m - Andes Peruans), en companyia d'Andrea Oggioni. Intent al Pilier du Frêne, en el Mont Blanc, que acabà en tragèdia quan quatre dels set alpinistes que hi participaven van morir a causa de la tempesta. Primera de la cara nord del Grand Pilier d'Angle, en el Mont Blanc, en companyia de Cosimo Zappelli; aquesta ascensió, que ell mateix va qualificar com la més difícil de les seves primeres, no va ser repetida fins molts anys després, ja amb equipament modern per a l'escalada en glaç.

1962 - Primera a la Pointe Whymper de les Grandes Jorasses, amb Michel Vaucher.

Fotografia d'en Bonatti al moment de sortir cap a la pared Nord del Cerví, primera ascensió hivernal en solitari el febrer de l'any 1965. Fotografia publicada en el seu llibre "Un modo di essere" 1989 dall'Oglio editore

1965 - Primera hivernal de la cara nord del Cerví, obrint una via nova en solitari.

1965-1979 - Una vegada abandona la muntanya, desenganyat per l'ambient que l'envoltava, es dedica a fer viatges d'exploració a llocs desconeguts d'arreu del món, amb publicació dels seus reportatges a la revista Època.

En els darrers temps, encara incansable, ha anat rebent distincions i llançant propostes:

2009 - Els organitzadors dels "Piolets d'Or" concedeixen, per primera vegada, un premi especial a la carrera d'un alpinista i l'escollit és Walter Bonatti.

2010 - Els alcaldes de Chamonix i Courmayeur li concedeixen la ciutadania del Mont Blanc, en un acte celebrat a la Punta Helbronner. En declaracions a la Gazzetta dello Sport, en ocasió de la celebració del seu 80è aniversari, va dir: *"Per la passió amb que he afrontat la vida em sembla haver-ne viscut el doble, però pel desig de provar noves emocions no me'n noto més de 40, i això, a la meua edat, pot ser perillós ..."*

2011 - En el decurs del lliurament dels "Piolets d'or", apadrina la proposta que l'alpinisme passi a ser considerat "patrimoni immaterial de la humanitat" per part de la UNESCO.

El març de 1988 vam poder gaudir de la seva presència a Granollers, amb motiu de la inauguració de la II Mostra de Cinema de Muntanya "Els primers 8000", i el record de les vivències compartides en els poc més de dos dies de convivència no els podem oblidar mai: les xerrades a la Fonda Europa, l'anada a Les Agudes, el dinar a Santa Fe, la trobada a Barcelona amb un seu company d'escola instal·lat a Catalunya, el viatge-llampec al local del Club Muntanyenc de l'Hospitalet, el comiat a l'aeroport, ...

Ara Walter, només ens queda dir-te: moltes gràcies pel que ens has ensenyat!

Joan Miralles

Per a qui vulgui aprofundir en el coneixement del personatge a través dels seus llibres, poden ser recomanables les següents lectures:

Les meves muntanyes. 1962 Editorial Bruguera S.A.

Les grands jours. 1973 Arthaud

Processo al K2. 1985 Massimo Baldini Editori

Un modo di essere. 1989 dall'Oglio editore

Montañas de una vida. 1999 Desnivel (reeditat el 2011)

Muntanyes d'una vida. 2000 Proa (col·lecció Alí Bei)

K2 - Historia de un caso. 2002 Desnivel

K2 - La verità. 2009 Baldini Castoldi Dalai

Addis Ababa (Flor Nova) capital de Ethiopia

Em dic Silvia i molts de vosaltres ja em coneixeu perquè vaig estar durant un temps a la Biblioteca i a la Secretaria de l'AEG.

Des de fa sis mesos estic vivint a Addis Ababa (Flor Nova) capital d'Etiòpia..... amb els més de 3 milions d'habitants, no solament és la capital d'Etiòpia, si no també el centre econòmic i financer del país.

La ciutat va ser fundada el 1887 per l'Emperador Menilik II després de descobrir una font d'aigües termals.

La ciutat és bastant organitzada i segura. Hi ha moltes seus d'organismes internacionals (Nacions Unides, Unió Africana...). Això implica que hi hagi molts carrers asfaltats, edificis moderns, i molts estrangers que hi resideixen...amb la qual cosa hi ha una oferta molt variada de restaurants, bars, alguns cinemes i supermercats on hi ha tot tipus de productes. No es pot dir el mateix de la resta del país que és bàsicament rural.

Estic treballant a Addis Ababa University com a professora dels estudiants de Postgrau de Biologia. A la Universitat no solament faig classes sinó que també tutoritzo en els seus treballs de recerca als alumnes de doctorat. Alhora que estic intentant aconseguir finançament per a ells. A més estic col·laborant amb una ONG espanyola en l'àmbit hospitalari.

Etiòpia és un autèntic mosaic cultural amb més de 80 ètnies amb les seves pròpies llengües i tradicions. L'idioma oficial és l'Amhàric que té el seu propi alfabet. L'economia es basa en l'agricultura. Únic entre els països africans, amb més de 3000 anys d'història, Etiòpia és un dels estats més antics del món i l'únic país africà que mai es va sotmetre al colonialisme.

Encara que no és la imatge que tenim d'Etiòpia, és un país molt muntanyenc i verd.....no ens hem de refiar de tot el que surt en els mitjans de comunicació. Compta per exemple amb el 80% de tota la terra d'Àfrica que està per sobre dels 3000 metres.

Sempre que puc vaig d'expedició a visitar alguns racons d'aquest fantàstic país. Ja sigui a fer una mica de muntanya o veure llocs tant interessants com els que podeu veure a les fotografies. Encara em queden molts llocs per visitar com el Ras-Dashen (4620m) el cim més alt d'Etiòpia al qual espero poder pujar molt aviat.

De tots els llocs que he visitat fins ara, els meus preferits són les escalades a les esglésies excavades a la roca a Tigray. (Entre els segles VIII i XV, un exèrcit d'artistes, escultors, arquitectes i excavadors van crear una xarxa d'esglésies assentades en muntanyes inaccessibles que estan tallades a la roca) i el desert del Danakil: llacs salats blancs com el gel, volcans amb espectaculars erupcions i guèisers que pinten la superfície dels colors més variats... això és el Danakil, un lloc on les temperatures arriben fins als 50°C. Les úniques persones capaces de viure aquí són els pastors Afar, que comercien amb la sal que extreuen de la plana. Afar significa lliure, i el sentiment

de llibertat és només una de les grans emocions que s'experimenten en aquest lloc.

Hi ha coses molt curioses, els horaris i les dates. Les 00:00 hores de l'horari etiop coincideixen amb les 06:00 del matí del fus horari internacional. Aquí segueixen el calendari julià, l'any es divideix en 12 mesos de 30 dies cadascun i al final de cada any, s'afegeixen 5 o 6 dies extres. El passat 11 de setembre vaig celebrar de nou el cap d'any del 2004...

Aquí es menja amb les mans: s'ha de trencar un tros d'*injera* (que és com una espècie de crep) i amb ell has d'agafar la carn i les verdures que l'acompanyen i endur-t'ho tot a la boca. Pràcticament cada dia et passa alguna cosa que et crida l'atenció o et sorprèn, tothom et saluda pel carrer i et pregunten *Where are you go ferengi (estranger)???*

La vida aquí no és difícil, i el dia a dia és bastant semblat a la meua vida a Catalunya....sempre amb algun contratemps...jejeje.

Trobo a faltar molt el mar i anar a la muntanya cada cap de setmana...Però, en realitat, el que més es troba a faltar són la família i els amics.

Afortunadament, alguns d'ells ja han vingut a visitar-me i molts d'ells m'han dit que em vindran a visitar, així que us espero.

Silvia Blanco.

Abuna Yemata Church Tigray Region.

Uns amics que vam fer pel camí.

Olor de fang d'Arbas

Estic netejant la granota a la banyera del meu petit pis i m'envaeix una olor a fang molt característica. Amb aquest aroma de fang d'Arbas diferent a cap altra olor de fang, inevitablement em vénen al cap tots els esdeveniments dels últims dies.

Tot va començar el dilluns passat: anant cap a Barcelona rebo la trucada de l'Eva una amiga de Vilaseca. Després de posar-nos al dia em pregunta: - Escolta'm, tens pont? - Sí, li contesto - Podríem anar a Arbas a fer *espeleo* - Em sembla perfecte.

Arbas és una petita població francesa situada a l'Alta Garona, d'un clima extremadament humit. És coneguda en termes espeleològics pel sistema Felix Trombe, una joia de la naturalesa. Es tracta d'una cavitat amb 44 boques conegudes, quasi 1000 m de desnivell i més de 100 km de galeries topografiades. Tot un *grouyer*, el paradís somiat per un espeleòleg, 100% aventura.

Tot seguit comencem a cercar gent qualificada per assolir el repte que ens hem plantejat, Trou des Hérétiques-Cominges. Es tracta d'una travessa que vaig fer fa uns quants anys i em va agradar molt, potser una mica ambiciós atès el meu estat físic actual, però la crec assolible. Fem trucades de telèfon per aconseguir participants i informació actualitzada. El dimarts ja som l'Eva, dos amics d'Alacant: Vicente i Ernesto, i jo. Malauradament el primer no té pont. El dimecres s'apunta en Marc, company també del GIEG, en total som quatre. Per la meva part, aconse-

gueixo informació precisa a través d'uns amics sabadellencs i també del fons de biblioteca de "l'Agrup". Necessitarem doncs dos cotxes, un per a la boca d'accés situada a 1302 msnm. i un altre per situar-lo prop del poble d'Arbas, a uns 400 msnm.

El dissabte però comencen els problemes, que a totes les bones històries d'aventures n'hi ha d'haver. Ni l'Eva ni el seu marit contesten al telèfon, només sabem que ella no es troba bé i que no pot venir. L'Ernesto, que ve d'Elx ja és al tren i s'ha de reunir amb ells a Tarragona a les 18 h. Aleshores les sospites es fan realitat, l'Eva ha caigut de l'expedició i amb ella el seu cotxe, imprescindible per fer la travessa, la seva corda i l'allotjament, del qual era responsable. Per un moment tot trontolla. De seguida calculem les opcions que tenim. Podem aconseguir més cordes, gràcies a un altre amic, escurçar la integral i sortir per un altra boca, en aquest cas un avenc que hauríem instal·lat anteriorment. També ens tocarà treballar més als components del grup, Marc, Ernesto i jo. Farem Hérétiques-Pont de Gerbau.

És diumenge ben d'hora quan sortim del pavelló. Arribem a Fougaron, on tenim l'allotjament, a les 13 h. Sembla que la reserva feta per la nostra companya encara es conserva, havíem de ser-hi la nit abans. L'alberg, regentat per una dona molt vella, és del 1899 sense reformar i amb els mobles originals, infectat pels insectes, però el tracte és molt familiar i sobre tot sensible als bojos horaris dels espeleòlegs.

De seguida marxem cap al poble de Labaderque on trobem per casualitat els membres de l'espeleo-socors francès, que es troben fent un curs a l'alberg La Paloumère. Els expliquem les nostres intencions de la travessa que anem a realitzar i ells ens aconsellen posar-nos en contacte amb un altre grup de catalans que és per la zona. Malauradament és impossible coincidir amb ells. Animats marxem a instal·lar la cavitat de sortida. Excepte el pou d'entrada, curiosament el més llarg, ho trobem tot instal·lat. Ràpidament sortim i l'ambient ha canviat, plou i fa boira, gairebé no veiem el camí. S'ha de dir que el bosc de faig és molt espès i la negra nit angoixa els nos-

A l'esquerra, a dalt l'Ernesto, a baix en Marc. A la dreta en Nico.

tres cors. Com que encara és d'hora decidim anar a buscar l'altra boca, però amb aquestes condicions atmosfèriques i la manca de memòria no la trobem. Tornem a l'alberg sopelem i dormim.

L'endemà després d'esmorzar amb l'amable família de la dona gran, anem a buscar l'avenc d'Hérétiques. El trobem de seguida, però mig quilòmetre més endavant d'on el vam buscar la nit anterior. Ens canviem, deixem la resta de material a la boca d'entrada i ens dirigim amb el cotxe a l'aparcament de la boca inferior situada a uns 500 metres de desnivell. Un dels dubtes que més ens preocupa és com desfarem aquest camí, però la mala sort la vam desterrar ahir amb l'Eva. Efectivament ens aventurem per una corriola molt bonica i ben marcada que ens porta a prop d'Hérétiques, això sí, després d'alguna incertesa i d'una hora caminant.

Entrem cap a la una de la tarda, en principi installem en fix, però de seguida ens adonem que podem baixar en doble, és a dir, recuperant la corda. Aquesta maniobra ens permet anar més ràpids i lleugers ja que ens descarreguem el pesat material per equipar els pous d'entrada. Ens ho juguem tot en una sola carta, comença l'aventura de debò. Sis ràpels seguits, l'últim per cert de 30 metres, ens porten fins al meandre que dona accés a la sala Trou de Vent. Recuperem forces menjant una mica, per afrontar tots els desafiaments que ens fornirà aquesta cavitat.

La sala Trou de Vent és una de les més grans del sistema, mesura uns 200 metres de llarg i té un desnivell de 105 metres en pendent. Al final d'aquesta, la ruta s'enllaça amb el riu que ve de Trou Mile, un altre sector de la cavitat. El riu es cola per un petit síf ventós i seguidament es precipita en belles cascades fins al pou de la Crue, que evitem per un altre pou paral·lel de 60 metres, el pou Cognac, fraccionat en 3 ràpels, el més llarg de 30 metres. A partir d'aquí trobem una successió de petites cascades i progressió pel riu sense especificar a la ressenya que portàvem, i ens fa dubtar més del compte. La sortida pel marge esquerre tampoc està gaire clara, però la següent cascada, anomenada Marie Casteret, si la descendim ja no tindrem retorn. Finalment ens decidim per pujar una corda en fixe situada a la capçalera.

Una vegada en zona fòssil l'ambient canvia radicalment, la cavitat es torna preferentment horitzontal, d'aigua ni gota. Sembla mentida que aquestes grans galeries les hagin format antics rius, ara en altres nivells inferiors del sistema. Aquí ens deixem guiar per les fites posades per altres visitants de la cova, amb

Pont de Gerbaut.

la mala sort de passar-nos-en una en arribar al pou Jeannot. Com a conseqüència entrem en un bucle que ens farà, sense adonar-nos-en, tornar a la zona activa. La cara que ens queda a tots tres en veure la cascada Marie Casteret de nou, és per llogar-hi cadires. Són aquest els moments on s'ha de treure el millor per redreçar la situació i, afortunadament, els companys de l'equip són de primera, ningú es posa nerviós, almenys no ho demostren. Un altre cop al pou Jeannot, ens adonem de l'errada i respirem tranquils, no estem perduts.

Continuem pel sector Michel Juhle, silencios i tan laberíntic que ens obliga a fer visites gratuïtes per les galeries veïnes. El temps que hem perdut és elevat i comencem a acusar el cansament habitual, els moviments són cada vegada més lents, les maniobres se'ns fan complicades. Després d'un atlètic passamà i una galeria ve la sala Elisabeth Casteret (tot queda a casa), travessem per l'esquerra admirant la impressionat cascada. Les galeries ara són enormes i fan pujada, estem arribant a Pont de Gerbaut, però abans hi ha una escalada d'onze metres que dona accés a la galeria Bugat, més modesta. Caminant a la dreta trobem unes gateres ventades, molt incòmodes, que ens porten a la base dels pous de sortida, situada 130 metres més amunt. La pujada es fa lenta i penosa, sobre tot l'últim pou de 50 metres, però ja hi som, a fora són les 24 h, 11 h de travessa.

Ara ens queda la tornada al cotxe, pujar a Hérétiques, recollir el material, cap a l'alberg, dutxa calenta i aproximadament a les 4 de la matinada ens fiquem al llit. Ha estat un dia molt intens que no oblidarem en molt de temps.

L'endemà, després d'un esmorzar de campions tornem cap a casa molt satisfets, amb els sentits estimulats i les sensacions a flor de pell, impregnats de l'olor de fang d'Arbas.

Marc Humet i Nico Sánchez

16è. Curs d'iniciació al descens de barrancs i engorjats

Aquest any el curs va ser força multitudinari, es va realitzar entre els mesos d'abril i maig i el fòrum va ser de 17 persones per iniciar el curs. Tot un repte per a mi, ja que em presentava per primera vegada com a Directora de curs. Va ser estressant, a l'hora que divertit. Érem unes 25 o 30 persones (entre cursetistes i monitors) i per mobilitzar un grup tant gran s'ha de portar tot molt ben lligat. Ens va anar força bé, potser penseu que em fem un "gra massa" però la veritat és que no és gens fàcil. Us en faig cinc cèntims perquè us situeu:

Organitzar el lloguer del material personal per a 17 persones, les classes teòriques, escollir els barrancs que es poden realitzar a les sortides del cap de setmana, el transport, les tendes de campanya o allotjaments, els grups, el material col·lectiu, gestionar els permisos per a les sortides a l'estranger i a més a més, fer una pregària al Sr. Tomàs Molina perquè acompanyi amb un bon temps!!

Aquest any les sortides van ser força divertides. Ens vàrem repartir en grups de 7 a 8 persones (monitors i cursetistes). Van ser sortides diferents a les de l'any passat, tot i que es van repetir alguns barrancs que ja es van fer en el curs anterior, però que per l'estat de l'aigua canvien totalment.

El primer cap de setmana vàrem optar per anar a Montserrat, als barrancs del "Joc de l'Oca" i el "Tres en ralla", barrancs secs i òptims com a iniciació ja que tenen molta diversitat de ràpels, ressaltos i *destrepes*. I el segon dia al "Torrent de la Corba", barranc molt

conegut per tots nosaltres i perfecte per a un primer contacte amb l'aigua. Aquest barranc va ser obert l'any 1989 per companys del GIEG, ja ha plogut una mica...

El segon cap de setmana vàrem anar a França, concretament a Ceret. Els barrancs que vàrem triar van ser el "Mas Calsan", "Les Anelles", i el "Baussous". Tots tres molt divertits i amb força cabal d'aigua.

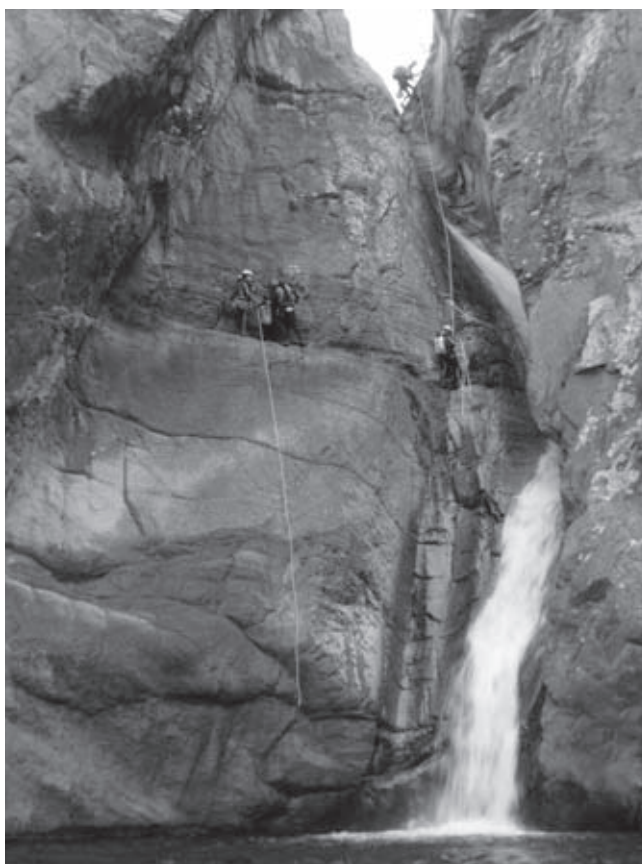
L'últim cap de setmana es va decidir d'anar el Pirineu d'Osca, a la zona de Bujaruelo i Torla. Allà ens vàrem organitzar per fer alguns barrancs de la zona. El "Gloces", un barranc curt però intens i molt bonic, amb la peculiaritat que a causa del seu engorjat s'enfosqueix, com si entressis en una

cova, i el "Furco", també curt, molt obert, amb ràpels i algun que altre tobogan divertit. Un altre dels barrancs va ser "Sorrosal", un barranc molt complet amb salts tobogans, molt divertit, que acaba amb dos ràpels de 40 m. que a causa d'un volum excessiu d'aigua no vam deixar realitzar als alumnes.

Va anar tot força bé! Això demostra que amb organització, bona voluntat i seguint un ordre de les coses, es pot arribar a aconseguir que tot surti bé.

Finalment, dono les gràcies a tota aquella gent que hi va col·laborar i va fer possible que el curs es pogués realitzar amb tota normalitat.

Mònica Molinero

Barranc d'Anelles, en les pràctiques del curs.

30è. Curs d'iniciació a l'espeleologia

Encara que és un món desconegut per molta gent, aquest any hem tingut a 11 persones interessades a fer aquest curs, algunes d'elles conegudes perquè anteriorment ja es van iniciar en el curs de barranquisme i d'altres animades a descobrir aquesta afició que molts compartim i ens apassiona. La dinàmica de cada any és introduir a la gent en el món dels avencs i les cavitats, on cada cavitat té el seu encant i totes encara que amb força semblances són diferents.

Primerament, abans de trepitjar qualsevol cavitat es fan un parell de classes teòriques i pràctiques perquè els alumnes s'habituin al material. Aquest any les pràctiques les haguérem de fer en el "boulder" ja que el temps no era fiable i pronosticaven pluges.

Comencem amb l'entrenament tècnic, on els primers avencs amb els que tenen contacte són de la zona del Garraf. Avencs més aviat secs, que aquest any varem ser fins i tot passats per aigua i amb el

paraigües en mà a les boques dels avencs.

Hem de dir que en tots els avencs es munten sempre dues vies, una per l'alumne i l'altra contigua pel monitor, per tal de no perdre de vista en cap moment l'alumne, mirar que no realitzi cap error i perquè la gent comenci agafar confiança.

El cap de setmana següent, el dissabte varem realitzar l'avenc de la Carbonera situat a Sant Llorenç d'Amunt, introduït novament en el curs d'aquest any, un avenc amb formacions boniques i detalls fascinants i el diumenge varem anar a la zona de Vallirana a l'avenc dels Esquirols, un clàssic en els últims cursos realitzats, cavitat atractiva amb un pou volat de 45m.

Anem treien la por a allò que desconexim i comencem a habitar-nos a la foscor, el silenci i a l'ambient que ens captiva dins d'una cavitat.

El cap de setmana a França va ser passat per aigua però fantàstic, degut al mal temps haguérem de dormir en els cotxes i amb les tendes dins d'un petit recinte habitat amb una llar de foc, sense porta i on l'aigua regalimava per les parets.

Tot i ploure amb força el diumenge no varem desistir i varem fer el gran del Perillós, una sala fascinant on aquest any hi podíem apreciar una cascada d'aigua que començava a la boca i arribava fins el fons de la cavitat.

Haig de dir que hem tingut alumnes trempats i que esperem que hagin pogut descobrir una miqueta més d'aquest món fascinant.

Avenc Emili Sabater.

Hem viscut moments on la foscor ha estat la nostra aliada. Els qui tenen vertigen, els hi costa una miqueta més que els altres a confiar amb el material personal (croll, puny, arnés...) però ha estat un èxit, s'han autosuperat i la prova està que de moment han continuat fent sortides. Els qui tenien una mica de claustrofòbia han pogut comprovar que darrera un forat mitjanament petit a terra, moltes vegades s'amaga un món ple de sales sorprenentment grans. I pels alumnes curiosos, els hem ensenyat tot tipus de formacions.

En fi. Un curs passat per aigua pels qui els hi agraden els reptes.

Hem de felicitar a tota aquella gent que ha fet possible realitzar el curs, sense cap tipus d'interès: monitors i col·laboradors.

Moltes gràcies a tots,
Mònica Molinero

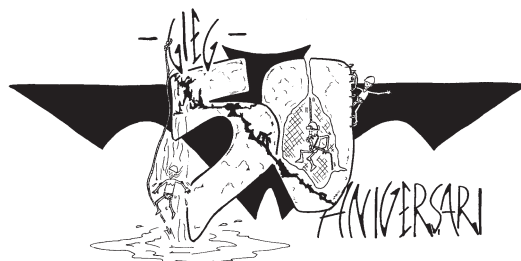
Preparant el 50è. aniversari

Com molts de vosaltres sabeu el 26 de febrer de 2012 farà 50 anys que es va fundar el GIEG. Els membres de la secció tenim ganes de celebrar-ho i, per això, durant l'any 2011 hem estat preparant diferents actes als quals podeu participar: sortides, sopar, exposició,...

Per amanir la festa hem encarregat unes fantàstiques samarretes tècniques i unes bandanes identificatives del 50è aniversari, i uns companys del grup s'han fet fotos molt interessants per poder oferir un calendari a aquest any de celebracions. Aquestes dues activitats, a part del nostre gaudi, ens serveixen per a recaptar fons per tal de poder finançar els actes que volem realitzar.

A aquells que tingueu fotos o altra documentació d'activitats fetes al GIEG al llarg dels anys us agraïm que ens les feu arribar.

Si voleu més informació sobre aquesta celebració podeu trobar-la al bloc del 50è aniversari: <http://>

espeleogieg-cat.blogspot.com/, al web de l'Agrupació Excursionista de Granollers (secció d'espeleologia) <http://www.aeg.cat/espeleologia-gieg>, a l'adreça electrònica del GIEG: gieg50aniversari@hotmail.com, fent-vos amics del facebook del GIEG o de l'agrupació o bé preguntant a qualsevol de nosaltres.

ESPEREM QUE SIGUEU MOLTS ELS QUI VULGUEU COMPARTIR LA FESTA AMB NOSALTRES!!!

Maria Castellví

2011 Reequipament del Sot del Bac

Fa uns anys en motiu dels cursets d'escalada el SEDEG i socis de muntanya van reequipar i muntar varies vies a les Germanes del Sot del Bac. Els nous punts d'assegurança van permetre fer servir el lloc com a sortida de pràctiques en varis cursets.

El Sot del Bac és una veterana escola d'escalada situada el Figaró, calcari dolomític, que ha vist enfilarse a les seves parets diferents generacions d'escaladors. Les fissures de les Agulles estan entestades de pitons, cargols, tacs de fusta, xapes de la propera via del tren, tascons i friends. A les seves plaques es barregen els burils, espits i parabolts.

Per la seva proximitat a Barcelona i disposar el Figaró de parada de tren, els prats de la part superior s'omplien de tendes i les parets d'escaladors. Avui algunes d'elles plenes de vegetació i oblidades. La foto en blanc i negre de la col·lecció d'en Jordi Icart ho diu tot.

L'any 2009 el reequipament va seguir en el Tap de Xampany, es van ficar parabolts a la via normal. Aquesta feina va resultar plena de sorpreses, de la primera fissura va sortir una serp esvarada i el buril que assegurava la superació del Tap estava molt malmès i era l'únic punt de recolzament per foradar. Malgrat això també es va canviar el rapel que serveix de despenjament per dues vies Badalona de tall esportiu, també amb parabolts nous.

L'any 2010 es va demanar una subvenció a la FEEC per reequipar l'Agulla de la Papallona, la del Salt i canviar els punts d'assegurança de la normal de la Germana Gran i d'una via SEDEG oberta a mitjans de la dècada dels vuitanta. El material de la Federació va arribar a finals d'any i durant el 2011 amb tres sortides es va aconseguir l'objectiu de les Germanes i de l'Agulla de la Papallona. En aquesta última s'ha reequipat:

- 1-Via Margarita 6à,5b
- 2-Via de l'Albert 6à,5à. Variant 4b
- 3-Diedre 5c
- L'agulla del Salt resta com a projecte per el 2012, tres vies i el ràpel:
- 4-Via Jovi A1,4c
- 5-Variant 6à
- 6-Sostre A1,5à

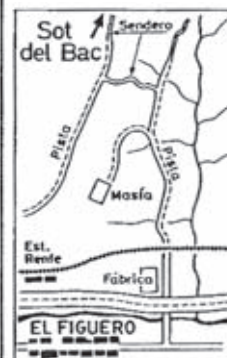
BIBLIOGRAFIA:

Revista Cingles pg.540
Revista Extrem núm. 61, article de Rafael Cano a infree
Guia d'escalada de Barcelona i voltants

Sot del Bac. El Figaró

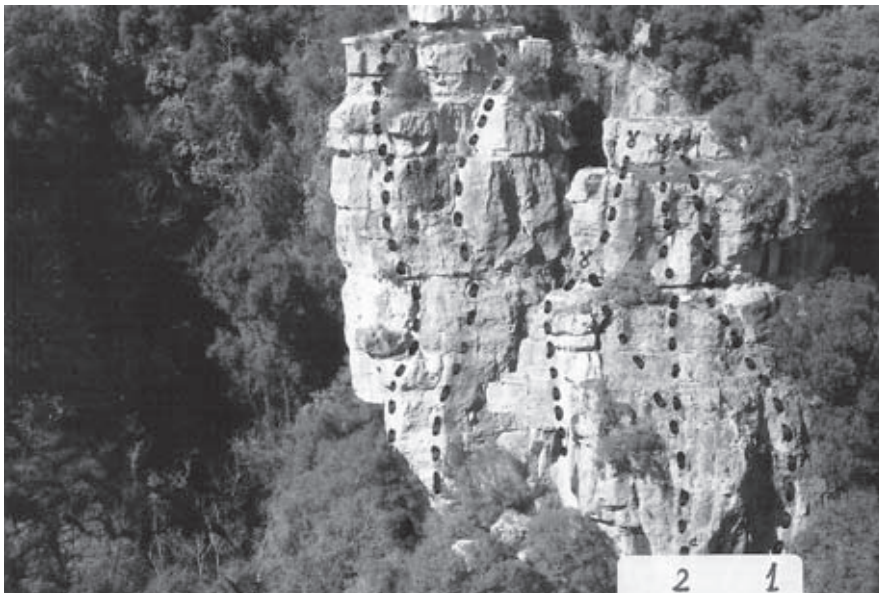
- 1 Tap de Xampany
- 2 La Bauma
- 3 Paret Cascada
- 4 Sostre Layetana
- 5 Agulla de Salt
- 6 Ag. Papallona
- 7 Les Germanes
- 8 Roca Plana

Vista de l'Agulla del Salt i de la Papallona, un diumenge de 1978. Foto: Arxiu AEG/Col·lecció Jordi Icart

L'Albert Galera reequipant la via del Diedre. Foto: Tomas Segarra.

De dreta a esquerra, 1-via Margarita, 2 via de l'Albert. Foto: Tomas Segarra

2-via de l'Albert, 3-via Diedre, 4-via Jovi, 5-via-riant, i 6-via Sostres. Foto: Tomas Segarra

Curs d'iniciació a l'escalada en roca

Com cada any, el curs en realitat s'inicià uns mesos abans de ser impartit, començant a preparar-lo abans de les vacances.

En una reunió ordinària de la secció d'escalada, i després de parlar-ho entre tots els membres assistents, enguany es va decidir realitzar els nivells I i II (escalada esportiva i clàssica) en un mateix "pack", sobretot pensant en les hores de pràctiques de dos companys que s'estan traient el títol de monitor d'escalada.

Per tal de complir amb els requisits de l'ECAM (Escola Catalana d'Alta Muntanya), es va impartir i ensenyar el temari que en el seu moment varem aprendre els monitors i es va inscriure un màxim de 10 cursetistes, per mantenir la ràtio d'un monitor per cada dos cursetistes, obligat per l'ECAM.

I entrem en el curs; el varem impartir durant el mes d'octubre, concretament del dia 27 de setembre fins al 23 d'octubre, repartit entre classes teòriques, dimarts i dijous, i classes pràctiques, tots els diumenges, excepte el cap de setmana del 15-16, que van ser els dos dies.

Les classes teòriques, com sempre van ser molt completes, explicant des dels nusos específics per a l'escalada fins com s'ha d'escalar, assegurar, fer ràpel, fer triangles de força, progressió de primer o de segon, etc.

Una vegada agafats i assimilats els coneixements teòrics es va passar a la pràctica.

Diumenge 02/10/11 (esportiva)

Es va anar a Solius (granit) a realitzar les primeres pràctiques sobre la roca. Els alumnes van posar en pràctica el que havien après a les classes teòriques de la setmana.

Es va començar a treballar fent nusos a peu de via per passar posteriorment a la paret i, durant tot el dia, practicar l'escalada en "top-rope" (corda per sobre). D'aquesta forma, mentre un company escalava l'altre aprenia a assegurar correctament amb tota mena d'aparells, tant dinàmics com estàtics, incloent-hi el sistema emergència (nus dinàmic).

Diumenge 09/10/11 (esportiva)

Es va sortir a Montserrat (conglomerat), concretament a Graus, on els futurs escaladors posarien en pràctica, de nou, el que havien après durant les classes teòriques de la setmana.

Es van crear dues zones de pràctiques:

- Una a la paret del Jardinet, on els cursetistes van començar a escalfar escalant en "top-rope", per més tard, iniciar-se en l'escalada de primer (corda per sota), incloent-hi el muntatge de triangles de força, passar la corda per l'anella de seguretat pel despenjament, etc.
- L'altra, a la paret del Dipòsit, on es va poder practicar el ràpel amb diferents aparells i amb el sistema d'emergència (nus dinàmic). En aquesta zona també hi havia una via d'escalada amb preses artificials on també s'hi van fer exercicis.

Cap de setmana del 15-16/10/11 (esportiva i clàssica)

Com ja és un clàssic en el nostre curs, la sortida de cap de setmana es va fer a la zona d'escalada de Vilanova de Meià.

El primer dia, durant tot el matí, es va practicar i practicar escalada esportiva, tant en "top-rope" com de primer,

Paret del Jardinet. Foto: Rafa Saló.

repassant totes les maniobres corresponents. A la tarda, es començarien les primeres pràctiques de la via clàssica: treballant la progressió de primer, muntant triangles de força, assegurant a un segon des d'una reunió, muntant ràpels amb doble corda i, posteriorment, rapelant.

El segon dia es va dedicar a la via clàssica en la seva totalitat, fent que els cursetistes, a part de continuar practicant totes les maniobres, tastessin el que és pujar molts metres, no només els 20-25 que havien progressat fins ara, sinó que van poder pujar més de 60 metres.

La sortida de cap de setmana que es fa durant el curs persegueix dos objectius; un, el poder anar a parets més llunyanes que impliquen una major quantitat de temps per arribar-hi; i dos, que els cursetistes convivin i facin vida amb els companys, que la gent es conegui i vegi la part més humana de cadascú, fent pinya i grup, i vegin que l'escalada és en el fons una excusa com qualsevol altra per compartir amb altres persones la passió per la muntanya.

Diumenge 23/10/11 (clàssica)

Per acabar el curs, i com a premi, l'últim diumenge del mes els vam portar a escalar via clàssica a Montserrat (Gorros) on, a part de poder posar en pràctica

tot el que havien après durant el curs, van poder experimentar la sensació de pujar a una alçada de més de mil metres, amb unes vistes espectaculars, coronant el Gorro de la Magdalena Inferior. Aquí, a més, van posar en pràctica l'últim que els faltava: la cordada de tres.

Especificar que durant tots els dies del curs, a excepció de l'últim diumenge, els cursetistes van tenir sempre en paral·lel a un monitor per corda fixa, per ajudar en tot allò que necessitessin i generar confiança. L'últim dia, donat que la paret era molt més gran, el suport dels monitors no es va fer progressant

en paral·lel en cordes fixes, sinó, sent part de la cordada de tres, o bé escalant en vies paral·leles per estar sempre al seu costat.

Aquests anys ha sigut un dels anys més intensos que hem tingut. Els factors han estat: el volum del temari a donar, explicar tot el del nivell d'esportiva i tot el del nivell de via clàssica; les pràctiques a les parets on s'havia d'estar molt atent perquè els cursetistes fessin les coses correctament, sobretot en via llarga, molt més completa; i com a factor extra, enguany el 40% dels alumnes tenien vertigen i s'havien apuntat al curs com a teràpia d'auto-superació, amb el suport i la implicació dels membres del SEDEG que van acceptar gustosament aquest repte i van estar en tot moment de forma molt especial al seu costat.

És de remarcar que aquests cursos no s'hauria pogut fer sense l'ajuda de tots els companys de la secció que ens van venir a donar un cop de mà tots i cada un dels dies, tant teòrics com pràctics.

Així doncs, felicitar a tots els cursetistes pels reptes superats, i a tots els membres del SEDEG per la seva implicació i dedicació.

Monitoratge del curs 2011

Foto de tots els participants al curs, a Vilanova de Meià. Foto: Toni Almirall

Èpica a Montserrat, 5 de març

Aquell dia, 21 companys de l'Agrupació Excursionista de Granollers compartíem la sortida:

Andreu, Beatriz, Ferran, Jaume Garriga, Daniel Alv., Irma, Joan A., Jordi F.T., Krishna, Lucia, Mikel, Nuria Gom., Pancho, Rafa, Roger, Salva, Sandra, Silvia Rubio, Susanna Vel., Susanna Luk i Sussane.

Una *méteo* fantàstica ens feia constatar pels paratges mítics de la muntanya de Montserrat. Un dia primaveral de finals d'hivern, ni un núvol al cel i una molt bona visibilitat, ens feia gaudir de tota la profunditat del paisatge d'agulles i més enllà de les valls i planes d'Igualada.

Encara quedaven algunes clapes de neu d'un temporal recent en algun racó del bosc, i també en les ombres de punts alts entre les agulles, que donaven un toc bàrbar al conjunt.

Vam sortir de Can Maçana, i en una interminable desfilada, travessàvem el pas de La Portella. Una parada a esmorzar al peu del refugi de Vicenç Barbé. A continuació en Rafa i alguns que coneixien la zona, ens van portar a un avenc que quasi és a tocar del refugi, i que és un gran forat, com un enorme pou a la roca. Es veu que és dels més profunds del lloc.

La caminada va continuar per racons com el Pas del Príncep, l'espectacular Font de l'Esllavissada i coll de Port, on decidírem de continuar fins al Montgros a una hora i escaig d'allà. Abans d'arribar a la Balma de les Pruneres, es passa per una zona ombrívola i boscosa on quedaven algunes petites taques de neu que s'havien escolat entre algunes obertures que deixaven els arbres. Es va deslligar una emboscada de boles de neu per a tots.

La Balma de les Pruneres és una gran cavitat amb un fons baix i profund, que donava la sensació per les restes de focs, llits de palla, fustes treballades antigues i pedres, de ser un assentament troglodita, i que hagués d'aparèixer per allà d'un moment a l'altre l'Home de Cromanyó.

Una mica més endavant, per la zona dels Aurons, buscàvem el sender cap al coll de les Comes. En aquells moments, unes veus en forma d'ecos ressonant per la muntanya,

ens feren girar el cap tot alertant-nos d'algun succés. La notícia no era bona, la companya Susanna Luke en relliscar en unes pedres humides, es va torçar un turmell i no podia continuar caminant, quan posava el peu a terra o el movia veia les estrelles.

No sabíem l'abast de la lesió, però era clar que no podia caminar en absolut. Des d'allà, a un pas normal, ens devien quedar dues hores llargues per arribar als cotxes. Van començar a sortir farmacioles i d'unes sortien *voltarens* i d'altres ungüents miraculosos, amén d'esparadraps, tiretes, benes, pastilles de tota mena, recomanacions, etc... El peu va quedar relativament sedat i protegit momentàniament.

Després de valorar la situació, es va decidir de fer nosaltres mateixos el rescat de l'accidentada. Érem suficients per dur-lo a terme i teníem la sort que entre nosaltres comptàvem amb alguns companys i monitors de muntanya i escalada. Tot plegat ens donava confiança per sortir de la situació. Es va valorar també l'opció de trucar al servei d'emergències 112 per a una evacuació possiblement en helicòpter, però hagués sigut difícil de trobar un lloc on aterrar, i si haguéssim d'esperar un grup de rescat amb llitera, hauríem trigat encara més a sortir d'allà.

Es va començar a treballar entre tots un rescat en tota regla. La senda era estreta i escarpada entre bosc i rocs, amb alguns puja-baixes pronunciats. La Susanna va patir força portada a cavall, amb alguna enganxada del peu amb branques dels arbres i matolls punxants en zones tancades, i l'important masegament de dues hores agafada de les cuixes i penjada de braços, Uf!!!. Uf!!!

Al costat del Refugi Vicenç Barbé fent pinya. Foto: Joan-Anton Viudez

Tot el desenvolupament del rescat va estar envoltat d'un ambient de companyonia i bon rotllo quasi màgics, m'atreuria a dir. A destacar una actitud valenta i agraïda de la *portejada* Susanna, que suportava estoicament la tortura a què va ser sotmesa, de tal manera que sempre tenia un somriure al rostre. Tots ens fèiem costat i participàvem d'una manera o altra en les tasques del trasllat: ja fos *portejant*, ajudant en el camí a qui *portejava*, guiant per davant i per darrera, donant ànims, impartint optimisme, fent relleus en tot moment, compartint vitualles, cafè, te...

Mentre tant travessàvem aquells paratges d'agulles imponents de la muntanya de Montserrat, tot passant ben bé als peus dels Frares Encantats, o paratges curiosos con la Roca Foradada o la Cadireta, i encara quedava temps per fer una ullada i fins i tot fotos.

He de dir que se'm posen els pels de punta en escriure i reviure aquells moments, molt intensament viscuts, immers en una sèrie d'emocions, esdeveniments i companyonia inoblidables.

A la tornada i en el poble d'el Bruc vam fer un benenar-homenatge, inclosa l'accidentada, que devia tenir tan dolorit el cos a causa del *maltractament* dels *portejadors* que quasi no sentia el turmell.

Aquella mateixa tarda-nit, a Urgències de l'Hospital de Granollers van diagnosticar el trencament d'un os del turmell, i va ser sotmesa a tortura de guix durant quaranta dies, amb la corresponent temporada de recuperació posterior. Valenta Susanna! Valents tots! Tornarem a lluitar, tornarem a sofrir, tornarem a vèncer!....Tornarem a fer camins plegats, sí!!!

Joan A. Viudez

Circular integral a Montserrat, 9 i 10 de juliol

Aquesta aventura podria ser en part la continuació de l'expedició del 5 de març de 2011 a Montserrat, que va acabar essent un dia d'unió i companyonia exemplars.

Primer dia:

...quatre mesos i sis dies després, a can Maçana ens tornem a trobar tres membres d'aquella primera expedició: la Susanna, en Krishna i en Joan A. per emprendre l'aventura de rodejar tot Montserrat en dos dies!!!

Emprenem de nou la ruta interrompuda aquell dia de l'accident, que jo crec que el destí va voler que fos també memorable per tota la sèrie de successos que el van envoltar i els sentiments que van sorgir en aquell privilegiat, entregat i després Gran Grup.

Són les set del matí i sortim de can Maçana, el sol s'amaga darrere la primera barreira d'agulles que travessa el pas de la Portella on ens dirigim. El ritme és molt tranquil. Segurament tots tres tenim al cap el punt fatídic de l'accident de la Susanna, i tornar-hi...

En una hora escassa estem esmorzant al refugi de Vicenç Barbé. Els passos es repeteixen, pas del Príncep, la font de l'Eslavissada, coll de Port, balma de les Pruneres... ja pels Aurons trobem el punt "X" del sender on es produí l'accident.

A partir d'aquí recomencem una nova experiència. Una pressió, una força estranya es deixa anar en traspasar aquest punt. En descobrir nous senders i passos, les sensacions canvien totalment per mi.

Em trobo buscant fites i marques que no hi són sempre que voldria. Això em motiva i encara que la marxa és molt tranqui-la, hem de parar algun cop i confirmar el sender.

Poc abans d'arribar al pas de les Comes trobo unes mostres molt recents de mu-llats i boletes de cabres! Quina sorpresa! Sí, en trobarem! Estan per aquí al voltant.

En arribar al pas de les Comes sorprenem un grup d'uns vuit isards.

Continuem i ells van per davant seguint el mateix camí momentàniament, amagant-se entre el bosc, per aparèixer al cap de poc en un espectacle digne del millor "Rodríguez de la Fuente". Dos mascles colpejant-se les banyes en una lluita intensa, aixecant-se i deixant-se caure sobre el cap del rival. Així molta estona, quasi em fa mal el cap de tant mirar. Aquell quadre és dedicat a nosaltres. Som a la coma dels Naps de Dalt.

Tot seguit, un pendent molt pronunciat quasi recte pel bosc. Un collat a sota de la Roca dels Llamps, la que hem tingut a la vista gran part del recorregut. Per baixar, ara hi

Congost de roca, baixant del Montgròs. Foto: Joan-Anton Viudez

ha un tram de cordes instal·lades en una canal d'uns 20 metres. "Una sorpresa", no n'havia sentit dir res ni llegit res tampoc ¿? Poca dificultat.

Les 11,45 h., ja estem buscant el Montgròs i quelcom curiós em passa. El Montgròs, 1.118 m. no és un cim molt alt. És un cim gros i extens, però més baix que tot el que l'envolta. Això sí, té unes vistes exclusives de Sant Jeroni i les valls sud i sud-oest, les roques del Camell i la serra de les Paparres, per on discorre el camí de baixada del mirador de Sant Jeroni.

A continuació una forta i llarga baixada que des del Montgròs i recorrent estrets congostos de roca, acabarà al Torrent de Migdia. La marxa es fa més lenta per les molèsties al peu de la Susanna. Es fa necessari aturar-nos a posar un calmant al seu turmell per dues vegades, fins que sembla establir-se.

Al fons del torrent els senders es barregen i ens costa una estona d'explorar la zona per trobar la nostra ruta. Aquest punt és molt perdedor si no es va amb molt de compte perquè hi ha fites que no existeixen o quasi esborrades, de pintura, i no n'hi ha de pedra.

Encara que no ho veiem per la frondositat del bosc, en aquest torrent molt tancat de bosc ens trobem just a sota de la paret que puja fins a Sant Jeroni, en una fondalada rodejada de grans parets de roca i vegetació de molsa molt fresca i agraïda en aquesta època de l'any.

Atès que no entra el sol en tot l'any en aquest indret, hi ha un microclima humit i fresc fantàstic i té la curiositat que és cara sud, cosa que dóna un ambient quasi tropical!!!

Aquí és gairebé un punt de no retorn, ja que seria més costós tornar, que continuar fins al monestir de Montserrat.

Ara pugem i pugem parets de boscos d'alzines majoritàriament. Seguim el camí del Camell que ens porta a fer una volta enorme, per tornar enrere per l'altre vessant de les agulles del Gegant Encantat, 1.164 m., i les roques del Camell de poc més de mil metres. En rodejar-les d'est a oest, trobem unes ombres fresquíssimes d'alzines al peu de la roca. Aquí parem a dinar i fer una migdiada. Un lloc increïblement fresc, en contrast amb la calor abrasadora que fa al sol. Corre una lleugera brisa i després de menjar alguna cosa, quasi fa fred. És un quart de tres.

A les 16,00 h. sortim i arribem a les 16,30 h. al cim de Sant Jeroni, 1.224 m., punt més alt de Montserrat. Sort de l'aire que corre aquí dalt, sinó amb el dia que fa de sol no es podria aguantar. El panorama de 360° és esplèndid, amb bastant bona visibilitat, es domina tot el massís de Montserrat i es distingeixen

El pla de la Trinitat. Foto: Joan-Anton Viudez

moltes poblacions properes i llunyanes, i fins i tot el Montseny o els Pirineus. Es veu molt curiosa la vall que s'endinsa fins a les conegudes tres xemeneies de Sant Adrià de Besòs a tocar de Barcelona, el Fòrum i vaixells de mercaderies propers al moll del port, i altres creuers i velers repartits per la costa. Un panorama per delectar-se tant com es vulgui.

Hem consumit quasi tota l'aigua que portàvem i ja no tenim previst trobar fonts. Ens marquem el pròxim punt d'aigua a les instal·lacions del funicular de Sant Joan, a una hora d'aquí aproximadament.

Travessant la serra de les Paparres, es gaudeix d'una panoràmica enorme. Destacar el Cavall Bernat, el cim de Sant Salvador o la punta de Tebes com a punts alts. De tant en tant sentim les veus de diversos grups d'escaladors que ens volten repartits per molts punts d'aquest paradís de parets i agulles de roca quasi segurament inacabables de conquerir. Ens delectem en ocasions parant i observant maniobres de progressió d'alguns més propers, i altres ben bé per sobre del nostre cap, a les agulles de Tebes que passem a tocar. En aquest punt veiem a l'esquerra i just per sota nostre el monestir de Montserrat. Encara trigarem tres hores per arribar!!!

En arribar a les instal·lacions del funicular de Sant Joan comprem aigua que surt caríssima en una màquina automàtica, caríssima de vergonya, un robatori. Però la necessitem i no hi ha més remei.

Passat un primer tros de camí, la marxa es fa lenta per un corriol en baixada ple de pedres soltes i relliscoses. Molta xafogor i ni gota de vent. Estem en el camí de la Quadra de Sant Miquel, que baixa cap el sud-est direcció Olesa de Montserrat, al cap d'una estona trenca al nord seguint una cornisa en una paret que s'enfila des del riu Llobregat. Aquest camí passa per la pròxima fita que és la Santa Cova, on es va aparèixer la Verge de Montserrat a aquell pastor...

De sobte la Susanna em diu que miri enrere. Allà, més amunt retallat amb el perfil de la muntanya ens

Cadireta i Roca Foradada. Foto: Joan-Anton Viudez

mira com superb un gran isard amb enormes banyes, tot seguit gira i marxa saltant pedres i matolls a l'altra banda de l'aresta. Ha estat una visió agraïda i ens ha donat temps d'agafar-lo majestuós en una foto.

Arribant a la Santa Cova, el corriol passa just per sota de l'edifici exterior. L'horari d'obertura ha acabat a dos quarts de cinc, llàstima!

Ens hagués agradat visitar la cova de la Verge de Montserrat.

Fem unes fotos i ara ja pel camí del Viacrucis que puja al monestir recorrem totes les estacions del viacrucis representades per grans estàtues de pedra o pintades en grans murals a les parets de la pedra mateix. Anem cansats, amb ganes d'arribar i des de fa una estona sense gota d'aigua i la que surt de les fonts no es pot beure, és dolentíssima i està molt calenta. Fem servir l'aigua per treure'ns la suor. Són les 20,00 h, hem arribat sans i estalvis que és el més important. En Krishna ha acusat una mica més el pas lent, el seu ritme de caminar és molt més ràpid i en trencar el seu pas tantes hores, s'ha carregat molt físicament.

Gràcies per la teva inestimable companyia i paciència, company!

Naturalment també trobem tancats tots els bars i botigues excepte el bar de l'hotel al costat del monestir, que també és caríssim, òbviament.

Ha estat especialment maca l'anècdota de pujar a la plaça del Monestir. Se sentia un cant cada vegada més fort conforme pujàvem a la plaça. Allí hi havia un cor de nens que asseguts en una escalinata de la mateixa plaça, cantaven en to alegre i molt bonic, semblava que ens donessin la benvinguda. Les últimes llums del dia a la plaça i la poca gent, creava un ambient de recolliment i pau. Va ser molt emocionant i un gran regal després d'un dia molt llarg en aquests llocs místics.

Durant el sopar al bar de l'hotel comentem la jornada i fem plans per a la següent, en la que vindran l'Anna, la Marta, l'Antònia, el Marc, en Xavier i en Jaki, el gosset de l'Anna.

Pensem on dormir i fem una trucada als companys que vindran per concretar on trobar-nos i encarregar-los que ens portin aigua.

Ens dirigim cap a la zona de l'aparcament tot estudiant els racons per trobar un lloc on fer bivac, ja que a la plaça del Monestir i llocs propers és prohibit. Arribem al camí dels Degotalls que passa just per sobre de l'aparcament i trobem que és un lloc ideal per passar la nit, il·luminat molt tènue per les llums del pàrquing que s'escolen entre els arbres.

El paisatge nocturn és molt vistós i aeri des d'aquí, amb les llums de part del poble de Monistrol a sota i poblets en la llunyania. Carreteres, urbanitzacions i autopistes dibuixen rius de llum, i els grans reflexes en les tenebres provinents de Barcelona, Terrassa i Sabadell fan que al cel només es pugui veure les estrelles més brillants. Veig el cinturó d'Oríó inconfusible.

Ens untem amb un ungüent antimosquits per si de cas, i a dormir....ZZZZZZZZ.....ZZZZZZZZ.....ZZZZZZZZ.....

Segon dia:

A les primeres llums del dia sortim dels sacs i contemplem un paisatge enorme, amb uns colors de tons pastel rosats i grisos blavosos, les valls cobertes amb uns llençols de boirines tènues de les que sorgeixen els lloms de moltes serres sobreposades fins arribar al Montseny, la Mola o la serralada Litoral. A sota nostre part del poble de Monistrol i el seu riu que ara fa l'efecte de ser de plata. Al cap, surt el sol i fa que tot l'escenari evolucioni com si fos viu, canviant els colors i les perspectives, tot en un ball de llums i contrastos. Els llençols de boirines que cobrien les valls es van fent transparents i els verds de camps, prats i boscos apareixen com per art de màgia. Em trobo encisat, i en treure fotos de tot plegat, sento que estic robant el despertar d'aquest dia.

Ens dirigim a fer un cafè al bar de l'hotel mentre esperem els nostres companys. Montserrat és buit, els carrers, carrerons, escalinates, la plaça tot per nosaltres. Tinc una sensació especial d'exclusivitat.

Han arribat els companys i ja hi som tots, repartim l'aigua i comencem la caminada pujant les escales pel camí que va a Sant Jeroni, el GR172/4. Després de conquerir bastants esglaons, s'agafa un trencant a la dreta que ens porta a la zona de les ermites de Sant Benet, que passem a prop però no veiem, i Sant

Dimes, majestuosa en la punta d'una aresta. Seguim el camí que és el GR172/4, on tenim les parets de roca a l'esquerra i la carretera a la dreta. Es veu molt bé el gran monestir de Santa Cecília per sota i a la dreta de la carretera. El camí serpenteja per la base de la muntanya pràcticament on comencen a enfil·lar-se les parets i agulles i passa majoritàriament per zones ombrívoles.

Ara seguim el camí de la font del Llum durant una estona, per continuar pel GR172 que ens portarà fins a can Maçana. El peu de la Susanna es porta bé i li permet caminar prou bé.

Parem a dinar i a continuació passem els Frares Encantats imponents per sobre dels nostres caps. El camí tret de algun petit puja-baixa és molt agraït amb vistes contínues al nord, els Pirineus, i al fons i més a la vora les planes de la comarca del Bages, amb la ciutat de Manresa a la vista.

Sense adonar-nos-en, estem ja passant per sota de la Roca Foradada i la Cadireta. El camí s'ha fet molt curt i distret, sense comparació ni semblança amb el del dia anterior.

Després d'un quòrum per si decidíem pujar a veure la Roca Foradada i la Cadireta, es va decidir que quedarien per una sortida posterior. L'arribada a can Maçana va ser en plena canícula, és a dir sota un sol de justícia. Sis hores des de Montserrat fins aquí inclosos descansos, no esta malament. Gran estrena del nouvingut company Xavier que ho va passar molt bé.

Cadascú pels seus motius propis, s'ha aconseguit una gran fita de superació personal.

Una abraçada a tots. Salut i Muntanya!

Joan A. Viudez

La rambla del Pedraforca

Sortida del 12 d'octubre al Pedraforca. Fa un dia esplèndid, sembla l'estiu, sol, calor i gens de vent. Hi anem: en Joan Antón, l'Antònia, l'Olga, l'Anna, la Marta Guil, l'Alexandra, en Dani, en Marc, en Rubén, en Joan, en Jaume i l'Anna (filla), i el gos de l'Anna Guil.

Decidim fer-lo des de Gósol seguint el PR C-123 per a no repetir la ruta habitual del Verdet i esquivar la malmesa tartera de Saldes; el camí és més llarg i hi ha més desnivell (1100 m) que pel refugi Estasen. Deixem el poble per un camí ample a través dels prats, un cop passat el barranc de Rubinat el camí s'endinsa pel bosc i puja amb ganes fent-nos suar de valent fins arribar a la cresta del Serrat de la Tos-

sa, on continuem per la tartera oest. Quan arribem a l'Enforcadura veiem que al Pollegó superior hi ha "overbooking", una corrua de gent pujant i baixant que fa por. Ens decidim a intentar-ho i tot fent cua i esperant anem pujant fins a fer cim, on quasi no hi cabem de la gentada que hi ha.

Gaudim d'unes vistes excepcionals, arribem a distingir el Caro, el Puig Neulós i la badia de Roses, i tot el Pirineu fins al Turbón. Dinem, fem les fotos de rigor i baixem altre cop a l'Enforcadura on una colla s'ha muntat una "platja" amb tovalloles, parasols, radiocasset i equip de submarinisme inclòs!! Ens hi fem una foto. Realment crec que s'ha de regular l'accés, no pot ser aquesta invasió incontrolada, d'aquí ve el títol de la sortida.

L'embús de pujar i baixar al Pollegó superior. Foto: Jaume Garriga

Desfem el camí per la tartera de Gósol que per sort encara no està gaire escombrada, i en baixar pel bosc comprovem que realment la suada de la pujada estava justificada, el pendent és considerable, i com que fa temps que no plou i està tot sec, ni rastre de bolets malgrat la data, rellisca molt i qui més qui menys va de cul per terra.

Arribats a Gósol ens refresquem (i repetim) al bar dels "hippies". Hem passat un bon dia i sols resta tornar a casa a descansar.

Jaume Garriga Ubach

Tuc de Molières, 3013 m, Mulheres, Mulières, Mulleres...

He trobat pocs mots de muntanyes amb tanta diversitat en la composició del seu nom. Decidit a trobar una resposta, he buscat per la web i he trobat això:

La ruta pel vessant Est recorre la Vall de Molières i és característic el seu imponent aspecte alpi. Pendent molt dretes, amb boscos d'avets i faigs a la part baixa i quatre estanys, també d'origen glacial entre els 2.200 i els 2.400 metres, que donen origen a la Noguera Ribagorçana.

Malgrat el fàcil que pugui resultar caure en la temptació d'atribuir a aquest "Mulleres" una equivalència amb el plural de "dona" (del llatí *mulier*), tal com s'expressa en gallec, català, i altres llengües romàniques, aquesta interpretació resulta molt poc probable. Qui van ser aquestes misterioses dones que van donar nom a aquesta cresta? La primera pista per desxifrar l'endevinalla la trobem 1.300 metres més avall, a la Pleta de Mulleres, o d'Aiguamolls. Aquí trobem unes magnífiques torberes o *tremedales*, anomenades en català precisament així, aiguamolls. Aquestes torberes les trobem de nou a una alçada semblant, però aquesta vegada al vessant de Ponent, en les superbes valls d'Escaleta i Pla d'Aiguallut. Seran doncs aquestes característiques torberes les que van donar nom a aquesta muntanya? Mulleres... o Molières, com se la coneix també, i segons el que segueix, amb major propietat. Perquè estirant aquest fil, trobem que en llengua occitana, una "moles" és precisament un *tremedal*, pantà o torbera. I d'aquest "Molières" o "Molièras", prové el nostre Mulleres o Molières.

¿Pic o tuca? D'ambdues formes es diu, però fent un cop d'ull al diccionari de la Reial Acadèmia, trobem

que "tuca", 4ª accepció, és una "cosa sortint i dura".

I sembla que la descripció és perfecta per al nostre pic. No espereu trobar una piràmide majestuosa, ni remotament semblant al Mont Blanc o a l'Aneto, o al K2. És, senzillament, un escarpament granític de poc més de 3010 metres sobre el nivell del mar. Encara que des del seu cim, i sempre que "El Sud" amb la seva aigua, o "El Nord" amb les seves gèlides boires ens ho permetin, obtindrem alguna de les millors vistes que puguem trobar del massís de la Maladeta, al O, i la capçalera del Ribagorça, al S. Fins arribar-hi, travessarem bordes (*hivernals*), artigues (*brañas*) i pletes (*rediles*) d'indescriptible bellesa. (Amb l'assessorament de la web: aveev.org)

Henry Russell (1834-1909), va ser el primer en arribar al cim del Tuc del Molières un 5 d'agost de 1871.....140 anys, 2 mesos i 25 dies després ho hem fet nosaltres també: Núria Ll., Núria G., Olga, Raquel, Sandra, Fran, Joan, Krishna, Raul, Joan A., membres de l'Agrupació Excursionista de Granolers, secció de Muntanya. Comencem el relat:

El dia es presenta amb boirina durant el viatge en cotxe i molt tapat en arribar a l'aparcament a sobre de la boca sud del túnel de Viella. No fa gaire fred i cau un finíssim plugim que quasi no mulla, però ens equipem *porsi*. A la poca estona suem, no plou i la parada es obligada per destapar-nos.

Els núvols dibuixen una ratlla ben definida on acaben els avets i comencen les roques que donen començament als cims, el retard del fred aquest any fa que sigui tardor encara climatològicament parlant. Se sent la flaire del bosc i dels bolets amb aquella humitat característica. Tots els tons dels colors de la

tardor en la seva màxima expressió ens envolten i el sotabosc caducifoli cobert de fulles fa un ritme musical de fons que amenitza les converses en aquest primers passos.

Les aigües manses en el baix prat, Pleta de Molières, aviat donen pas a unes aigües braves que es despengen entre pedres formant sorolloses cascades. El pas d'un petit barranc amb una cadena de passamans ens endinsa en un primer replà superior seguit d'una enfilada a tocar d'un salt d'aigua, que quasi fa impossible la comunicació de veu si no és a crits. Un pas senzill però espectacular en què es pot tocar l'aigua estirant la mà: és la cascada de

Coll de Molières, a l'esquerra de l'Olga. Foto: Joan-Anton Viudez

A les 06,00 h toca el despertador, i una primera ullada al temps ens diu que avui farà un dia espectacular de sol. I tant que ho serà!!!! A les 07,30 h comencem a caminar. La cota de neu la tenim a ran de refugi, cosa que fa que ara ja trepitgem neu i ho fem obrint petjada. L'orientació no és gaire difícil ara, és seguir direcció Oest la vall principal deixant a la nostra esquerra una sèrie de quatre estanys, Estanyets de Molières, que juntament

En arribar a l'estany superior, hem de trencar al Nord-oest, ara pujant més fort per un vessant tapat de neu tova nova i plena de trampes on anem caient de tant en tant. Són les primeres neus de la temporada, caigudes uns dies abans sense temps d'haver fet "cos", i l'avançament es fa penós, tot enfonsant-nos mig metre en ocasions. Els relleus al capdavant són continus i hi ha una diferència enorme d'obrir petjada a seguir-la. A uns 2.700 m. d'alçada trobem una balisa d'uns quatre metres d'alçada, des de la qual es divisa la boca sud del túnel de Viella i

Tram des del coll al cim. Foto: Joan-Anton Viudez

Uns metres més amunt, fem una parada oficial per recuperar forces, amb la vista fixa en el coll de Molières, que és la immediata fita. Intentem endevinar el pas a seguir per superar-lo, però la neu tapa el terreny i només s'endevina el possible pas. La pujada està molt complicada per la neu molt tova a sobre de les pedres i que no deixa veure les preses i tapa els peus molt delicadament. Ens ha avançat un noi que sembla anar sol, en realitat és l'avançada d'un altre grup. Seguint la traça ens fiquem en una grimpada força complicada. Mentrestant altres companys volten una roca que no ens deixa veure un possible pas més enllà. Pugen amb dificultat i ens trobem de nou. Altres companys necessiten ajuda per superar el pas. Hem de muntar un dispositiu d'ajuda repartint-nos al llarg del pas i ajudant-nos els uns als altres. El tema és que els punts de pas són tapats d'una neu primavera pastosa que no té consistència i no podem trepitjar còmodament, i que tapa el llocs naturals on agafar-se amb les mans. Es fa necessari netejar les preses de mà i obrir el pas als peus.

Després de moments intensos de lluita contra “tots els elements”, conquerim (mai millor dit) el coll del Molières, 2.940m. Ara ja tenim el cim a l'abast en una fàcil pujada entre rocs i neu que es fa amb molta alegria després dels moments de patiment en la pujada del coll. Es desprenen moltes emocions en fer el cim d'una muntanya, aquesta no és menys: Molières, 3.013 m d'alçada. Aquest cim és el primer tres mil per a més d'un company. Enhorabona!

El cim s'estén fins a un segon cim secundari que fa l'efecte de ser més alt i l'anem a visitar també. Des d'aquí hauríem de veure mirant a l'Oest l'Aneto i les Maladetes, però hi ha el núvol de l'Indi just a sobre i no ens ho deixa veure. Sí que veiem part de la glacera de l'Aneto fins a sota del coll de Coronas. Tot i la neu caiguda, destacar la vista del retrocés claríssim de la glacera de l'Aneto. Només queden uns cúmuls de glaç en les proximitats del coll de Coronas, per on recordo que sobreixia la glacera cap al sud, i ara hi ha un salt d'uns 30 metres de roca pelada per sota del coll...!!! I no queden més de 100 m de gel línia avall de la glacera. En línia recta, estem més a la vora de l'Aneto que dels cotxes. La vista en totes les altres direccions és magnífica. M'ha agradat reconèixer el llac de coll de Toro, que és al cap de la vall de l'Artiga de Lin, que puja des de la Vall d'Aran. Temps enrere vaig fer una circular molt maca per aquella zona.

Fem les fotos de rigor al voltant de la *super-fita* de metre vuitanta d'alçada i de diàmetre considerable del cim del Molières. És curiós l'efecte que causa la muntanya en les persones, que fa que tots els qui som al cim aquest dia ens ajuntem en l'eufòria de la foto comú i ens passem correus per compartir les fotos. Ho he viscut en moltes ocasions, casi sempre, m'atreveixo a dir. Què tenen les muntanyes que ens fan girar la cara i mirar qui ens creuem i saludar i tractar com si fóssim coneguts de tota la vida... Què deuen tenir que ens fan trencar els escuts de gel que portem a la gran ciutat... Què tenen per extreure de les persones sentiments i forces impensables...Quin poder deu ser el que ens treu de dins aquest esperit de germanor i ens ajunta... no busco una resposta exacta, tots sabem la nostra resposta.

Passats aquest moments de fusió humana i fotogràfica, i amb el pensament posat en la baixada, enfilem cresta avall i organitzem el delicat descens del coll. De nou ens repartim les tasques i anem pas a pas desfent la pujada. Amb l'estómac fort i la ment posada a lloc, aquell a qui la pujada se li ha fet molt difícil, ara supera els obstacles amb més confiança. Si més no, amb menys dubtes, tot i ser més complicada la baixada en haver d'anar de cara a la paret.

Una vegada a baix, m'adono de la calor que fa. Una lluentor de la neu tremenda, i el sol desfent-la a tota velocitat. Les petjades de pujada estan desfetes en alguns racons i corren rius d'aigua entre granissats de neu desfent-se. Es fa molt penós el descens amb reliscades i ensorrades de pota en forats plens

d'aigua i trencament de les petjades de la pujada que s'han convertit en trampes.

En arribar al refugi, m'adono que he portat durant tot el dia una ampolla de cava que ens va regalar l'Anna G. amb l'encàrrec d'obrir-la al cim, uf!!! ...Bé, l'home-natge el fem al refugi de Molières, amb una dedicatòria a l'estimada companya que no ha pogut venir i la inauguració amb batejada inclosa de la placa del *refu*.

Després de recuperar forces i omplir les motxilles de nou, emprenem el recorregut pel sender de tornada, deixant enrere el record de un llarg dia intens i ple de conquestes físiques i morals.

Un apunt més, per destacar que a la arribada a la Pleta de Molières, que és el pla immediat a la arribada als cotxes, tenim la sublimació de l'espectacle de la tardor en el paisatge que ens envolta. A les encalmades aigües del riu es reflecteixen perfectes el paisatge i els colors, són veritables miralls en altra dimensió, als quals les llums de l'ocàs donen un aire paradisiac.

Ve molt al cas dels fets succeïts aquest dia, aquesta llegenda:

LA LLEGENDA DE MOSTRA'M LA TEVA MUNTANYA

Tots tenim a la vida una muntanya per vèncer, per això no vull sentir les teves misèries, ni vull sentir-te sospirar, ni escoltar els teus laments; tampoc desitjo veure't plorar.

Menys que em parlis de l'ahir que pertany al passat i no tornarà, i no em demanis que t'ofereixi la meva espatlla per recolzar el teu cap, perquè aquesta no és la forma d'ajudar-te, només et dic: “A la teva muntanya has de vèncer, a la teva muntanya t'ajudaré a arribar”.

Has d'aprendre a no doblegar-te, amb el temps, les tragèdies com les grans alegries han de ser el gresol on es fon l'enteresa; has de mirar “Sempre endavant”. I si encara continues desorientat, et torno a dir: “A la teva muntanya has de vèncer, a la teva muntanya t'ajudaré a arribar”.

Pren la meva mà, i aferma els teus peus sobre la terra, la vida és un llarg camí polsegós pel qual tots hem de transitar, i si encara et queda algun dubte, ho diré un cop més: “A la teva muntanya has de vèncer, a la teva muntanya t'ajudaré a arribar”.

Mostra la teva muntanya, enfronta't a la realitat i quan arribis al cim, hauràs trobat la “FELICITAT”...

Extret de “Mites i Llegendes”, sense autor.

Permeteu-me la dedicatòria de la conquesta d'aquest cim, a la memòria de la meva mare, Pietat, que ara és al cim més alt, el cel.

Joan A. Viudez

Sortida Hivernal a Sarradets, el Casco de Marboré i el Taillón

La idea era aprofitar el pont de la Constitució per fer quatre dies per les muntanyes d'Ordesa, atacant des de Sarradets, a la cara nord. Érem en Joan Anton, el Fran, el Mikel, la Núria (que al final no va poder venir perquè li va escometre un terrible mal de queixal), l'Ana i la Marta (s'ajuntarien a l'expedició el dissabte) i jo mateix. *Planing*: Dijous, viatge a Gavarnie i arribar al refugi lliure de Sarradets, per al divendres teníem com a objectius el Marboré, el Casco i la Torre, i al Taillón, hi pujàriem a l'hora que arribessin l'Ana i la Marta el dissabte. El diumenge, baixar al cotxe i tornar tranquil·lament a casa.

Després d'un viatge de més de 7 hores, amb esmorzar de pa amb tomàquet i *panceta* inclòs, arribàrem a l'estació d'esquí de Gavarnie, que estava nevada i glaçada. Això ens va obligar a posar les cadenes al cotxe per poder arribar fins al coll de Tentes, on ens vàrem calçar les raquetes a les 4 de la tarda (com deia un personatge de la pel·lícula "AIRBAG", *muyyy profesional*). El principi és una pista asfaltada, però no s'hi podia circular amb cotxes ja que estava bloquejada amb enormes pedres. La pista arriba fins al Puerto de Bujaruelo, on la direcció dels camins era difícil de definir per culpa de les senyals que estaven per terra. Sort que ja sabíem el camí! Després del port no és un camí difícil, però amb raquetes es fa molt incòmode a causa del fort pendent. Així anava fent, deixant-me els turmells a cada pas (les meves botes no són rígides) i, oh, sorpresa majúscula! a les 6 de la tarda ja teníem a tocar el refugi de Sarradets. I encara no s'havia fet fosc! Però què és això? S'ha d'entrar per una finestra? Es puja als llits per una escala metàl·lica, vertical i amb un pas estret? I on són l'arnés, les cintes i els mosquetons per assegurar-nos???

La nit del dijous al divendres hi havia força gent al refugi, unes vint persones, i es va crear un ambient acollidor entre vapors d'humanitat i boira de brou. El Mikel es trobava com a casa, amb les sabatilles del Athletic que s'havia pujat. Però al dormitori ja no s'estava tant calent, feia por treure el nas del sac!

L'hora autoimposada d'aixecar-se va ser les 6 del matí. Després d'un esmorzar energètic i un sac de sobres de te que ens va preparar el Joan Anton vàrem equipar-nos, ja estàvem preparats per a l'acció. Primer enfilàrem cap a la Brecha de Rolando amb els grampons calçats, molt entusiasme i encara més fred, que ja s'havia esvaït (el fred) en arribar a la Brecha. Després ens esperava el Paso de los Sarrios que, mig soterrat per la neu, estava força delicat. Així els que dúiem piolet vàrem confiar-hi fins arribar a l'inici de l'ascensió al Casco, que semblava el camí més assenyat, ja que cap al Marboré no hi havia traça. L'estat de la neu era molt variable: passava d'estar dura a pols, per després estar tova i més endavant un altre cop dura, per finalment acabar en gel, "ni no ni no ni no ni no". El dubte que ens va crear la neu tant canviant va provocar que pugéssim amb el *piole* a la motxilla, *craso error*!! El Joan Anton ja s'havia avan-

çat a nosaltres i veient que el tram final de l'ascensió era molt complicat va provar d'advertir-nos (pel *walkie*) que no avancéssim més, però no enteníem bé el que deia. De totes maneres en arribar a una roca glaçada vàrem girar cua, encara ens falta experiència per superar aquest tipus d'obstacles amb seguretat. L'únic que va fer cim va ser el Joan Anton, passant tot tipus de calamitats. El Mikel, esgotat per l'esforç físic i mental de l'intent d'ascensió al Casco (feia mesos que no practicava cap esport), va tornar al refugi a fer una migdiada i així recuperar forces. La resta continuàrem, cap on? Ja ho veuríem...

Un de nosaltres necessitava intimitat, i un petit refugi pel coll de los Sarrios li va semblar ideal, però, oh, sorpresa! per una obertura de poc més de mig metre d'alçada s'accedia a una cova ampla i alta, amb estalagmites i estalactites. El Joan Anton, emocionat, va proposar anar a veure la Gruta de Casteret, ens va semblar una bona idea. Així doncs, després d'un plàcid passeig, amb l'escalforeta d'un agraït Sol i entre boniques dunes de neu, arribàrem a la famosa cova, que estava totalment glaçada, plena d'estalactites, d'estalagmites i d'espectaculars cascades de gel. Ja estava fet el dia i tocava marxar cap al *refu* per tal que no ens enxampés la nit.

Un cop a Sarradets, ens van trucar l'Ana i la Marta dient-nos que després d'haver carregat tot l'equipatge al cotxe, aquest no volia arrencar. Per a elles ja s'havia acabat l'aventura. Ja de nit, entre tremolors (no quedava gaire gent al refugi), mentre desfèiem neu per al sopar, ens adonàrem que no teníem prou gas

El refugi de Serradets amb el Casco al darrera. Foto: Oscar Lorenzo

per a una altra nit més. Així prenguérem la decisió de fer el Taillón ben d'hora i tornar cap a casa dissabte mateix. Abans d'anar a dormir vaig sortir a fora un moment, amb compte de no trepitjar una de tantes mines disperses pel voltant del refugi (i això que hi havia un escrit on demanaven que ens allunyéssim una mica per plantar pins), per tal de fer algunes gestions, ehem, fer fotos, que m'agrada molt i em vaig trobar dos aventurers que van refusar la meua proposta d'entrar al refugi, perquè segons ells havien acampat al Puerto de Bujaruelo, i amb la que estava caient!

El dissabte ens vam aixecar d'hora, però no tant com el dia anterior, plens de motivació per encaminar-nos al Taillón. Pujàrem cap a la Brecha, igual que el dia anterior i en arribar-hi vàrem girar cap a la dreta. En passar pel Dedo va tocar sessió fotogràfica. Un altre dia esplèndid, amb un Sol radiant. Gràcies a una ascensió plàcida vam fer cim ben d'hora, i després d'una altra sessió fotogràfica (va haver-hi qui va fer més de 300 fotos) amb poses a la cornisa incloses, baixàrem cap al refugi per recollir la resta del material i així poder seguir fins arribar al cotxe. El viatge de tornada també va ser molt llarg, amb una aturada inclosa per sopar i veure la gran victòria del Barça al Bernabeu.

Podem treure diverses conclusions d'aquesta aventura, però jo em quedo amb les dues que per a mi són més importants. La primera: encara que facis plans s'ha d'estar preparat per fer canvis, ja que normalment sorgeixen contratemps. La segona és que, com tots sabem, a la muntanya les condicions climatològiques i ambientals poden ser molt canviants i s'ha d'estar alerta, el Casco del Marboré ens va donar una lliçó a tenir en compte.

Òscar Lorenzo

El Fran, el Joan-Anton i el Mikel a uns metres de coronar el Taillón. Foto: Oscar Lorenzo

Sortides programades de la secció de Muntanya de l'any 2011

01 / 25	febrer	11è Curs d'iniciació a la muntanya hivernal
01 / 25	febrer	7è Curs d'iniciació a l'esquí de muntanya
12 / 13	març	Aneto
27	març	Via Ferrada de Morera de Montsant
02 / 03	abril	Punta Alta
07 / 08	maig	Peguera o Monestero des de J. Ma. Blanc
22	maig	Coma de l'Orri - Balandrau
04 / 05	juny	Via Ferrada d'Erts Comapedrosa
23 / 26	juny	Taillón Marboré
30	juliol	Puigsacalm
13 / 15	agost	Mont Valier
10 / 11	setembre	Canigó
18	setembre	Camí de Ronda - Estartit
24 / 25	setembre	Gorgues de Carançà
08	octubre	Pedraforca
29 / 30	octubre	Tuc de Mulhères
12 / 13	novembre	Comapedrosa desde Baiau
03 / 04	desembre	Taillón

Valle del Jerte - Primavera de 2011

Un grup de jubilats i pre-jubilats hem decidit visitar el Valle del Jerte, coincidint més o menys amb l'època de floració dels cirerers.

El grup el formen: Antoni i Dolors, Francesca, Teresa, Josep i Rosa, Xavi i Ernesto. Decidim que serà la setmana del 16 al 23 de març i amb aquest fi hem llogat una furgoneta.

El dia assenyalat, a les set del matí iniciem la recollida dels viatgers i ens posem en marxa. La primera part del viatge serà fer 600 km per autopista i autovia fins passar Madrid, on ens desviem cap al Valle del Tiétar, amb destí San Esteban del Valle, que serà el nostre lloc de residència. La primera parada és a Los Toros de Guisando, que es troben al costat del Tiemblo, a la província d'Ávila. Es tracta d'unes escultures de l'època celtibera trobades a la falda del turó de Guisando, que foren recollides i col·locades en aquest lloc. Aquí Isabel la Católica es va fer nomenar hereva de la Corona de Castella. Continuem viatge i parem a la *quesería* de La Agradada per comprar el famós formatge de cabra "Monte Enebro". Una hora més tard arribem a San Esteban, ens instal·lem a la casa i anem a comprar queviures.

El disset, es dia de mercat. Visitem el poble, recollim el peix que havíem encarregat el dia abans al vespre, i el menú serà un arròs caldós. A la tarda, aprofitant el bon temps, farem una excursió en cotxe fins al Puerto de Pedro Bernardo i anirem a peu pel camí fins al Mirador de la Avanterera, amb vistes al riu i la vall del Tiétar. En tornar collim *tomillo Sansero*, que ens havia encarregat la Montse.

El dia divuit, sortim a primera hora tot parant a Arenas de San Pedro a esmorzar *chocolate con porras*, que les fan molt bones. Es tracta de la capital de la comarca del Valle del Tiétar. Després de visitar la ciutat i fer unes quantes fotos, continuem viatge. La propera parada serà al Castro Celta de El Raso.

Anem a les ruïnes del Castro de los Vettones (poble celtibèric del segle II abans de Crist), en el Raso, prop del poble de Candeleda. Fou un important poblat emmurallat, que ocupa una posició destacada sobre el congost del riu Alardos. Voltem pel tancat del poblat on destaquen dos habitatges reconstruïts. A la nostra esquena estem protegits per La Sierra de Gredos i al davant tenim El Pantà del "Rosarito". Entrem a Extremadura i visitem Villanueva de la Vera, on observem un vistós carrer de plantes verdes, rètols emmarcats en fusta i pintades queixant-se de la zona contaminada per ondes magnètiques. Visitem els patis i jardins del parador de Jarandilla de la Vera, que durant mesos va acollir en Carles V. Després anem al cementiri militar de Cuacos del Yuste, on hi ha enterrats soldats alemanys morts durant la 1a i la 2a guerra mundial. Passem de llarg pel davant del Monestir de Yuste. Parem al mirador de la Serrana de la Vera,

on hi ha una estàtua que recorda aquesta "devoradora d'homes". Anem a Plasència i fem un recorregut per la ciutat, tot visitant les dues catedrals, el parador ubicat al convent de Santo Domingo i el barri jueu.

Per al dia dinou, hem programat una excursió a peu per la Rubia. Aquesta ruta voreja la *sierra* per la cara sud, amb vistes al Barranco de las Cinco Villas, a la calçada romana, que el travessa, i a *los picos*: El Toro, Cabeza Aguda, Risco del Cuervo, Los Galayos i La Mira. Hem deixat la furgoneta en el Puerto del Pico. Malgrat ser una zona cremada per l'incendi de juliol de 2009, la ruta és preciosa i a cada moment travessem petits reguerols d'aigua del desgel de la serra, que té una bona capa de neu. En arribar a una zona relativament plana, trobem un gran ramat de cabres salvatges, que no s'espanten gaire de nosaltres. En aquest punt veiem un indicador que ens porta a Cuevas del Valle, el poble més proper, però que ens allunya d'on hi ha la furgoneta. Decidim prendre el camí que baixa. Quan arribem a la carretera, estem lluny del poble i del port, així que el xofer fa autoestop per arribar fins on és la furgoneta. Avui és Sant Josep, i ens espera un bon àpat, al final del qual en Josep Ramos ens convidarà a uns dolços que va comprar a Candeleda.

El dia vint, sortim amb les maletes per visitar els cirerers del Valle del Jerte i El Parque de Montfragüe. Anem pel Puerto del Pico. Passem per les *ventas* de San Miguel i Rasca. Trenquem per San Martín del Pimpollar cap a Barco de Ávila i seguim pel port de Tornavacas, per on entrem a la Vall del Jerte. Des del mirador observem decebut que els cirerers tot just comencen a florir. Després anem al Parc Nacional de Garganta de los Infiernos. Aparquem en el Centre d'Informació del parc i, a peu, anem pel sender a los Pilonos, que són unes pedres esculpides per l'erosió de l'aigua, que fa unes marmites on s'hi pot banyar a l'estiu.

Comprem melmelades a Cabezuela del Valle i després de dinar marxem cap a la vall d'Ambroz travessant pel port Honduras, per una carretera molt estre-

Cirerers en flor. Foto: Rosa Illa.

ta. Visitem Granadilla (Zarza de Granadilla) i pugem al castell. Visitem les restes d'aquest poble deshabitat a causa de l'embassament de Gabriel y Galán. Hi trobem molt jovent. Són alumnes d'institut que fan estades a l'escola-taller. Donem un tomb pels voltants del llac i algú es remulla els peus, anem a Ervás i busquem lloc per dormir. Triem l'hotel Sinagoga i després d'anar a les habitacions sortim a visitar el poble, amb el seu barri jueu. L'Antoni i la Dolors es queden a l'hotel i la resta sopem en un bar el que trobem.

El dilluns, 21, després d'esmorzar a l'hotel, sortim cap al parc de Montfragüe. A San Carlos, visitem el Centre d'Interpretació del parc i fem un recorregut pel Salto del Gitano, i més tard pugem a les ruïnes del castell i del monestir, que estan a la part més alta del parc.

Ruta a la garganta de los Infernos. Foto: Xavier Moya.

Des d'allà podem veure els embassaments que es formen quan el riu Tiétar desemboca en el Tajo. Després d'un passeig per les *alamedas* (alberedes) prop del riu, passant per grans deveses d'alzines i prats, tornem al Valle del Jerte, on trobem, ara si, una munió de camps de cirerers florits, al costat de la carretera, que ens mostra com seria la vall si ja haguessin florit tots els cirerers. Continuem la ruta i en arribar a Barco de Ávila ens sorprèn trobar-hi un restaurant de luxe, amb un menú excel·lent i a molt bon preu. Quan en sortim, mentre alguns fan la becaïna, ens dirigim amb la furgoneta cap a la ciutat d'Ávila, ja que alguns no la coneixen i val la pena visitar-la.

El dimarts, 22, el dediquem a recórrer els voltants de San Esteban, comprar oli a la cooperativa i preparar un cabrit que havíem encarregat al carnisser, per fer-lo a la *caldereta*, que és el plat especial d'aquesta zona.

El dimecres, 23, sortim d'hora, i quan encara no hem fet deu quilòmetres, ens trobem que neva. Passem el Puerto del Pico amb precaució i després el de Menga, amb segona perquè no portem cadenes. Pensem que a mesura que baixem parirà de nevar però és al contrari, encara neva més entre Ávila i Segovia, on trobem màquines llevaneu que ens faciliten el camí. Arribem a Segovia amb fred. Ha parat de nevar, esmorzem i a continuació donem un volt per la ciutat. Seguim viatge cap a Soria, parem a dinar a Borja i sense més problemes amb la climatologia arribem a casa.

Ernesto González

Setmana Santa a La Camarga

Vuit components del Grup de Matinals, vam decidir anar entre els dies 16 i 23 d'Abril a la Provença Francesa, en concret volíem visitar la zona d'influència del **Parc Natural de La Camarga** i també conèixer el que es considera com a "**La Provença romana**". Tots junts en una furgoneta, començarem el viatge.

Es va trobar una casa de pur estil provençal, molt a prop d'**Arles**. L'entorn era bucòlic: rodejada de camps d'herba, arbres i un jardí, que tot i donant l'aparença de salvatge, estava ordenat en grups de plantes i flors de diferents colors i espècies. Una casa que ens permetia, en tornar de les visites, repòs i tranquil·litat. Disposava d'una sala per als lectors, una estança per als que volien conversa i, els que van escollir jugar a "Scrabble" també van tenir el seu lloc. El marc ideal per a passar una bona setmana.

El bon temps ens va acompanyar tots els dies. Vam poder gaudir de totes les rutes que en les reunions prèvies havíem acordat visitar.

La primera jornada es va dedicar a la ciutat d'**Arles**. Tota ella, un tresor que van deixar els romans: **Les Arènes**, el coliseu on lluitaven els gladiadors i on va ser fàcil imaginar com gaudien els vint-mil romans que podien assistir-hi. Actualment, està preparat per a les "corridas" de toros. Tots pensàvem que als provençals els agradaven més les "corridas Camargueses", que són menys sagnants, però en realitat, són veritablement aficionats al tipus espanyol; amb tota la sang i mort de l'animal. Tot el vocabulari taurí en cartells i mitjans de comunicació és tal i com podríem veure, per exemple, a Sevilla.

Continuem per llocs més relaxats: **Les Thermes de Constantin, el Théâtre Antique, La Place du Forum** on vam dinar contemplant les restes d'un temple. Sota aquesta plaça hi havia els **Criptòptics**, que eren uns grans magatzems excavats pels romans, de 89 m. de llarg i 59 m. d'ample, la construcció dels quals ens va impressionar. També vam passejar per **Les Alyscamps**, que

era una necròpolis fundada pels romans i posteriorment utilitzada pels cristians. Diversos racons d'aquest passeig han estat immortalitzats per Van Gogh i Gauguin.

No podem deixar de mencionar la visita a l'església de **SAINT TROPHIME**. Ha estat important en la història d'Arles. La traducció al castellà del nom d'aquest sant és San Trófito. Nosaltres, vam considerar que després de recórrer tot Arles, ja ens mereixíem tractar aquesta icona de la ciutat com a amic i a partir de llavors, entre nosaltres, es va dir **SANT TROMPIN**. Plens d'història tornem cap a la nostra casa provençal.

Les dues següents jornades les vam dedicar al **PARC NATUREL RÉGIONAL DE CAMARGUE**. Un delta de 863 Km² encaixat per la desembocadura del Petit Roine i Gran Roine. Un lloc d'aiguamolls ple de flamencs i molts altres tipus d'aus. Pels camins molt ben marcats i cuidats vam poder escoltar gran varietat d'ocells, entrar als observatoris dels llacs, veure algunes granotes arborícoles, contemplar la gran quantitat de plantes i arbres específics d'aquests tipus de terreny. A les guies i per internet es troba descripcions que prou ens van agradar, però el sentiment de estar veient aquells flamencs i les altres aus en llibertat i rodejats de tanta natura, es fa difícil d'explicar. Per tant, des d'aquí, us animem a visitar aquests indrets. Són rutes de 8 a 13 Km. molt ben condicionades per a gaudir-les. Això sí, plenes de mosquits insensibles a qualsevol repel·lent.

Un dia es va dedicar a la part Est del parc: **La Capélière, Estany de Vaccarès, Les salines de Badon i Giraud**, amb el seu color rosat-vermell. Després de dinar en un lloc típic i amb productes de la zona, vam agafar un vaixell transbordador i ens va dur prop de la desembocadura del Roine. Caminant un bon tros per la sorra, vam arribar al punt exacte on s'ajunta el riu més llarg de França amb el mar. Amb tot, ja enfosquia i fins demà.

En la part Oest del Parc, també va ser extraordinari el recorregut d'uns 8 Km. pel **Parc Ornithologique de Pont du Gard**. Al sortir d'aquest parc ja era l'hora de dinar (horari francès) i ens dirigírem al poble de **Stes. Maries de la Mer**.

Allà, havent dinat, la passejada ens va dur pels carrers del poble fins a l'església de les tres santes, que efectivament, eren tres i estaven molt ben vestides i guarnides. Una d'elles, Santa Sara, és la patrona dels gitanos. Vam pujar a la terrassa-teulat inclinat, per a contemplar les vistes de tot el poble. Després, vam caminar pel **Digue a la Mer**, que és un

dic que van construir el segle XIX per tal de protegir el delta del Roine del mar.

Per acabar, ens vam dirigir a **Aigües Mortes**, poble medieval que conserva les seves muralles. Mirant aquestes antigues pedres, el capvespre ens va agafar i retornarem a casa.

En les sortides següents ja ens vam allunyar una mica de la zona del Parc Natural.

Aquest nou dia ens va portar a **Les Alpilles**, una zona muntanyosa, molt rica en història, cultura i paisatge provençal.

El nostre primer destí va ser el poble de **Saint Rémy de Provence**. Només arribar ens vam dirigir a la ciutat sagrada de **Glanumm**, que és un dels jaciments romans més imponents de França. Es troba a les afores de la ciutat, al costat del psiquiàtric on Van Gogh va pintar algun dels seus quadres més famosos. Pel camí, anàvem trobant reproduccions de quadres en el mateix espai on van ser pintats.

Ja a l'entrada de **Glanumm** ens vam topar amb un espectacular Arc de Triomf i un Mausoleu. Un cop a dins, vam passejar per les runes molt ben conservades del que fora una pròspera ciutat romana, amb banys, fòrum, mercat, temple i cases, per arribar al final al que va ser la font sagrada i a l'entorn de la qual va créixer aquesta ciutat.

Ben dinats i havent fet una volta també pels carrers de **Saint Rémy**, ens vam desplaçar a **Les Baux de Provence**. És un poble situat en un turó, amb cases molt antigues i els petits carrers sense cotxes et van portar al seu extraordinari **Castell**. La major part d'aquest són runes molt ben cuidades, ordenades i amb cartells explicatius amb dibuixos molt didàctics que et fan adonar de la seva grandiositat i importància. Hi tenien també, reproduccions de diverses màquines de guerra. Amb l'audioguia vam resseguir les estances, les masmorres, vam pujar a les torres i

El grup al Pont du Gard. Foto: Xavier Moya.

gaudirem d'unes esplèndides vistes d'aquella part de la Provença.

Amb la llum de l'hora baixa sobre aquells paratges, ens acomiadarem de **Les Alpilles**.

L'última ruta, es va dedicar a **Remoulins Pont du Gard -Avignon**.

En el poble de **Remoulins**, està situat el **Pont du Gard**, que és l'aqüeducte romà més alt que es conserva. Té tres pisos d'alçada. És Patrimoni Mundial de la UNESCO. Formava part d'un sistema de canals de 50Km de llarg per a proveir d'aigua a Nimes. Es va construir amb grans blocs de pedra sense argamassa. Vam fer un tranquil i relaxat passeig per sobre de l'aqüeducte i el seu entorn. Tot l'espai estava molt ben condicionat per al plaer dels turistes i sobretot, per a l'esbarjo dels habitants de la zona.

Després vam anar a fer un àpat a **AVINYÓ**. Havent dinat, vam visitar els llocs que ja teníem pensats i alhora, també, els més freqüentats pels turistes: el **Palau dels Papes**, **La Plaça del Palau** amb la catedral romànica de **Notre-Dame des Doms**, **l'Hôtel des Monnaies** on es podia veure grans talles de fusta representant fruita i feres, el **Pont de St. Bénézet**, més conegut com **Le Pont D'Avignon** per la cançó popular francesa. Cansats ja, però encara amb força, vam pujar a les torres de la part emmurallada. Més tard, ens vam endinsar en la ciutat, tot seguint unes rutes recomanades per la informació de Turisme d'Avinyó. Aquí, ja no hi havia tanta gent, va ser agradable descobrir els carrers antics de la població, diversos palaus i edificis emblemàtics, tallers d'artistes, en fi, es pot comprovar que és una ciutat acollidora i cultural, però també, desgraciadament, es va notar la petjada de la crisi. Vam

trobar certa deixadesa en la conservació d'alguns edificis i molts locals comercials abandonats.

Estàvem veritablement cansats, però va ser gratificant la llarga caminada per tal de no deixar cap de les rutes recomanades sense trepitjar. A més, l'endemà no havíem de matinar

En la nostra planificació vam deixar una jornada per si plovia i poder fer, llavors, una activitat d'interior. No va ploure cap dia, per tant la darrera visita la dedicàrem al **Museu Departamental de l'Arles Antic**. Va ser un complement molt valuós per entendre millor els vestigis romans de la ciutat. Hi havien les maquetes dels monuments, objectes, mosaics, etc.. Fora de l'edifici, hi havia una part reconstruïda de l'antic estadi de carreres de quadrigues, ara convertit en un jardí.

I com que era ja el darrer dia, per dinar, vam fer al jardí de la casa un àpat d'acomiadament. Durant la nostra estada vam anar menjant plats típics de la zona: carn de toro, amanides provençals i altres amb productes d'aquelles platges: peix, sípies, calamars, etc. Per això, aquest dia vam escollir un plat ben internacional: barbacoa.

Les petites vacances s'acabaven. Netejar la casa, dormir i al dia següent, carregar la furgoneta i cap a Granollers, que calia arribar d'hora per a celebrar la diada de Sant Jordi.

En el just moment que les rodes de la furgoneta començaven a rodar per portar-nos a casa, la **Provença Francesa** va veure l'inici d'una forta pluja.

Mª Dolors Garcia

Excursió al Pic de les Formigues - Sant Miquel Solterra (La Selva)

El Pic de les Formigues. Foto: J.M.Melero

El grup de matinals de l'Agrupació excursionista es va proposar pujar al Pic de les Formigues - Sant Miquel Solterra, des del poble d'Osor.

La sortida estava pensada per a tot el dia, ja que anar fins a Osor, pujar al cim (desnivell de 870 metres) i baixar per tornar a Granollers era suficientment llarg.

El grup va ser de 14 excursionistes.

El camí va començar a la sortida d'Osor, aproximadament a 200 metres de la carretera, en direcció Anglès. Allà vam enfil·lar el GR 178 (Sender de Serallonga) que amb una forta

pujada ens va portar fins al Baier (casa abandonada). El camí continuava pujant fins a una casa anomenada Els Gelets, que tenia un penell molt curiós. Vam continuar pujant. El camí marxava a l'esquerra, tot i que vèiem el pic molt a la dreta, però era només per enllaçar amb el camí que venia de Sant Hilari Sacalm. A partir d'aquest punt la informació era constant i detallada, ens indicava la distància que faltava per arribar al pic. Vam arribar a la font Sa Guarda, la pista es convertia en un corriol que pujava fins al cim del Puig de les Formigues.

Es diu que quan acaba l'estiu les formigues voladores omplen el cim. Nosaltres en vam trobar tres al peu de la creu del cim. Són metàl·liques i estan pintades de color.

La panoràmica era extraordinària per la seva situació. Vam iniciar el descens pel mateix camí, però en el punt que indicava que estàvem a 2.270 metres del pic, vam tombar a l'esquerra per seguir el GR-83 que ens va portar a Osor.

Semblava un camí fàcil ja que tot es baixada i la pista no té complicacions, però el dia anterior les pluges havien estat considerables i uns petits rierols anaven creuant la pista de baixada, i alguns dels components del grup es descalçaven per creuar-los.

Sense més incidents vam arribar al poble d'Osor. Distància total recorreguda: 24 Km.

Josep Burballa

Tavèrnoles - St. Pere de Casserres - 23 d'octubre

Sortim de Granollers en direcció a Vic per la C-17, i per l'eix transversal ens dirigim a Tavèrnoles. Passat el poble, deixem la gent al Pla de Savassona, a peu de carretera, i els conductors dels tres cotxes anem a deixar-ne dos a l'aparcament del Parador de Sau, a uns 10 minuts, que és on acabarem l'excursió. Després ens reunim amb els companys que ens esperen a l'esplanada de grans blocs de pedra despresos del cingle, sota de l'ermita de St. Feliu de Savassona.

Ens endinsem al bosc i a mà esquerra trobem les marques del PR C-40, les quals seguirem fins al collet de Passarella. Hi esmorzem i agafem el camí de la dreta, des d'on veuríem els meandres del Ter si no fos per l'espessa boira que avui ens tapa tota la vista.

Anem seguint el camí, molt ben marcat amb senyals blanques i grogues, travessem la Urbanització Fussimanya i passem per sota del famós restaurant. Després agafem un caminet que baixa en direcció al Torrent de l'Infern, el travessem i en acabar la pujada trobem una pista ampla que, cap a l'esquerra ens durà fins a un caminó que s'enfila pel bosc fins al lloc de Casserres i enllaça amb el camí de St. Pere. Val a dir que la boira ja ha marxat i pel camí podem observar una panoràmica del monestir.

Portem dues hores i mitja caminant des que hem sortit. Arribem al restaurant que sorprenentment tanca l'accés al monestir, el travessem i fem l'últim tram per

El Pantà de Sau des del parador de turisme. Foto: Llorenç Almendro.

un sinuós camí que ens acostarà a l'entrada, on paguem el tiquet i ens reunim amb el guia que havíem contractat per fer-ne la visita, molt recomanable, atès que és un dels monuments més importants de l'arquitectura romànica catalana.

Després de la visita, que dura una hora i quart aproximadament, dinem un cop passat el restaurant i com que sembla que el temps s'espatlla, marxem sense fer sobretaula pel mateix lloc per on hem vingut, però abans d'agafar el caminó de baixada, trobarem l'indicador del camí del Parador de Sau. És un corriol molt bonic, que passa sempre pel mig del bosc i que en una hora ens farà sortir darrere del parador, on rematarem l'excursió, tot gaudint de la vista del pantà de Sau, amb un trosset de campanar de l'església de St. Romà.

Teresa Madrid

Sortides realitzades pel grup de Matinals durant l'any 2011

09 de gener	Itinerari Circular per Gallecs. Vocal: Mercè Junqueras
16 de gener	Argentona: Torrent de l'Espinàs – Via Romana. Vocal: Pepa Sans
23 de gener	Itinerari Circular GR-3 i PR: Sant Bartomeu del Grau – Santa Perpètua - Balcó del Sorreig i la Tuta (Espai d'Interès Natural). Vocal: Alfons Garcia
30 de gener	Itinerari Circular PR C-33 Figaró – Vallcàrquera – Sant Cristòfol de Monteugues. Vocal: Montserrat Boter
06 de febrer	Itinerari Circular per la Serra de Corró. Vocal: Marisol Bolsa
13 de febrer	Serra de Collserola – Sant Cugat del Vallès. Vocals: Simó Riaguas i Carme Sanchez
20 de febrer	Itinerari Circular Castell de Montbui des de Bigues. Vocal: Josep Camp i Lurdes Montero
27 de febrer	Itinerari Circular Collbató – Montserrat. Vocal: Josep Miquel Melero i Manoli Ruiz
06 de març	Diada de Germanor del Grup de Matinals a Vilopriu
13 de març	Itinerari Circular Sant Feliu de Guíxols – Puig Gros. Vocal: Pepa Sans
20 de març	Itinerari Circular Roc Fiter (Cànoves) - el Sui - Sant Salvador de Terrades. Vocals: Josep Miquel Melero i Manoli Ruiz
03 d'abril	Itinerari Circular Calldetenes – Saladeures – Vilalleons - GR-2 - Sant Julià de Vilatorrada - Torrent de Riudeperes - Ruta dels Molins. Vocal: Alfons Garcia
10 d'abril	Excursió Popular AEG Granollers - Lliçà d'Amunt – Canovelles - Granollers
01 de maig	Itinerari Circular les Fonts del Matagalls des del Coll de Bordoriol. Vocal: Marisol Bolsa
08 de maig	Seguiment GR-92 Lloret de Mar - Tordera. Vocals: Josep Camps i Lurdes Montero
15 de maig	Itinerari Circular Osor - Sant Miquel de les Formigues. Vocals: Josep Burballa i Meri Rived
22 de maig	Itinerari Circular pel Collsacabra: Cantonigròs – la Serra - el Crous - Cingles de la Corbera - Castell de la Fossa - Cantonigròs. Vocals: C. Sanchez i S. Riaguas
29 de maig	Itinerari Circular Santa Fe - Turó de l'Home - les Agudes. Vocal: Montse Boter
10 de juny	Excursió nocturna solidària MANS UNIDES (voltants de Granollers)
11-13 de juny	Pirineu Aragonès: Somport - Ibon d'Estanes, Selva de Oza – Aguas Tuertas. Vocal: Antonio Catarcha
19 de juny	Itinerari circular Cantonigròs - Puig de les Baumes – la Serra. Vocal: Alfons Garcia
2-3 de juliol	Estany de la Pera - Tossal de Bovinar. Vocals: Xavier Bertran i Isabel Recasens
10 de juliol	Coll de Pal – Tossa d'Alp. Vocals: Antoni Remolins i Dolors Garcia
16 de juliol	Excursió nocturna a la Mola (Sant Llorenç del Munt). Vocal: Teresa Madrid
18 de setembre	Itinerari Circular Queralbs – Núria. Vocals: Manoli Ruiz i Josep Miquel Melero
25 de setembre	Itinerari Circular pel Montseny: la Vall de la Castanya. Vocal: Pepa Sans
2 d'octubre	Coll d'Estenalles – Montcau - la Mola – Matadepera. Vocals: Antoni Remolins i Dolors Garcia
9 d'octubre	Itinerari Circular Canyamars - Serra del Corredor – Canyamars. Vocals: Francesca Farrés i Joana Molins
16 d'octubre	Itinerari Circular Breda – Castell de Montsoriu. Vocals: L. Montero i J. Camp
23 d'octubre	Seguiment PR C-40 Tavèrnoles - Sant Pere de Casserres. Vocal: Teresa Madrid
13 de novembre	Santa Coloma de Farners: Ruta de les Ermites. Vocals: Josep Burballa i Meri Rived
27 de novembre	Participació a la 22a. marxa Matagalls-Granollers
18 de desembre	Itinerari circular Cingles del Bertí: Puiggraciós - Puig Ciró - Sant Pere del Bertí - El Clascà - Sant Pau de Montmany - Sots Feréstecs. Vocals: Teresa Jofre i Francesca Farrés.

Una experiència excursionista per a gent gran

Fou a finals del 2003 quan es gestà la proposta d'un excursionisme per a gent gran i a primers del 2004 quan es posà en moviment. Per a tots nosaltres una altra muntanya s'obria als nostres anhels i desitjos. Els cims seguien essent el centre de la nostra atenció, però com a jubilats, com a gent gran, la magnitud dels cims i el ritme d'excursió havia d'estar en consonància amb les nostres possibilitats. Arribats a la jubilació, la muntanya entre setmana s'obria al nostre abast, una temptació molt gran.

Varem començar amb voluntat de grup i així hem continuat fins el present. Cada setmana, els dimecres, ens llevem d'hora amb ganes de passar un bon dia. Una setmana abans hem fet les propostes i triat la propera sortida, que entre setmana podem planificar. Enfilem la carretera en direcció al nostre objectiu. Aparquem i comencem a caminar, ara xerrant, ara en silenci. De tant en tant ens agrupem, cosa que permet avançar a diferents ritmes. Fem el cim i el món s'obre als nostres peus. En dies clars, el cel és més blau que mai. Ens satisfà reconèixer les muntanyes i els seus singulars cims. Els reconeixem i els anomenem amb el plaer que molts els hem trepitjats. Observem diverses rutes d'accés i les comentem. Esmorzem i iniciem el descens amb la satisfacció d'haver aconseguit el nostre objectiu. Després junts compartim taula i és un bon moment per fer una tertúlia entre tota la colla. A la sobretaula sorgeixen les propostes, informacions i notícies pròpies d'una singular colla d'amics que ens uneix la muntanya. Forts vincles d'amistat s'han establert entre tots nosaltres, tant entre els qui resten des del principi com entre els qui s'hi han anat incorporant, tots som u i d'aquesta manera anem fent camí.

L'any 2009, ens varem incorporar a les noves tecnologies i començarem a editar una petita crònica

Cim del Canigó. Foto: Joan Corbera

Els Rasos d'Ensià. Foto: Joan Corbera

on, en clau interna, detallem la ruta i ho acompanyem amb fotos il·lustratives de les sortides. Com que som i volem ser Agrupació Excursionista de Granollers i aquesta ens brindà l'oportunitat de publicar-les, ens trobareu a la seva pàgina web en l'apartat dels Ginesters, per tal de compartir les nostres activitats i també com a informació per a tots aquells interessats en el nostre projecte i les nostres excursions.

La colla de Els Ginesters.

Els Ginesters 2011

Gener	12	<i>Cap de Begur</i>
	19	<i>Montserrat</i>
	26	<i>Puigsacalm-Puig dels Llops-St. Bertomeu de Covildases</i>
Febrer	2	<i>Sant Aniol d'Aguja-Talaixà</i>
	9	<i>Gorges d'Estiula</i>
	16	<i>Sant Sadurní de Gallifa</i>
	23	<i>Cap Norfeu</i>
Març	2	<i>Sot de les Cordes-Matagalls-Rocs cremats</i>
	9	<i>Ruta de les ermites-Mataró</i>
	16	<i>Sant Pere de Casserres-Savassona</i>
	23	<i>Puig Cornador</i>
	30	<i>Puig del Far</i>
Abril	6	<i>Puig Estela</i>
	13	<i>Costabona</i>
	20	<i>La Serra de Busa</i>
	27	<i>Pedró de Tubau</i>
Maig	5	<i>Tossa d'Alp</i>
	11	<i>Bassegoda</i>
	18	<i>Roc Colom</i>
	25	<i>Puig de l'Ortigà-Puigmal</i>
Juny	1	<i>El Suí</i>
	8	<i>Costa Pubilla</i>
	15	<i>Fontalba-Puig de l'Àliga</i>
	22	<i>Vall de Boí, estanys Negre i Travessani</i>
	29	<i>Bastiments-Prat de Bacivers</i>
Juliol	6	<i>Vall d'Incles-Juclar</i>
	13	<i>Cingles del Bertí</i>
	20	<i>Noufonts-Eina</i>
	27	<i>Puigllançada</i>
Agost	3	<i>Puigmal-Petit del Segre-Puigmal de Llo</i>
	10	<i>Puig Cerveris-Balandrau</i>
	17	<i>Noucreus-Puig de Fontnegra</i>
	24	<i>Comabona</i>
	31	<i>Coma d'Or</i>
Setembre	7	<i>Montmalús-Circ de Colells</i>
	14	<i>Gra de Fajol</i>
	21	<i>Puigmal-Pic del Segre-Coll de Finestrelles</i>
	28	<i>Tossal Bovinar</i>
Octubre	5	<i>Ensagents</i>
	19	<i>Riera de Gualba</i>
	26	<i>Osor-Sant Miquel de Solterra</i>
Novembre	9	<i>Turó de l'Home-Les Agudes</i>
	23	<i>Els Graus del Far</i>
	30	<i>El Salt de la Minyona</i>
Desembre	7	<i>Puigsacalm-Puig dels Llops</i>
	14	<i>Matagalls</i>
	21	<i>Tagamanent</i>
	28	<i>La Mola</i>

Participants:

Josep Carbonell, Vicens Catafal, Ricard Causa, Pep Comas, Joan Corbera, Josep M. Farnés, Carme Guri, Jaume Muntan, Josep Oranias, Ismael Porcar, Julià Pratginestós, Josep Roca, Modest Soto, Jaume Ventura i Salvador Vilà.

Adquisicions de la Biblioteca durant l'any 2011

A peu per camins càtars al Pirineu català. 14 passejades i excursions.
Albera. Mapa topogràfic de Catalunya 1: 25.000
Alpes para todos II. Tirol, Baviera, Ampezzo y Eslovenia.
Guía de escaladas en Rodellar.
Mapa del Parc Nacional d'Aigües Tortes i Sant Maurici.
Pica d'Estats, Vall de Cardó, Vall Ferrera (Parc Natural de l'Alt Pirineu NE).
Vall d'Àneu, Mont-Roig (Parc Natural de l'Alt Pirineu NW).
Vies ferrades. Recorreguts i passos equipats: Catalunya 1
Volta al Canigó en BTT. Mapa 1: 40.000
Bajo los cielos de Asia.
Corredores del Pirineo: Pedraforca, Cadí, Cerdanya.
Manual completo de nudos. 108 nudos paso a paso para todas las ocasiones.
Monte Perdido. 5 vías a la cumbre.
Ordesa y Monte Perdido: Parque nacional. Guía.
Las 100 cumbres mas prominentes de la Península Ibérica.
50 matinals per Sant Llorenç del Munt i l'Obac.
Andara 1. Mapas cantábricos.
Aristas y crestas de Euskal Herria.
El arte de sobrevivir.
Balaitous. Mapas pirenaicos 3.
Camino de Santiago. El camino francés.
Los catorce de Iñaki.
Cumbre! Los catorce ochomiles de Eurne Pasabán.
La gran travesía de los Pirineos en bici.
Ordesa, Gavarnie, Monte Perdido. Cuadernos Pirenaicos.
Portals. La volta a Montserrat en BTT.
Senderos de Euskal Herria.
Trail Running Barcelona. 18 itinerarios para correr por Collserola.
Urrieles, Mapas cantábricos 2.
La cumbre infinita.
Estrellas en el Annapurna.
Pirineos. 50 excursiones a los lagos más bellos.
Rutes senderistes (Alpina digital).
Carlit, Bollosa, Alta Cerdanya. Guia Alpina.
Los grandes balcones de Chamonix-Mont Blanc.
Muntanyes de la Costa Daurada i de les Terres de l'Ebre (Azimu 121).
Refugios del Pirineo. Travesias circulares.
El tour de los grandes circos del Pirineo.
La Vallee d'Ossau.
60 excursiones por la Zona Centro.
Camí de l'Ossa. 8 rutes per Encamp (mapa Piolet).
Escalada en las Torcas de Chodes.
Excursiones con niños por el Pirineo catalán.
Free Solo. Escalar sin seguros y sin límites.
Montañas de una vida.
Montserrat Rock Climbs. Vessant sud (meitat est).
On Top. Mujeres en la cima.
Pedals d'en Serrallonga. Mapa Alpina 1: 40.000
Setau Sagèth. Val d'Aran. Mapa 1: 30.000
La Vall de la Vansa
Valle de Benasque. Guía Alpina.
Vías ferratas. Las 50 mejores de España.
20 excursions de bellesa singular (Arxiu Bibliogràfic excursionista, 41)
Fisioterapia en deportes de montaña y escalada.
Huida al Tibet.
Menorca. Camí de cavalls GR-223. Mapa 1:50.000
Raquetas de nieve. Manual práctico.
Sierra i cañones de Guara. Mapa Alpina.

Guia d'escalada COLLEGATS

Baix Pallars/Conca de Dalt

Autor: *Marc Ollé, Mariona Orfila i Armand Ballart.*

Editorial: *Associació Cultural d'Escaladors i alpinistes del Pirineu (ACEAP).*

Ja a l'any 1987 surt a la llum una primera recopilació d'escalades del congost de Collegats, publicada i editada per Cèsar P. Hurtado, Fabián Margenats i Josep Maria Túnica. L'any 1991 el mateix Cèsar, amb l'Armand Ballart, editen una segona guia, *Roca y Agua*, amb força més informació que la primera i així és com arriba ara la tercera ampliant i actualitzant les anteriors i que pretén ser un recull exhaustiu de tots els itineraris existents a la zona de Collegats principalment l'espai que engloba la Reserva Natural Parcial de la Noguera Pallaresa-Collegats. A més, la guia, inclou petites zones d'escalada esportiva situades mes al nord, entre la vall d'Ancs (Gerri de la Sal) i el barranc de Costoia, limitant al sud amb la serra de Personada i a l'oest amb la vall de Serradell i Senterada. Un total d'unes 700 vies mostren aquest petit paradís de roca, un rebost per a totes les tendències i estela del Montsec en quant a noves realitzacions. Hi ha també una acurada informació sobre la història, la fauna i la flora.

LAS 100 CUMBRES MÁS PROMINENTES DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

Autor: *José Martínez Hernández*

Editorial: *Desnivel*

En aquesta guia trobarem informació detallada per pujar a cada un dels 100 cims més prominents de la Península i a més hi trobarem adreces d'internet on hi apareixen llistats similars d'altres zones de la terra. Veureu que els cims descrits són els més significatius de cada serralada, estan ben situats i són magnífiques talaies i miradors de primera.

ARISTAS Y CRESTAS DE EUSKAL HERRIA.

Autor: *Javier Iturriza*

Editorial: *Sua*

Aquest llibre és una invitació a conèixer els indrets més agrestes d'Euskal Herria, les seves crestes més inexpugnables, les seves arestes més verticals. Ho fa, a més, amb la peculiaritat de combinar en cada sortida escalada i muntanyisme, les dues cares d'una mateixa passió. Al llibre hi trobarem 42 propostes per pujar escalant i baixar caminant alguns dels cims més emblemàtics del país. Cada sortida inclou una descripció detallada, fotografies i gràfiques. Val la pena!

50 MATINALS PER SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC

Autor: *Josep Maria Trullàs i Boada*

Editorial: *Fundació Torre de la Pau.*

Aquestes matinals us permetran descobrir els indrets més bells i ocults del Parc Natural de Sant Llorenç i l'Obac. Una joia de la natura que tenim molt a l'abast i que no sempre valorem amb la seva justa mesura. Els itineraris s'inicien des de tots els redossos del parc. Els temps, com ens indica l'autor, són folgats, i això, juntament amb les indicacions que ens dona, ens permet caminar els itineraris sense conèixer-los prèviament.

ESTRELLAS EN EL ANNAPURNA

Autor: *Simone Moro*

Editorial: *Desnivel*

Simone Moro ha realitzat més de quaranta expedicions a les muntanyes més altes de la terra. Ha pujat al Shisha Pagma, al Makalu, l'Anapurna i el Gasherbrum-II a l'hivern. En aquesta ascensió a l'Annapurna a l'hivern, Simone viurà un dels episodis més tràgics i tristos de la seva vida. Després de ser arrossegat més de 800 metres per una allau, aconsegueix sobreviure però el seu company, el gran alpinista del Kakginistan, Anatoli Bukreev desapareix. Un relat íntim i directe que ens farà sentir el fred, el cansament, la soledat i la desesperació, la por a la mort i l'alegria de sentir-se viu... un homenatge

al seu amor per la muntanya i el record inesborrable d'un amic que restarà sempre viu en el seu cor.

SANTUARI DEL CORREDOR De la Mare de Déu dels Socors

Autor: *Mn. Jaume Abril i Figueres*

Editorial: *Santuari del Corredor de la Mare de Déu dels Socors. Paròquia de Sant Andreu d'Alfar.*

Amb un llenguatge planer però molt ben documentat, mossèn Jaume ens convida a caminar i, si voleu, per peregrinar al santuari presentant-nos aquest treball acurat i treballat. Hi trobem diferents apartats: justificació del llibre, situació del santuari del Corredor, origen del santuari del Corredor (la llegenda i la història), configuració en temps de mossèn Leonard Claus (elements del santuari), història del santuari del Corredor (del segle XVI als nostres dies), la restauració del santuari, les imatges de la Mare de Déu del Corredor (n'hi ha hagut més d'una), cloenda i apèndix (oracions a la Mare de Déu del Corredor).

CORREDORES DEL PIRINEO Pedraforca-Cadí-Cerdanya

Autor: *Pako Sánchez*

Editorial: *Desnivel*

Aquesta és la tercera guia d'aquesta col·lecció. Aquesta engloba les zones del Pedraforca-Cadí i Cerdanya. 178 itineraris de neu, gel i mixta. La serra Pedragosa del Cadí és, potser, el descobriment d'aquesta guia. També les valls situades al nord de la divisòria del Puigpedrós al circ dels estanys de La Pera (Campcardós, vall de La Llosa i Madriu). No s'ha inclòs informació d'horaris de les escalades a les vies per ser una dada molt aleatòria, perquè depèn de la qualitat i de la velocitat de l'escalador i de les pròpies condicions de l'itinerari.

SENDEROS DE EUSKAL HERRIA

Autor: *Juan Mari Feliu*

Editorial: *Mugalar*

55 recorreguts circulars de menys de tres hores. Aquesta guia avarca tot el territori basc i amb els accessos còmodes. Pensats per a totes les edats, els recorreguts venen acompanyats amb gràfics, fotografies i indicacions de les coses interessants a observar en les passejades. Una manera atractiva de conèixer el país amb paisatges de contrastos i indrets d'un encant excepcional.

LOS GRANDES BALCONES DE CHAMONIX-MONT BLANC. Los Alpes al alcance de todos

Autor: *Luis Aurelio González Prieto, Loli Palomares i Dávid González Palomares*

Editorial: *Desnivel*

En aquesta guia trobarem tota l'informació tant per poder realitzar rutes exigents, com rutes i passejades curtes aptes per a tota la família. Aquesta guia va molt bé també per aquelles persones que els hi agrada la muntanya però que per les seves circumstàncies personals o familiars no poden fer alta muntanya. En la guia hi trobaran la més desconeguda mitja muntanya de la zona plena d'esplèndids miradors sobre el massís del Mont Blanc

MUNTANYES DE LA COSTA DAURADA I DE LES TERRES DE L'EBRE

Autor: *Antoni Cabré Puig*

Editorial: *Cossetània Edicions*

El llibre que tenim a les mans ens proposa un conjunt de vint itineraris per fer excursions caminant per les muntanyes que envolten la Costa Daurada. La guia vol divulgar els encants d'aquest territori, les excursions més singulars i els indrets més característics. Les vint excursions es reparteixen geogràficament per gairebé totes les comarques que comprenen el rerepaís de la Costa Daurada: Alt Camp, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Penedès, Conca de Barberà, Montsià, Priorat, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

Joan Mundet

DILLUNS, 14 NOVEMBRE 2011

VIURE

LA VANGUARDIA 7

LLEURE

ROSA M. BOSCH
Barcelona

En 135 anys han canviat molt les coses. El 26 de novembre del 1876 és considerada la data de naixement de l'excursionisme a Catalunya, amb la fundació de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, "com un fenomen vinculat a la Renaixença, a la història, a l'arqueologia, a les ciències naturals...", explica l'historiador Francesc Roma. La pràctica esportiva era llavors el de menys, es perseguien objectius més elevats, i entre els socis del Centre Excursionista Català (CEC) figuraven un selecte grup de representants de la cultura catalana, amb noms com Jaume Massó, Joaquim Casas i Carbó, Pompeu Fabra o Antoni Rubió Lluch, que va ser elegit president del CEC el 1891. Ara no hi ha un únic excursionisme, sinó que existeixen mil maneres d'abordar la muntanya, i noves demandes.

Per radiografiar la situació de les entitats excursionistes actuals, Barcelona ha acollit aquest cap de setmana el VI Congrés Excursionista Català, cent anys després de la celebració del primer. "Ara surt més gent que mai a la muntanya, un milió de persones, segons l'Observatori

El Congrés Excursionista demana als clubs que innovin i incorporin les xarxes socials per sobreviure

L'excursionisme es reinventa

i uns valors entorn de la naturalesa i la companyonia, s'ha passat a més d'una desena d'especialitats de muntanya. L'excursionisme que coneixem, el de la sortida dominical organitzada al club, desapareixerà", pronostica Roma. El paper de les xarxes socials és determinant en la construcció d'un nou model a què s'hauran d'adaptar unes entitats

amb unes estructures molt tradicionals, si no volen llanguir.

"Abans, els socis anaven al club i preparaven les excursions, ara tot està a la xarxa. La gent surt a la muntanya pel seu compte, ja no té una activitat social al club. Les entitats han d'innovar, canviar de xip, organitzar més cursos, pensar quins serveis volen ara els so-

cis", considera Jordi Merino.

Un dels missatges que s'ha llançat en aquest congrés, que va concloure ahir, és que els clubs han de saber captar les necessitats d'aquest gran contingut de gent que surt a la muntanya, però que no està federat, per oferir una sèrie d'activitats, destacant-hi les formatives i de coneixement del territori i,

d'aquesta manera, reduir els comportaments negligents. Els rescats i la conveniència o no de passar la factura al rescatat ha estat un dels temes de debat els últims anys.

La FECC ja comptabilitza una vintena de disciplines vinculades a la muntanya: de l'alpinisme a les diverses modalitats d'esquí i d'escalada, el descens de barrancs, les marxes tècniques, les de resistència, les curses... I Kilian Jornet, campió en tres ocasions de l'Ultra Trail del Montblanc, una de les proves més exigents del món, és la nova icona dels esports de muntanya. L'èxit d'aquest atleta de 24 anys, que va créixer al refugi de Cap del Rec, a Lles de Cerdanya, ha contribuït a catapultar les curses de muntanya, una de les especialitats que està aconseguint més seguidors. Competitivitat extrema contraposada als orígens de l'excursionisme. Cent trenta-cinc anys després, tot hi cap.

El nombre de federats i de clubs ha augmentat, però l'excursionisme ha perdut influència

ri Català de l'Esport; hi ha més clubs, 400; més federats, 35.000, i més socis, 65.000. Però l'excursionisme no té la influència social o política que tenia en el passat. Vivim un moment de canvi i hem d'adaptar-nos-hi", reflexiona Jordi Merino, president de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FECC).

"Hem de continuar parlant d'excursionisme?", planteja Francesc Roma, un dels ponents del congrés. "Sí i no. De l'excursionisme, un concepte que va més enllà de l'esport, una manera de viure respectant una ètica

42

EL 9 NOU

EL CALAIX

Núria i la Jungfrau, agermanats

Dos dels trens cremallera més emblemàtics d'Europa es promocionaran conjuntament a Catalunya i Suïssa

Queralbs

Ruth Espuny

Un és a Suïssa i l'altre al Ripollès, però la distància no ha impedit l'agermanament de dos dels trens cremallera més antics d'Europa. El suís Jungfrau Railway celebra aquest any el centenari de la seva inauguració i el de la Vall de Núria els 80 anys, i ho han volgut celebrar amb un acte d'agermanament que es va fer dijous passat a la tarda en el marc de l'Espai de Neu de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, que es va fer a l'Espai Provença de Barcelona. La cosa, però, va més enllà, i a partir del conveni que es va signar les dues explotacions es promocionaran de forma conjunta.

El Jungfrau Railway és un cremallera que circula per l'interior de la muntanya del Jungfrau, fins a 3.454 metres d'alçada, a l'estació de Jungfraujoch, que és la més alta d'Europa. Segons es va explicar en l'acte de signatura del conveni, on van participar el president d'FCG, Enric Ticó, i el cònsol general de Suïssa a Barcelona, Pascal Décosterd, aquestes dues explotacions ferroviàries històriques comparteixen models de gestió molt similars i amb la signatura del conveni "es vol fomentar l'oportunitat de compartir projectes i iniciatives per una banda, i promocionar la cultura i les tradicions de cada lloc, per l'altra". Alhora també es farà

DOS CREMALLERES EN VALLS EMBLEMÀTIQUES

JUNGFRAU

Berna (Suïssa) És el cim d'un massís muntanyós del mateix nom, que està ubicat a la regió del Oberland al cantó de Berna a Suïssa, i és la tercera muntanya més alta dels Alps amb 4.158 metres.

VALL DE NÚRIA

Queralbs En aquest cas es tracta d'una vall pirinenca, situada al terme municipal de Queralbs, que té una altitud de 1.964 metres. La Vall de Núria, a més, està envoltada per cims de gairebé 3.000 metres.

una difusió conjunta de tot tipus de material de promoció i es faran descomptes per als visitants que poden arribar fins al 50%. Aquests se centraran únicament en els trens cremallera, i des de l'estació de Vall de Núria es donaran tiquets descompte pel cremallera suís, i a la inversa. Al llarg de tot

També es faran descomptes per als visitants d'un i altre cremallera

l'any hi haurà altres promocions que s'anunciaran a través de la pàgina web de l'estació ripollès. En l'acte també es va destacar la importància a nivell de promoció turística que pot representar aquest agermanament, ja que la Vall de Núria -i de rebot el Ripollès i Catalunya- es donarà a conèixer a Suïssa.

Durant la signatura del conveni de dijous passat es va fer una breu presentació de les accions de l'agermanament, i també es van projectar dos vídeos divulgatius sobre el Jungfrau Railway i el cremallera de Vall de Núria. Per cloure l'acte, que va estar amenitzat musicalment per un grup de músics suïssos que van tocar peces tradicionals, es va fer una degustació de productes gastronòmics de la zona del Jungfrau i de la Vall de Núria, per començar-se a conèixer.

Tot en soldadura, gasos i maquinària

**Jordi Camp, 43 - 08400 Granollers
Tel. 93 840 40 22 - Fax. 93 840 40 23**

**C/. Ebre, 54 - 08223 Terrassa
Tel. 93 785 10 80 - Fax. 93 736 03 42**

e.mail: game@suministros-game.com